

БОРИС ВАСИЛЬЕВ

А зори здесь тихие...

Mục Lục

[Chương 1](#)

[Chương 2](#)

[Chương 3](#)

[Chương 4](#)

[Chương 5](#)

[Chương 6](#)

[Chương 7](#)

[Chương 8](#)

[Chương 9](#)

[Chương 10](#)

[Chương 11](#)

[Chương 12](#)

[Chương 13](#)

[Chương 14](#)

[Chương 15](#)

[Chương 16](#)

[Chương 17](#)

[Chương 18](#)

[Chương 19](#)

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách :

Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>

Chương 1

Khu trạm tránh tàu số 171 chỉ còn lại mười hai nóc nhà , một kho cứu hoả và một kho hàng dài lùn tịt , xây cất từ những năm đầu thế kỷ này bằng đá phiến . Trong trận ném bom gần đây cái tháp nước đã bị đổ và tàu hoả không đỗ ở đây nữa . Bọn Đức cũng thôi oanh tạc , nhưng hằng ngày vẫn bay lượn trên khu trạm và ban chỉ huy cẩn thận vẫn để lại hai khẩu đội pháo .

Tháng 5 năm 1942 , ở phía tây , hai bên , cả ta lẫn địch , đều phải rúc dưới hào sâu đến hai mét và mắc kẹt trong cuộc chiến tranh giành giật trận địa (những đêm ẩm ướt người ta vẫn nghe tiếng pháo vang rền bên ấy) ; về hướng đông , bọn Đức ngày đêm ném bom kênh đào và con đường Murmansk ; về hướng bắc , hai bên vẫn chiến đấu ác liệt giành giật những tuyến đường biển ; về hướng nam , thành phố Leningrát bị bao vây đang tiếp tục chiến đấu quyết liệt .

Còn ở đây đúng là một nơi nghỉ mát . Vì tỉnh mịch và nhàn hạ các chiến sĩ lúc nào cũng ngật ngưỡng như đi tắm hơi , và mười hai ngôi nhà đó vẫn đủ những cô chưa chồng và goá có thể nấu rượu khéo tay hết chỗ chê . Suốt ba ngày qua , chiến sĩ ăn ngủ , ngắm trời đất thoải mái ; đến ngày thứ tư có người ăn mừng sinh nhật và cả bầu không khí khu trạm lại ngào ngạt mùi rượu ngang hảo hạng .

Chỉ huy trạm là chuẩn úy Phêđô Epgraphôvích Vaxkốp lúc nào cũng cau có , thỉnh thoảng lại ngồi viết báo cáo, cứ bao giờ đến cái báo cáo thứ mười thì y như rằng cấp trên lại gửi xuống cho Vaxkốp một quyết định kỷ luật và lại phải thay cho anh nửa trung đội lính đã phát phì vì ăn chơi vui thú . Khoảng một tuần lễ sau đó anh còn đủ sức tự đối phó , nhưng rồi mọi việc đâu lại vào đấy , đến nỗi cuối cùng chuẩn úy quyết định chỉ cần chép lại những báo cáo cũ , chỉ sửa đổi lại ngày tháng và họ tên mà thôi .

- Sao anh vớ vẫn như thế ! – Đồng chí thiếu tá gầm lên khi phải đến tận nơi vì những cái báo cáo cuối cùng của anh – Anh chỉ viết tầm bậy ! Anh là nhà văn chứ đâu phải là người chỉ huy nữa !...
- Xin đồng chí cử cho chúng tôi những người không uống rượu ấy – Vaxkốp khẳng khẳng nhắc lại : anh sợ những người chỉ huy to tiếng , nhưng anh vẫn giữ nguyên ý kiến - Những người không uống rượu ấy...để đỡ...Và cả cái khoản đàn bà ấy nữa .
- Thế thì cho anh những hoạn quan nhé , được không ?
- Tuỳ đồng chí thôi - chuẩn úy thận trọng nói .
- Thôi được , đồng chí Vaxkốp ạ ! - thiếu tá bốt giận nói - Đồng chí sẽ có những người không uống rượu .Và về cái khoản đàn bà ấy đồng chí sẽ toại nguyện .Nhưng hãy coi chừng , nếu đồng chí không trị được họ thì ...
- Rõ - chuẩn úy đồng ý cứng nhắc .

Thiếu tá mang đi những pháo thủ không chịu nổi cám dỗ , lúc chia tay lại hứa với Vaxkốp một lần nữa rằng sẽ cử đến những người hề trông thấy váy đàn bà và rượu ngọt thì còn ngoảnh mặt đi , hơn cả chuẩn úy .Tuy nhiên , thực hiện lời hứa ấy không đơn giản , bởi vì ba ngày sau không thấy có ai về cả .

- Nan giải đấy chứ - chuẩn úy giải thích cho chị chủ nhà Maria Nikiphôrôpna – Hai tiểu đội - tức là gần hai mươi con người không rượu chè .Cái đó thì chọn khắp mặt trận tôi cũng không dám chắc ...

Tuy vậy , những nghi hoặc của anh không có cơ sở , bởi vì sang hôm sau chị chủ nhà bảo anh rằng pháo thủ đã về . Giọng chị có gì khó chịu , nhưng chuẩn úy còn ngái ngủ chưa để ý đến , anh chỉ hỏi cái điều anh sợ :

- Có ai chỉ huy họ không ?
- Theo tôi không có người chỉ huy /
- Lạy Chúa , may quá ! - Chuẩn úy là người lo nhiều đến vị trí lãnh đạo của mình – Chia quyền lãnh đạo là điều tồi tệ hơn cả .

- Đừng có mừng vội - chị cười bí ẩn

- Chiến tranh xong chúng ta sẽ mừng - chuẩn úy Vaxkốp nói một câu đầy lý trí , đội mũ bước ra .

Nhưng anh sững sờ cả người : trước cửa nhà là hai hàng con gái mắt còn mơ ngủ . Chuẩn úy lại tưởng mình mới ngủ dậy nhìn nhầm , anh chớp mắt một cái , nhưng trên người họ những chiếc áo lính vẫn ngang nhiên phồng lên những chỗ mà điều lệnh quân đội không hề nói đến và xung quanh mũ là những món tóc đủ màu đủ kiểu thả ra .

- Báo cáo đồng chí chuẩn úy , tiểu đội một và hai thuộc trung đội ba đại đội năm tiểu đoàn cao xạ độc lập đến nhận nhiệm vụ bảo vệ mục tiêu - cô hơn cấp bậc nói với giọng khan khan – Tôi , trung đội phó , trung sĩ Kirianôva báo cáo hết .

- Thế đây - chuẩn úy nói sai hẳn phong cách điều lệnh – Không rườm rà là như thế đây ...

Suốt ngày hôm ấy anh khua rìu âm ỉ : làm phẫn cho chị em trong kho cứu hoả , vì chị em không đồng ý đến đóng quân nhờ các bà chủ nhà . Các cô thì đi khiêng các tấm gỗ và giữ một bên khi anh ra lệnh và léo nhéo luôn miệng như bầy chim ác là . Chuẩn úy đành cau có im lặng : anh muốn giữ gìn uy tín .

- Bất kỳ việc gì không có lệnh của tôi , không được tự tiện – anh tuyên bố khi mọi việc đã làm xong .

- Đi hái quả rừng cũng không được à ? – cô tóc hung ngang tàng hỏi . Vaxkốp từ lâu đã lưu ý đến cô này .

- Bây giờ chưa có quả gì cả - anh nói .

- Thế đi hái lá chút chút được không ? – Kirianôva thắc mắc – Chúng em mà không nấu ăn thêm thì chết . Đói lắm , đồng chí chuẩn úy ạ .

Vaxkốp nghi ngờ đưa mắt nhìn những nếp áo căng thẳng của họ , nhưng cũng cho phép :

- Không được đi quá bờ sông . Cây chút chút trên bãi song nhiều lắm .

Cuộc đời êm đẹp hạnh phúc đến với khu trạm tránh tàu , nhưng chuẩn úy không thấy mình nhẹ hơn , mấy cô này ồn ào và hay sinh sự quá , khiến lúc nào chuẩn úy cũng cảm thấy như mình là chủ mà hoá ra khách lạ : anh sợ nói hớ một câu , sợ làm một điều vô ý . Còn cái chuyện vào nhà không gõ cửa thì khỏi phải nói , giá anh có lúc nào quên thì một tiếng rú báo động đã lập tức hất anh và giá trị cũ ngay . Vaxkốp sợ nhất là những lời bóng gió , đùa cợt về chuyện trai gái , vì thế anh đi đâu là mặt cúi gằm xuống đất , tựa hồ vừa đánh mất tiền lương tháng .

- Đừng có buồn , anh Vaxkốp ạ - chị chủ nhà nói khi thấy quan hệ khó khăn giữa anh và các chiến sĩ – Các cô ấy nói chuyện với nhau vẫn tôn anh là ông già , thế nên anh cũng đối xử với họ cho xứng như vậy chứ sao .

Mùa xuân năm nay Vaxkốp mới tròn 32 tuổi , nên anh không muốn xem mình là một ông già . Nhưng suy đi tính lại , anh đi đến kết luận rằng đó cũng là biện pháp của chị chủ để giữ vị trí của chị : dù sao thì chị cũng đã từng đốt tan băng giá trong trái tim chuẩn úy vào một đêm xuân và bây giờ tất yếu là chị phải quyết giữ gìn trận địa đã chiếm được .

Đêm đêm các cô pháo thủ vẫn nã cả tam khẩu súng vào bọn máy bay Đức đi qua , còn ban ngày thì họ giặt giũ , phơi phóng từ sáng đến chiều : xung quanh nhà kho cứu hoả lúc nào cũng thấy chằng ngang dọc đủ các thứ gì gì của họ . Cái lối trang trí như thế chuẩn úy cho là không được , anh liền thông báo ngắn gọn cho trung sĩ Kirianôva :

- Bỏ ngay trang .

- Nhưng có lệnh rồi a. – cô nói không cần suy nghĩ .

- Lệnh nào ?

- Lệnh về chuyện đó ấy . Lệnh nói rằng nữ chiến sĩ được phép phơi đồ lót khắp trận địa

Chuẩn úy im lặng : thôi thì mặc xác cái bọn con gái ! Chỉ đựng đến là chúng nó cười đến tét ! .

Thời tiết bây giờ ẩm áp , lặng gió , nhưng muỗi nhiều đến nỗi không cảm cảnh lá trong tay là không

dám bước đi đâu được , nhưng chỉ huy như anh mà đi đâu cũng phải đằng hắng như một ông già thật , thì không thể nào chịu được .

Câu chuyện bắt đầu từ một ngày tháng Năm nóng bức . Anh bước ra đằng sau kho hang và bỗng chết lặng người đi : trước mắt anh là những tấm thảm trắng nõn ngồn ngộn , đến nỗi anh nóng bừng cả hai tai lên , cả tiểu đội một dưới quyền hạ sĩ Ôxianina đang phơi nắng trên tấm vải bạt , trên người không một tấc vải .Giá họ rú lên cho anh biết mà giữ gìn lịch sự thì đâu đến nỗi , đằng này không thể , họ cứ rúc mũi xuống tấm bạt mà trốn khiến Vaxkốp phải giật lùi trở lại như một chú nhóc chót chui vào vườn hang xóm . Từ hôm đó , đi đâu một bước anh cũng phải húng hắng ho như người lao phổi vậy .

Ôxianina từ lâu anh đã nhận thấy là đặc biệt vì cô rất nghiêm . Cô không bao giờ cười đùa , thỉnh thoảng mới nhếch miệng ,nhưng đôi mắt cứ nghiêm nghị . Ôxianina lạ lùng thật ,vì thế Vaxkốp đành phải thận trọng dò hỏi qua chị chủ nhà dù biết rằng chị chẳng ưa gì công việc ấy cả .

- Cô ấy goá chồng - chị Maria Nikiphôrôpna một ngày sau kể lại , đôi môi hơi mím – Cô ấy bây giờ là người đàn bà hoàn toàn tự do , anh có thể bắt mối được đấy .

Chuẩn úy nín thinh : đối với đàn bà thì không thể chứng minh được . Anh vớ cái rìu ra sân .Muốn suy nghĩ thì không gì tốt hơn là bổ củi , mà suy nghĩ thì anh có nhiều lắm , bây giờ phải sắp xếp chúng lại cho có trình tự .

Tất nhiên , trước hết là vấn đề kỷ luật .Thì cũng được đi , các chiến sĩ không uống rượu , không đưa đẩy với đám nữ dân chúng , kể ra thì như vậy đấy .Nhưng trong nội bộ thì lại chả có kỷ cương gì cả : “ Liudă , Vêra ,Kachia đi gác ! Kachia làm toán trưởng nghe chưa ?”

Phát lệnh mà lại như thế à ? Cữ gác là phải rất nghiêm , quân lệnh như sơn chứ . Đẳng này thì cười đùa ầm ĩ .Việc này cần phải phê phán , nhưng phê phán như thế nào ? Anh thử một lần nói với Kirianôva về điều này , nhưng cô chỉ trả lời một câu :

- Chúng tôi được phép như thế , đồng chí chuẩn úy ạ .Cấp trên cho đấy . Đích than tư lệnh trưởng bảo tôi mà .

- Bọn họ còn cười , quỷ sứ thế đấy ...

- Anh đang phân đầu à , anh Vaxkốp ?

Anh quay lại .Cô hàng xóm Pôlina Êgôrôva nhìn sang .Một cô gái bạt mạng nhất khu: riêng tháng trước cô đã bốn lần tổ chức sinh nhật .

- Đừng bận tâm quá làm gì , anh Vaxkốp .Bây giờ cả xóm chỉ còn mình anh làm giống thôi đấy .

Rồi cô cười vang .Khuy cổ áo không thêm cài lại , để lộ ra những nét tròn mắt như những chiếc bánh mì mới ra lò .

- Anh cứ đi lần lượt và ở mỗi nhà vài ngày cũng đủ rồi .Tuần này nhà này , tuần sau nhà khác .Chị em chúng tôi ở đây đã thoả thuận vậy mà .

- Pôlina Êgôrôva , cô phải có lương tâm chứ .Cô là vợ lính hay là loại đàn bà nào đấy ?Phải biết giữ mình cho phải , nghe chưa ?

- Anh Vaxkốp , chiến tranh ấy mà , nó sẽ xoá bỏ hết mọi chuyện .Lính cũng thế mà vợ lính cũng vậy .Cái dây thong lọng đáng sợ chưa ! Phải cắt bỏ ngay , nhưng cắt thế nào đây ? Chính quyền địa phương đâu rồi ?

Cô này có chịu phục tùng anh đâu : anh đi bàn với ông thiếu tá quát oang oang hôm nọ .

Đúng thế , những suy nghĩ của anh hầu như không có học thức .Anh cũng biết đọc , biết viết , biết làm tính trong phạm vi chương trình lớp bốn , bởi vì đúng đến năm cuối lớp bốn thì cha anh bị con gấu tát chết .Bọn mấy cô mà biết chuyện con gấu thì họ cười đau ruột ! Thà là chết hơi độc trong đại chiến thế giới , chết vì mũi kiếm trong nội chiến , chết vì bàn tay tàn bạo của cu-lắc , đằng này lại chết bất đắc kỳ tử - gấu tát ! Nhưng bọn họ chỉ nhìn thấy con gấu ấy trong vườn bách thú thôi ...

Từ trong cái xó rừng u tịch ấy Vaxkốp đã lên dần đến cấp chỉ huy .Nhưng còn họ , tuy là lính trơn ,

nhưng lại có khoa học : nào góc ngấm đòn , góc nghiêng , nào độ lệch . Người lớp bảy , kẻ lớp mười , nghe họ nói với nhau là đủ điều , chín lớp trừ bốn lớp còn năm lớp . Thế hoá ra là số lớp anh kém họ vẫn nhiều hơn là số lớp anh đã đi qua ...

Những ý nghĩ ấy toàn không vui cả , và cũng vì thế anh bỏ củi với lòng căm phẫn đặc biệt . Nhưng mà lỗi tại ai ? Chẳng lẽ là tại con gấu bắt nhả kia ư ?

Lạ thật : trước đây anh cho rằng cuộc đời anh thế là may mắn .Tất nhiên không phải mọi sự đều là như ý , nhưng anh không phải phàn nàn điều gì . Dù sao , với cái lớp bốn không trọn vẹn anh cũng đã qua được trường huấn luyện trung đoàn và đã phục vụ ở đó mười năm trước khi lên chuẩn úy . Trên chặng đường đó anh vẫn giữ được mình nguyên vẹn mặc dù số phận đã có lúc dồn anh đến chân tường , mà anh vẫn đứng vững . Vẫn đương đầu được ...

Trước cuộc chiến tranh Phần Lan ít lâu anh lấy một cô hộ lý bệnh viện đã chiến . Một cô gái thật sôi động : lúc nào cô ấy cũng có thể hát múa và uống rượu được .Rồi cô cũng cho anh một đứa con trai , đặt tên là Igo , Igo Phêđôtôvích Vaxkóp .Cuộc chiến tranh Phần Lan bùng nổ . Vaxkóp ra mặt trận , lúc về có hai huy chương , và lần đầu tiên anh bị choáng váng : trong lúc anh còng lưng trên tuyết trắng , thì vợ anh đã quần quít với một chàng bác sĩ thú y ở trung đoàn và đã vỗ cánh bay về phương nam rồi . Vaxkóp lập tức li dị , anh nhờ toà án đòi được đứa con đem gửi về quê cho mẹ . Một năm sau thằng bé qua đời . Từ đó Vaxkóp chỉ mỉm cười cả thấy có ba lần : một lần với vị tướng trao huân chương cho anh , một lần với ông bác sĩ phẫu thuật gấp cho anh mảnh đạn nơi vai và một lần với chị chủ nhà Maria vì tài đoán trúng tâm lý của chị .

Chính vì mảnh đạn ấy mà anh có địa vị chỉ huy ở đây hôm nay .Trong kho còn chút ít tài sản , tuy không cất đặt lính canh nhưng đã sinh ra cái chức chỉ huy , người ta giao cho anh quản lý luôn kho .Ba ngày một lần anh đi vòng quanh mục tiêu kiểm tra các ổ khoá , tự mình ghi sổ theo dõi , và bao giờ cũng chỉ một câu : “Đã kiểm tra .Không có suy chuyển “ . Tất nhiên , dưới có ghi ngày giờ .

Chuẩn úy Vaxkóp đã làm việc yên ổn .Yên ổn hầu như được đến ngày hôm nay . Còn bây giờ ...

Chuẩn úy thở dài .

Chương 2

Trong tất cả các sự kiện xảy ra trước chiến tranh Rita Mustakôva nhớ nhất buổi dạ hội học sinh tiếp đoàn anh hùng công an biên phòng .Mặc dù hôm ấy không có Karaxupa, còn con chó cũng hoàn toàn không phải có tên Indux , Rita nhớ buổi dạ tiệc hôm đó tựa hồ như nó vừa mới kết thúc và chàng trung úy e then Ôxianin vẫn còn đang bước bên cô trên những vỉa hè lát gỗ rộn bước chân người trong thị trấn biển giới bé nhỏ .Trung úy lúc đó chẳng là một nhân vật gì cả , anh chỉ là một thành viên ngẫu nhiên trong đoàn và là người hết sức e then .

Rita cũng không phải là người bạo dạn : cô ngồi trong phòng , không ra đón tiếp , không tham gia văn nghệ và chỉ mong độn thổ qua mấy tầng gác xuống cái nhà hầm đầy chuột bọ, còn hơn là phải tự mình bắt chuyện với bất kỳ chàng khách nào dưới ba mươi tuổi .Ngẫu nhiên cô ngồi cạnh trung úy Ôxianin , hai người không dám động đậy , mắt nhìn thẳng phía trước .Sau đó bọn học sinh tổ chức trò chơi , và hai người lại đứng bên nhau .Rồi lại đến một cuộc vui chung khác : họ nhảy với nhau một điệu van .Rồi hai người đứng bên cửa sổ . Rồi ... Phải , rồi anh tiễn cô về nhà .

Rita tự nhiên nghĩ ra một mưu mẹo quái ác : cô dẫn anh đi con đường xa nhất .Anh vẫn im lặng và chỉ hút thuốc , mỗi lần hút lại bẽn lễn xin cô cho phép .Vì tính bẽn lễn ấy mà trái tim Rita đập rộn rang .

Lúc từ biệt thậm chí họ còn chưa nắm tay nhau , chỉ gật đầu thế thôi .Trung úy về đồn biên phòng và thứ 7 nào cũng viết cho cô một lá thư ngắn .Chủ nhật nào cô cũng viết trả lời một lá thư dài .Mỗi tình thư kéo dài cho đến mùa hạ :tháng Sáu anh về ba ngày báo tin biên giới không yên , anh không được nghỉ dài hơn , vì thế họ cần đi đăng ký sớm .Rita không lấy gì làm ngạc nhiên , nhưng vào phòng đăng ký kết hôn những nhân viên quan liêu không chấp nhận cô vì còn năm tháng rưỡi nữa cô mới tròn mười tám tuổi . Họ phải tìm đến tư lệnh thành phố , rồi về chỗ bố mẹ cô .Cuối cùng họ cũng đạt được nguyện vọng .

Rita là cô gái đầu tiên của lớp lấy chồng .Không phải cô lấy người thường mà lấy sĩ quan Hồng quân , lại là sĩ quan biên phòng nữa .Có lẽ trên đời không cô gái nào được hạnh phúc hơn thế .

Lên đồn biên phòng cô được bầu ngay vào chấp hành phụ nữ và được tham gia tất cả các nhóm hoạt động .Cô học băng bó ,bắn súng , cưỡi ngựa , ném lựu đạn , phòng tránh hơi ngạt .Một năm sau cô sinh con – (chú bé Anbert) .Một năm sau nữa chiến tranh nổ ra.

Rồi đến ngày đầu tiên cô đứng giữa một số người ít ỏi không hề sợ hãi , hoang mang .Bao giờ cô cũng là người bình tĩnh , suy lý , và cô bình tĩnh cũng dễ hiểu thôi : hồi tháng Năm cô đã gửi con về cho bố mẹ , vì thế cô yên tâm nhận nhiệm vụ cứu con cái của người khác .

Đồn biên phòng đứng vững được 17 ngày .Suốt ngày đêm Rita nghe thấy tiếng súng xa .Như thế nghĩa là đồn vẫn sống , và cùng sống với nó là niềm tin của cô .Cô tin rằng chồng cô vẫn còn , rằng các chiến sĩ sẽ đứng vững đến ngày Hồng quân tới nơi để phối hợp cùng nhau trả đồn quân địch . Ở đồn người ta vẫn thường hát : “Đêm xuống , bóng tối trùm biên giới , tuy thế không ai qua được .Chúng ta không cho kẻ thù thò mõm vào mảnh vườn xô viết chúng ta ...” .Nhưng ngày tháng cứ qua mà viện binh không có . Đến ngày thứ 17 súng đồn im bật .

Cấp trên định đưa Rita về hậu cứ , nhưng cô xin được chiến đấu .Người ta xua cô đi , cưỡng bức lên toa xe lửa , nhưng người vợ quả cảm của thượng úy đồn phó Ôxianin một ngày sau đã có mặt ở ban chỉ huy khu bố phòng .Cuối cùng cô được làm hộ lý , nửa năm sau cô được về học trường bắn súng cao xạ trung đoàn .

Thượng úy Ôxianin hy sinh vào ngày thứ 2 của cuộc chiến tranh trong một cuộc phản công ban sang .Mãi sang tháng 7 Rita mới biết tin đó , qua người trung sĩ sống sót về được khi đồn thất thủ .

Ban lãnh đạo đánh giá cao cô vợ góa thoi cười của anh hùng biên giới : cô được nêu tên trong các tờ lệnh , được nêu gương trước mặt mọi người , và vì thế cô được chiếu cố nguyện vọng là sau khi học xong sẽ được cử về khu biên giới , nơi có đồn cũ và là nơi chồng cô ngã xuống trong một trận độ lê quyết liệt .Trận địa hồi ấy có phải lùi lại chút ít .Quân ta chốt ở mấy cái hồ có rừng cây che đỡ , nằm sâu trong địa thế rộng và kín đáo giữa đồn cũ với cái thị trấn nơi hồi nào trung úy Ôxianin làm quen với cô nữ sinh ở lớp chín “B”...

Bây giờ Rita đã được toại nguyện : điều ước muốn đã thành hiện thực . Đến cái chết của chồng cô cũng đã lắng sâu vào tận đáy lòng : cô có công việc , có trách nhiệm và có những mục tiêu hoàn toàn cụ thể để trút long căm thù vào đó .Cô đã học căm thù một cách thâm lặng , nghiêm ngặt , và mặc dù bây giờ khẩu đội của cô chưa bắn được chiếc máy bay nào của địch , nhưng cô cũng đã bắn cháy của chúng một chiếc khinh khí cầu .Nó bùng lửa lên , co dúm lại , thẳng giấc lái nhảy ra và rơi xuống như một tảng đá

- Bắn đi !Ri ta ! Bắn đi - chị em pháo thủ kêu lên .

Nhưng Rita chờ đợi , ống ngắm vẫn bám sát cái điểm rớt xuống . Đến sát đất , thẳng Đức bật dù , miệng cầu nguyện ông thần Đức của nó phù hộ , thì cô nhẹ nhàng nổ súng .Bốn nòng súng nhả một loạt đạn bằm nát cái thân hình màu đen của nó . Chị em reo ầm lên , ôm lấy cô mà hôn , còn cô thì mỉm một nụ cười khắc khổ .Suốt đêm ấy người cô nóng ran . Kirianôva cho cô uống trà , an ủi :

- Rita à , rồi cảm giác ấy sẽ qua đi thôi .Khi mình giết thẳng giấc đầu tiên , mình tưởng như mình chết luôn .Suốt một tháng cứ nhắm mắt là thấy cái xác thẳng giấc ấy ám ảnh ...

Kirianôva là một cô gái từng trải chiến đấu : trong chiến tranh Phần Lan cô đã đem túi cứu thương bỏ hang cây số hoả tuyến và được tặng thưởng huân chương .Rita kính trọng cô vì phẩm cách đó , nhưng không gần gũi thân thiết với cô cho lắm .

Tuy nhiên , Rita cũng là người có lối sống biệt lập : đơn vị toàn những cô gái đoàn viên thanh niên . Không phải như thế là họ trẻ trung hơn , mà nói thực ra là họ còn non nớt hơn .Họ chưa biết đến tình yêu , tình mẹ con, chưa nếm mùi khổ đau , vui sướng , họ toàn nói chuyện về các chàng trung úy , về những nụ hôn , còn Rita nghe những chuyện đó thì thấy nặng nề , khó chịu .

- Ngủ đi ! – cô nói cộc lốc , khi lại phải nghe những điều họ thú nhận với nhau như vậy – Tôi còn nghe thấy những chuyện vợ vắn ấy thì cứ mà đứng gác tê chân .

- Nói làm gì ,Rita – Kirianôva uể oải trách - Kệ chứ , chuyện chúng nó ấy mà .

- Yêu thì chúng nó cứ yêu , tôi không nói làm gì . Đẳng này thì , xó nào chúng nó cũng hôn với hít , tôi không thể nào hiểu được .

- Cô cứ làm gương xem nào - Kirianôva cười mỉm .

Rita im bật .Thậm chí cô cũng không hình dung làm sao chuyện đó có thể xảy ra được : đối với cô đàn ông không còn tồn tại nữa .Chỉ có một người là đàn ông thôi - người đó đã đưa cả đồn biên phòng vào cuộc độ lê trong buổi bình minh thứ hai của cuộc chiến .Cô siết chặt dây lưng mà sống , siết đến nấc cuối cùng rồi .

Trước tháng 5 họ lập chiến công :hai lần chọi nhau với bọn máy bay “metxe” .Máy bay Đức từ phía mặt trời hiện ra , bổ nhào xuống khẩu đội pháo , trút lửa dày đặc .Chúng giết một cô tiếp đạn của ta , một cô gái to béo , mũi gãy ,dáng người cục mịch, lúc nào cũng lặng lẽ nhai một cái gì đó trong miệng , chúng còn làm thương nhẹ 2 người nữa . Đi đưa cô gái hy sinh còn có chính uỷ đơn vị , còn các cô gái thì khóc rống lên.

Chương 3

Họ bắn sung tiễn đưa trên mộ , sau đó chính uỷ gọi riêng Rita mà bảo :

- Phải bổ xung thêm người cho đơn vị Rita im lặng.
- Tập thể của cô mạnh đấy , cô Rita ạ .Các cô cũng biết rằng , phụ nữ ngoài mặt trận là một đối tượng như người ta nói , rất đáng chú ý .Cũng có những trường hợp các cô không chịu đựng được .

Rita vẫn im lặng .Chính uỷ giậm dịch đôi chân , lấy thuốc ra hút rồi trầm giọng nói :

- Có một đồng chí trong ban tham mưu có gia đình rồi , nhưng cũng có , nói thể nào nhỉ , một cô bạn gái .Một đồng chí ở Hội đồng quân sự biết chuyện đã sửa cho đồng chí đại tá ấy một trận và ra lệnh cho tôi phải giải quyết cái cô bạn ấy .Phải đưa vào một tập thể tốt .

- Xin cứ đưa về đây – Rita nói .

Sáng hôm sau cô đã được nhìn thấy và ngậy ra mà ngắm : cô gái dong dỏng cao , tóc hung , da trắng bóc . Đôi mắt thì như tre thơ : xanh xanh , tròn như hai cái đĩa con .

- Chiến sĩ Epghênina Kômenkôva xin nhận nhiệm vụ ...

Hôm đó là ngày tắm giặt , lúc đến lượt họ , các cô gái trong phòng thay quần áo ngắm nhìn cô bạn mới , như nhìn báu vật :

- Epghênina , cậu là một nàng tiên cá đấy !
- Epghênina , da cậu như pha lê ấy !
- Epghênina , cậu đứng làm mẫu tượng được đấy !
- Epghênina , cậu cần gì phải mặc áo nịt nữa !
- Ôi , Epghênina , phải đưa cậu vào bảo tàng thôi !Cậu phải nằm trong hòm nhung lấp lánh cho mọi người ngắm !
- Tội nghiệp ! – Kirianôva thở dài - người thế kia mà phải đóng khung quân phục – thà chết còn hơn .

- Đẹp quá – Rita thận trọng bổ xung - người đẹp mấy ai hạnh phúc

- Cô tự nói mình đấy à ? – Kirianôva mỉm cười

Rita lại im : cô không thể kết bạn được với Kirianôva . Không thể nào được .

Nhưng với Epghênina thì lại được .Tình bạn tự nó đến, không cần chuẩn bị , không phải thăm dò : cứ tự nhiên là Rita kể hết cuộc đời cho Epghênina nghe . Phần thì muốn chọc tức Epghênina , phần thì muốn nêu gương và kể công . Còn Epghênina , đáp lại , cô chẳng thêm tỏ ra thương hại và thông cảm .Cô chỉ nói cộc lốc :

- Thế nghĩa là cậu cũng đã có món nợ riêng rồi đấy .

Cái giọng của cô khiến cho Rita , dù đã biết rất rõ về đại tá đi nữa , cũng phải cất tiếng hỏi :

- Thế cậu cũng có chứ ?

- Mình chỉ có một thân một mình mà thôi .Mẹ mình , em gái mình và em trai mình đã ngã xuống vì súng máy rồi .

- Chúng cần quét à /

- Xử tử đấy .Chúng bắt hết các gia đình của những người chỉ huy rồi quạt súng máy .Còn mình thì được một bà người Extôni giấu vào một ngôi nhà trước bãi bắn nên nhìn thấy tất cả . Đúng là tất cả !

Em gái mình ngã xuống cuối cùng , chúng lại còn bồi thêm ...

- Epghênina , cậu nghe này , thế còn đại tá ? – Rita thăm hỏi – Epghênina , làm sao cậu lại có thể ...

- Có thể đấy ! – Epghênina lắc mạnh mái tóc hung như thách thức - Cậu định giáo dục mình từ bây giờ hay là để bao giờ báo yên đã !

Số phận Epghênina đã làm cho Rita không còn là ngoại lệ nữa , và thật kỳ lạ ! – Trái tim cô đã có

phần chai lạnh trước đau khổ , cô đã bắt đầu mềm long hơn trước . Thậm chí cô còn cười đùa , thỉnh thoảng lại còn ca hát với các cô gái , nhưng cô chỉ đúng là cô khi ngồi một mình với Epghênina mà thôi .

Kômenkôva tóc hung , bất chấp mọi chuyện bi thảm , vẫn là cô gái lấm bần nhất và nghịch ngợm nhất . Có khi , để làm vui lòng cả đơn vị , cô đã trêu một chàng trung úy đến nỗi chàng ấy phải ngây ngẩn ra , có lúc giữa giờ giải lao , trong tiếng hát làm nhịp của bạn , cô đã nhảy một điệu Digan như gió lốc ; có lúc đột nhiên cô ngồi kể lại cả một cuốn tiểu thuyết - cứ là phải ngây người ra mà nghe .

- Epghênina , cậu phải lên sân khấu mới đúng ! – Kirianôva và thờ dài - Người thế này mà uống phi

Thế là nỗi cô đơn bấy lâu Rita gắng công giữ gìn đã hết : Epghênina đã lay đổ tất cả . Cả tiểu đội chỉ có một người kém hấp dẫn , đó là Galia Chetvêrtak . Cô ấy gầy gò , mũi nhọn , hai bím tóc nhỏ dài , thẳng tắp và có bộ ngực phẳng như của nam giới . Ở buồng tắm Epghênina kỳ cọ cho cô , tết tóc cho cô , mặc áo cho cô , khiến Galia trông rực rỡ hẳn lên . Đôi mắt cô bỗng trở nên long lanh , nụ cười hiện ra trên môi và đôi bầu ngực non như hai cây nấm hẳn trên ngực áo . Từ đấy Galia không rời Epghênina nửa bước và nhóm bạn này có ba người : Rita , Epghênina và Galia .

Cái tin đơn vị bị chuyển từ hỏa tuyến về giữ mục tiêu khu trạm khiến chị em chống lại quyết liệt . Chỉ có Rita là im lặng : cô chạy lên ban tham mưu xem bản đồ rồi nói : - Các đồng chí cử tiểu đội tôi đi cũng được

Chị em lấy làm ngạc nhiên . Epghênina cự lại kịch liệt , nhưng đến sang hôm sau cô bỗng đổi ý và bắt đầu tuyên truyền rằng phải bảo vệ khu trạm ấy . Vì sao như thế và để làm gì thì chẳng ai hiểu cả , tuy nhiên mọi người vẫn im lặng : người ta tin Epghênina và như thế nghĩa là việc ấy nên làm . Mọi chuyện bàn lập tức lắng đi và bắt đầu chuẩn bị lên đường . Lúc mọi người vừa đặt chân đến chạ thì Rita , Epghênina và Galia bắt đầu uống chè xuống , không có đường .

Được ba đêm . đến đêm thứ tư Rita biến mất . Cô trườn ra khỏi kho cứu hỏa và , như một cái bóng , cô vượt qua khu ga còn đang chìm trong giấc ngủ rồi tan biến vào trong rừng cây trần lúc ấy còn ẩm sương lạnh . Theo con đường heo hút , cô tìm ra đến đường cái và vẫy được một chiếc xe tải vừa mới trông thấy :

- Còn đi xa hă , người đẹp ? – ông chuẩn úy rậm râu hỏi – Ban đêm các xe tải vẫn thường về tuyến sau chở quân nhu và áp tải xe thường là những người xa lạ với quân ngũ và điều lệnh

- Đến thành phố các anh cho xuống , được không ?

Từ trong thùng xe hai cánh tay vươn ra . Không chờ lệnh , Rita trèo lên bánh xe và nháy mắt cô đã lên được . Người ta vút cho cô một tấm bạt để nằm và một áo bông để đắp :

- Ngủ đi , cô em , độ một tiếng thì dậy ...

Sáng hôm sau cô đã có mặt ở đơn vị .

- Liđa , Raia - đi làm nhiệm vụ .

Không ai biết , trừ Kirianôva , vì có người báo cho cô . Nhưng cô không nói gì mà chỉ cười thầm :

- Lại kiếm được một chàng nào rồi , giỏi thật . Thôi , may ra nó vui lên thì tốt ...

Cả với Vaxkóp cô cũng không nói câu gì . Hơn nữa , trong số con gái chẳng ai sợ Vaxkóp , Rita lại càng không sợ . Thì đấy , anh ta cứ lang thang khắp trạm như một chàng ngốc , trong bụng có vài chục chữ để nói mà lại toàn là những điều lệnh cả . Ai mà nói chuyện với anh ta được ?

Nhưng kỷ luật là kỷ luật , mà trong quân đội lại càng phải thế . Kỷ luật ấy đòi hỏi rằng ngoài Epghênina và Galia không ai được biết chuyện Rita đi chơi đêm cả .

Đường . bích-cốt , lương khô , đôi khi cả những hộp cá nữa được chuyển về cái thị trấn bé nhỏ . Sung sướng như điên dại với những thành công của mình , Rita cứ đi đi lại lại , mỗi tuần đến hai ba đêm , vì thế cô đen sạm đi và gầy hốc hác . Epghênina trách móc ghé tai bảo nhỏ :

- Quá lắm rồi đây , mẹ trẻ ạ ! Quân cảnh nó vớ được , quan trên đùng đèn là chết cháy .

- Im đi , Epghênina , số mình bao giờ cũng may cả , lo gì !

Mắt cô sang rực lên vì hạnh phúc .Với một người như thế thì khó khuyên can được nghiêm chỉnh

.Epghênina lấy làm buồn lắm :

- Ôi ,Rita , cẩn thận đấy nhé !

Kirianôva biết những chuyện đi ấy . Điều đó Rita cũng đoán ngay được khi nhìn thấy khoé mắt , nụ

cười của Kirianôva , nụ cười ấy đốt cháy tâm can cô tựa hồ như bảo rằng chính cô là kẻ phản bội

thượng úy của mình .Cô thấy ghen cổ , muốn bảo thẳng rằng đừng có mà cười như thế nữa , nhưng

Epghênina không cho , Epghênina kéo cô ra chỗ vắng bảo :

- Rita ạ , đừng như thế , cứ để cô ấy muốn nghĩ thế nào thì nghĩ

Rita trấn tĩnh lại và thấy là phải .Cô ấy muốn nghĩ trăm điều xấu xa cũng được , miễn là cô ấy im

lặng , đừng có phá ngang và đừng có cho Vaxkóp biết .Anh ta sẽ làm tình làm tội , không mở mắt ra

được .Thì đã có gương tày liếp rồi đây : hai cô tiểu đội một bị chuẩn úy vớ được bên kia sông .Suốt

bốn giờ liền từ trưa đến tối ông ấy cho một bài học luân lý : ông ấy trích dẫn từng câu từng chữ trong

điều lệnh , chỉ thị , nội qui .Bọn con gái khóc hết nước mắt .Sau đó , sang sông thì bị cấm đã đành , mà

ra khỏi cửa cũng bị cấm nốt .

Nhưng Kirianôva vẫn im lặng .

Dạo ấy đang là những đêm lạnh gió - Những đêm dài sang lơ mờ từ hoàng hôn kéo đến tận rạng

đông toả ngát một mùi hương cỏ mật đơm hoa ngào ngạt , và chị em ngồi hát đến tận gà gáy lần thứ hai

bên kho cứu hoả .Rita bây giờ chỉ giấu một mình Vaxkóp mà thôi .Cách hai đêm một lần , ăn cơm

chiều xong cô lại trốn đi suốt đêm và lại trở về đơn vị trước lúc mọi người ngủ dậy.

Những lần trở về như thế Rita lấy làm thích lắm .Nỗi lo sợ bị quân cảnh bắt gặp không còn nữa và

lúc đó cô có thể ung dung tháo giày buộc ra sau lưng và đi chân không trên mặt đường đầm sương tê

buốt .Cô cứ thế lê bước mà nghĩ lo toan cho đêm sau trốn tiếp .Cuộc hẹn hò tiếp sau có thể hoạch định

một mình, hoàn toàn không hoặc hầu như không phụ thuộc vào ý chí của người khác .Cứ nghĩ như thế

Rita thấy mình thật là hạnh phúc .

Nhưng chiến tranh đã chi phối cuộc sống con người theo phép tắc riêng của nó , buộc các số phận

đan kết vào nhau một cách kỳ lạ thậm chí là không hiểu được .Và , trong lúc lừa dối người chỉ huy khu

trạm số 171 yên tĩnh này thì hạ sĩ Rita Ôxianina vẫn không biết gì rằng chỉ thị của Cục an ninh Đế chế

Đức số X 219/702 với hàng chữ “ DÀNH RIÊNG CHO CHỈ HUY “ đã được ký và thực hiện

Chương 4

Và nơi đây bình minh yên tĩnh , vô cùng yên tĩnh .

Rita vẫn đang đi chân đất : đôi giày vẫn lúc lắc sau lưng .Từ đầm lầy một đám sương dày dần lên làm chân cô cóng buốt , những hạt sương đậu vào váy áo và Rita khoan khoái nghĩ rằng trước khi vào khu trạm cô sẽ ngồi nghỉ trên một gốc cây quen thuộc , sẽ lấy đôi tất khô ra đi và sẽ xỏ giày .Còn bây giờ cô phải rảo bước hơn vì cô đã bị mất một ít thời gian chờ đợi xe tải .Hơn nữa chuẩn úy Vaxkốp tăng sang là đã mò ra nhà kho sờ ổ khóa , mà Rita thì lại phải đi qua cái nhà kho ấy :gốc cây của cô cách bức tường gỗ ghép vài bước , sau một bụi rậm .

Từ đây đến gốc cây còn phải đi hai khúc ngoặt , sau đó đi một lối tắt qua vạt cây trăn .Rita đi hết khúc ngoặt đầu thì bỗng đứng sững lại : trên đường có một người .

Người đó đứng im , mắt nhìn ra phía sau , khổ người to cao ,mặc chiếc áo khoác rằn ri , có một bọc gì đó phình ra trên lưng .Tay phải cầm một bọc dài bó chặt , ngực đeo một khẩu súng máy .

Rita bước xéo vào bụi .Lá cây rung lên , đổ sương xuống đầu Rita mà cô cũng không cảm thấy gì hết .Như ngừng thở , cô nhìn qua kẽ lá thừa theo dõi kẻ lạ mặt đang đứng im như một bóng ma .

Từ trong rừng cây bước ra người thứ hai : người này thấp hơn một chút , cũng đeo súng trên ngực và cầm một bọc trong tay .Hai người lẳng lặng đi thẳng về phía cô , họ đi những đôi giày cao cổ , buộc dây và bước rất nhẹ nhàng trên cỏ ướt .

Rita cho tay vào miệng và cắn suýt chảy máu .Phải làm sao không được đụng đây , không được kêu lên , không được ra khỏi bụi cây !Hai người đã đến sát chỗ cô : một người dựng vai vào cành cây trước mặt cô .Rồi cả hai lại đi , im lặng , không nói một lời như những cái bong , rồi mất hút .

Rita chờ thêm chút nữa – không có ai cả .Cô thận trọng bước ra , chạy ù ra đường , rồi lại chui vào một bụi cây nghe ngóng .

Im lặng .

Cô nín thở chạy thực mạng : đôi giày đánh vào lưng bình bịch .Không giấu diếm nữa, cô chạy băng vào khu nhà ở , đâm thùm thụp vào cánh cửa khoá chặt , im ắng :

- Đồng chí chỉ huy ! ...- Đồng chí chuẩn úy ! ...

Cuối cùng cửa cũng mở ra , Vaxkốp đứng trên ngưỡng , mặc quần ngắn , chân đi dép lê , mình mặc áo lót vải thô có dây đeo .Anh chớp chớp đôi mắt còn ngái ngủ :

- Gì thế ?

- Bọn Đức trong rừng !

- Thế hả ...- Vaxkốp nheo mắt nghi ngờ : mấy cô này lại đùa chứ có gì đâu – Sao cô biết ?

- Chính tôi nhìn thấy .Chúng có hai thằng , đeo súng và khoác áo nguy trang ...

Không , có lẽ cô này nói thật . Đôi mắt lộ vẻ sợ hãi ...

- Cô chờ đây nhé

Chuẩn úy quay vào nhà .Anh xỏ giày , mặc áo vôi vàng như đi chữa cháy .Chị chủ nhà mặc độc một chiếc áo , ngồi nhòm trên giường há miệng

- Chuyện gì thế , anh Phêđô Êpgraphôvích ?

- Không , chẳng có chuyện gì liên quan đến cô cả

Anh ra đường , vừa đi vừa thất đai sung bên sườn . Ôxianina vẫn đứng nguyên chỗ cũ , vẫn lúng lẳng đôi giày trên vai .Chuẩn úy liếc mắt nhìn đôi chân cô : đôi chân đỏ mọng , ướt đầm , ngón chân cái vẫn còn dính một chiếc lá rơi .Như thế nghĩa là đi chân không trong rừng , còn giày thì vác vai : thôi được , thế là bây giờ đánh nhau rồi .

- Tôi ra lệnh : mang súng , báo động chiến đấu ! Bảo Kirianôva gặp tôi . Chạy mau !

Hai người chạy về hai phía : Rita chạy về kho cứu hỏa , còn anh , chạy ra nhà gác đường sắt , chỗ máy điện thoại . Phải giữ được liên lạc !...

- “ Cây thông “ , “Cây thông “ ! ... Ôi trời ôi ! ...Hoặc là họ ngủ , hoặc là máy hỏng - ...”Cây thông” !... “Cây thông “ !..

- “Cây thông “ nghe đây !

- Mười bảy nói đây .Cho xin thứ ba nhé .Khẩn lên , có biến !

- Cho đây , đừng có rống lên thế .Biến cố của anh là ...

Trong máy có tiếng rè rè , sào sào , rồi sau , một giọng xa xa hỏi :

- Vaxkóp đây hả .Có chuyện gì thế ?

- Đúng vậy thưa đồng chí Thứ ba . Bọn Đức ở trong rừng cạnh chỗ chúng tôi .Hôm nay hai tên bị phát hiện ...

- Ai phát hiện ?

- Hạ sĩ Ôxianina ...

Kirianôva bước vào , đầu không đội mũ .Cô cúi chào rất điệu như trong dạ hội vậy .

- Tôi đã ra lệnh báo động chiến đấu , thưa đồng chí Thứ ba .Tôi quyết định lùng sục rừng ...

- đừng lùng sục , đồng chí Vaxkóp .Phải nghĩ đã : chúng ta bỏ ngỏ mục tiêu thì chẳng được ai khen đâu .Thế hai thằng Đức của anh hình dáng thế nào ?

- Người gặp nói chúng khoác áo nguy trang , đeo sung máy . Đó là thám báo ...

- Thám báo ? Chúng thám báo gì ở chỗ anh ? – Anh vẫn ôm chị chủ nhà mà ngủ ngon lành đấy chứ ?

Bao giờ cũng thế , bao giờ Vaxkóp cũng có lỗi .Ai cũng trút giận lên đầu anh cả

- Sao im thế , Vaxkóp ? Anh nghĩ gì vậy ?

- Tôi nghĩ rằng phải tìm bắt chúng , đồng chí Thứ ba ạ .Bây giờ chúng chưa đi xa đâu .

- phải đấy . Đồng chí lấy năm người đi lùng ngay .Kirianôva có đấy không ?

- Có ạ , thưa đồng chí...

- Đưa ông nghe cho cô ấy đi

Kirianôva nói ngắn gọn , chỉ có hai lần cô bảo “vâng ạ “ còn đến năm lần nhắc lại một câu gì đó .Cuối cùng cô đặt ông nghe xuống :

- Có lệnh giao cho đồng chí năm người .

- Cô cho tôi cái cô trong thấy quân Đức nhé

- Ôxianina sẽ làm nhóm trưởng

- phải đấy , các cô tập hợp lại đi

- Tập hợp rồi , thưa đồng chí chuẩn ứ

Tập hợp !- Thế mà cũng là tập hợp .Cô thì tóc còn chấm thắt lưng như bờm ngựa , cô thì còn cuộn những búi giấy gì trên đầu . Thế mà cũng là quân nhân !Mang những người ấy đi quét rừng , đi lùng bắt bọn Đức có súng máy ! Vũ khí thì rất những thứ cở lổ , đồ nội , súng kiểu năm 1891 ...

- Nghi !

- Epghênina , Galia , Lida...

Chuẩn ứ cau mặt :

- Khoan đã , Ôxianina ! Chúng ta đi bắt bọn Đức chứ không phải đi bắt cá đâu .Vì thế ít ra các cô cũng phải biết bắn súng ...

- Biết rồi

Vaxkóp định bỏ qua nhưng bỗng nhớ ra :

- À quên , có ai biết tiếng Đức không ?

- Tôi biết

Một giọng thỏ thẻ từ trong hàng quân vọng lên .Vaxkóp bực mình :

- Tôi là ai ? Tôi là cái gì ? Phải báo cáo chứ !

- Chiến sĩ Guốcvích

- Có thể chứ ! Giơ tay lên - Tiếng Đức là gì ?

- Hen-đê hô-khơ

- Đúng - chuẩn úy khoát tay - Được rồi , đồng chí Guốcvích ...

Năm người xếp thành một hàng , nghiêm trang như con nít , nhưng có vẻ chưa sợ sệt gì cả .

- Chúng ta sẽ đi hai ngày đêm , cần phải dự trữ như vậy . Các đồng chí phải mang theo lương khô và mỗi người ... 5 kếp đạn . Chuẩn bị ngay đi ! Ăn phải no , giày phải ấm , quần áo phải gọn . Thời hạn chuẩn bị - 40 phút . Giải tán ! ... Kirianôva và Ôxianina theo tôi !

Trong lúc các chiến sĩ ăn sáng và chuẩn bị , chuẩn úy đưa các trung sĩ về nhà mình hội ý . Cũng may chị chủ nhà đã đi đâu , nhưng giường chiếu thì lại chưa dọn : hai cái gối cạnh nhau trông thực là âu yếm ... Vaxkóp thét họ món súp khoai tây và đứng ngằm tám bản đồ cũ rách nhàu nát .

- Tức là cô gặp chúng trên đường này chứ gì ?

- Đúng rồi – ngón tay Ôxianina khẽ chạm vào bản đồ - Chúng đi qua mặt tôi theo hướng đường cái .

- Đường cái à ? ... Thế bốn giờ sáng cô vào rừng làm gì ?

Ôxianina im lặng :

- Làm cái việc ban đêm ấy mà – Kirianôva nói , mắt nhìn chỗ khác

- Việc ban đêm ? ... - Vaxkóp nổi nóng vì thấy họ nói dối ! – Tôi đã tự làm riêng cho các cô một cái nhà xí rồi còn gì ! Hay là chật quá chăng ?

Hai người cau mặt lại :

- Đồng chí chuẩn úy ạ , có những vấn đề phụ nữ không nhất thiết phải trả lời đâu , đồng chí biết cho nhé – Kirianôva lại nói .

- Ở đây không có phụ nữ ! - người chỉ huy quát lên , thậm chí còn đấm nhẹ tay xuống bàn nữa –

Không có ! Chỉ có chiến sĩ và chỉ huy , rõ chưa ? Bây giờ là thời chiến , từ nay đến lúc chiến tranh kết thúc , tất cả chúng ta đều là giống trung cả ...

- Thì giường của đồng chí vẫn còn bừa bộn kia kìa , đồng chí giống trung ạ ...

Hừ , Kirianôva ác khẩu thật ! Một lời là thông lọng treo cổ !

- Cô nói là chúng ra phía đường cái phải không ?

- Vâng , hướng đó ...

- Chúng ra đường cái làm quái gì : hai bên đường , rừng cây đã trụi từ thời chiến tranh Phần Lan rồi , ở đây chúng sẽ bị tóm ngay . Không , các đồng chí chỉ huy cáo dưới ạ , không phải chúng đi ra hướng đường cái đâu ... Nhưng thôi , các đồng chí ăn nữa đi , ăn nhiều vào .

- Ở đó toàn là sương mù với bụi rậm – Ôxianina nói – Tôi cứ tưởng ...

- Cứ tưởng thì đáng lẽ phải làm dấu thánh rồi đấy - người chỉ huy nói – Cô bảo chúng đều mang bọc phải không ?

- Vâng ạ , mà hẳn là những bọc nặng , chúng đều xách tay phải . Những bọc ấy buộc cẩn thận lắm .

Chuẩn úy cuốn điều thuốc , châm hút và đi đi lại lại . Bỗng nhiên anh thấy mọi điều thật rõ ràng , rõ ràng đến nỗi anh thấy ngần ngại

- Tôi nghĩ rằng chúng mang bọc phá . Mà nếu là bọc phá thì không phải chúng ra phía đường cái , mà chính là ra phía đường sắt , đường sắt Kirốp .

- Ra đường Kirốp thì có phải lần đầu đâu - Kirianôva nghi ngờ nói .

- Xa thì xa nhưng lại có đường rừng . Mà rừng ở đây thì ác lắm : cả một quân đoàn có thể nấu được chứ đừng nói là hai người .

- Nếu vậy thì ... - Ôxianina hồi hộp - Nếu vậy thì phải báo ngay cho đơn vị bảo vệ đường sắt

- Kirianôva sẽ báo – Vaxkóp nói - Hằng ngày tôi vẫn báo cáo lúc hai mươi giờ ba mươi , tên hiệu

“17” , Ôxianina , cô ăn nữa đi . Rồi còn phải cuộc bộ suốt ngày đây ...

Bốn mươi phút sau đội truy lung tập hợp , nhưng phải một tiếng rưỡi sau mới khởi hành được vì chuẩn ւý rất nghiêm khắc và cẩn thận :

- Tháo ủng ra ! ...

Chương 5

Thế là thảo : một nửa số chiến sĩ đi bit tất mỏng , nửa kia xà cạp quần như khăn quàng cổ . Giày ủng như thế thì không chiến đấu lâu được vì chỉ đi ba cây số là chân phồng rộp chảy máu . Được rồi , nhưng vì sao chỉ huy của họ , hạ sĩ Ôxianina , biết đi giày ủng đúng cách mà không chịu dạy cho cấp dưới của mình ?...

Chuẩn úy dạy cách quần xà cạp mất bốn mươi phút . Bốn mươi phút nữa bắt chị em lau sung . Không lau sạch các khe kẽ thì bắn làm sao được .

Thời gian còn lại , chuẩn úy đánh vào việc đọc một bài giảng ngắn , mà theo ý chuẩn úy thì nó nhằm giúp các chiến sĩ nắm vững tình hình :

- Các đồng chí đừng sợ kẻ thù . Chúng đi trên đất hậu phương ta thì chúng sợ ta . Nhưng cũng đừng tiếp cận chúng quá bởi vì chúng toàn đàn ông khoẻ mạnh lại được trang bị vũ khí riêng để đánh gần . Nếu gặp trường hợp chúng đến gần ta thì tốt nhất là ta tránh . Có điều là , lạy Chúa , đừng có mà chạy , dùng súng máy bắn người chạy là thú nhất đấy . Các đồng chí chỉ đi từng hai người một . Trên tuyến đường không được chậm bước và không được nói chuyện . Nếu đường bị lộ thì làm thế nào ?

- Chúng tôi biết rồi – cô tóc hung nói - một người đi bên phải , một người đi bên trái .

- Phải bí mật - Vaxkốp nói thêm - Trật tự sẽ như sau : đi đầu là nhóm quan sát gồm hạ sĩ và một đội viên , sau đó cách một trăm mét là trung tâm tức là tôi và – anh nhìn cả tiểu đội – và phiên dịch viên . Một trăm mét sau tôi là cặp cuối cùng . Tất nhiên không phải là từng cặp đi cạnh nhau mà là cách nhau một tầm mắt . Trường hợp phát hiện có địch , hoặc điều đáng nghi thì ... Có ai bắt trước được tiếng thú rừng hoặc chim chóc không ?

Các cô cười khúc khích , ngốc thật ! ...

- Tôi hỏi thật đấy ! Trong rừng không dùng tiếng người được đâu : bọn Đức cũng có tai chứ .

Mọi người im lặng .

- Tôi biết - Guốcvích rụt rè nói – tôi biết kêu tiếng lừa .

- Lừa ở đây không ai nuôi đâu - chuẩn úy không vui , nhận xét – Thôi được , chúng ta sẽ học cạc cạc như tiếng vịt ấy .

Anh kêu thử và mọi người cười vang . Làm sao bỗng nhiên họ lại vui như tết ấy . Vaxkốp không sao hiểu được , tuy nhiên chính anh cũng phải mỉm cười .

- Đấy , vịt được gọi vịt cái như thế đấy – anh giải thích – Nào , các bạn thử đi .

Mọi người cạc cạc một hồi khoái chí . Riêng Epghênina , cô gái tóc hung , là gắng sức nhất (chao ôi , cô gái xinh quá , lạy trời đừng để tôi phải lòng cô ta) , nhưng xuất sắc hơn cả là Ôxianina . Một người nữa kêu cũng khá , hình như Liđa thì phải . Liđa người to , đậm , vai và đùi không biết chỗ nào mập hơn . Còn giọng bắt chước thì thật hay . Nói chung là không có gì đáng phàn nàn cả : một người như thế bao giờ cũng cần , sức khỏe ấy có thể thay ngựa kéo cày được .

Chẳng như hai cô thành phố Galia Chetvêrtak và Xônia Guốcvích – cô phiên dịch .

- Chúng ta sẽ đến hồ Vôpi . Các bạn nhìn đây - Mọi người xúm quanh bản đồ , người nọ thở vào gáy , vào tai người kia đến vui - Nếu bọn Đức ra phía đường sắt thì chúng ta cũng không bỏ được hồ này . Còn đường tắt thì chúng không biết , như thế nghĩa là chúng ta sẽ đến sớm hơn . Từ đây tới đó chừng 20 cây số , khoảng trưa nay sẽ tới . Chúng ta chuẩn bị cũng còn kịp , bởi vì bọn Đức phải đi đường vòng lại phải đi lên lút ít ra cũng mất 50 cây số mà đằng nào cũng phải qua đây . Các đồng chí chiến sĩ hiểu chưa ?

Các chiến sĩ của anh trở nên nghiêm túc ra :

- Rồi ...

Đôi với họ chiến tranh chỉ là tầm nã và xả súng lên máy bay địch cho đã đời mà thôi ...

Bây giờ hạ sĩ Ôxianina đi kiểm tra quân khí và trang bị .Mười lăm phút nữa xuất phát.

Anh bỏ đi : phải rẽ qua nhà một chút . Lúc nãy anh đã dặn chị chủ nhà ngồi xếp cho anh ba lô và những thứ cần thiết khác .Bọn Đức là quân hung bạo , chỉ có trong tranh đá kích mới thấy diệt được chúng ngon lành hàng loạt mà thôi . Phải chuẩn bị mới được .

Chị Maria Nikiphôrôpna chuẩn bị đầy đủ theo ý kiến anh , thậm chí còn nhiều hơn là khác , có cả một miếng mỡ và một ít cá khô . Anh muốn mắng chị một câu , nhưng rồi nghĩ lại : ở đội có nhiều người .Anh nhét vào trong ba lô một số lượng đạn thừa dung cho súng trường và súng lục , lại xách thêm hai quả lựu đạn nữa : thiếu gì chuyện có thể xảy ra được

Chị chủ nhà sợ hãi nhìn anh , yên lặng rồi rơm rớm nước mắt .Toàn thân chị rướn về anh phía anh , dù chị vẫn đứng nguyên một chỗ , khiến Vaxkốp không dừng được ,phải đặt tay lên đầu chị.

- Ngày kia tôi sẽ về .Chậm nhất là ngày thứ tư .

Chị oà khóc . Ôi , những người đàn bà , những người thật bất hạnh ! Đối với đàn ông , chiến tranh cũng chẳng để làm gì còn đối với các bà thì ...

Anh bước ra rìa làng , nhìn đội “cận vệ “ của mình : bóng súng gần như chạm đất .

Vaxkốp thở dài :

- Xong cả rồi chứ ?

- Rồi ạ - Rita nói

- Tôi chỉ định tiêu đội phó trong suốt cuộc hành quân này là hạ sĩ Ôxianina .Tôi nhắc lại hiệu lệnh : hai tiếng vịt kêu là : chú ý , tôi đã thấy địch .Ba tiếng vịt kêu là : hãy tiến về phía tôi .

Mấy cô cười rộ .Còn anh vẫn cố ý nói : hai tiếng vịt kêu , ba tiếng vịt kêu .Anh cố ý thế để mọi người cười cho sảng khoái

- Nhóm quan sát , đều bước !

Hàng quân tiến lên .

Đi đầu là Ôxianina và cô gái béo mập .Vaxkốp chờ cho họ khuất sau bụi cây, đếm thầm đến một trăm rồi mới đi theo .Cùng đi với anh là cô phiên dịch với súng đạn , ba lô , túi xách , đầy người khiến cô còng lưng xuống như một tàu lau...Đằng sau họ là Kômenkôva và Galia Chetvêrtak .

Đường đến hồ Vôpi Vaxkốp không sợ : bọn Đức không thể biết đường tắt đến đó được vì đó là con đường chính anh phát hiện từ thời chiến tranh Phần Lan .Các bản đồ ở đây đều đánh giấu là bãi lầy , cho nên bọn Đức chỉ biết một đường là phải đi vòng rừng , sau đó muốn đến hồ phải qua mỏm núi Xiniukhina , và cả mỏm này thì không sao có thể vượt qua được .Và cho dù chiến sĩ của anh có đi chậm đến thế nào đi nữa , có lạ lẫm thế nào đi nữa thì bọn Đức vẫn cứ là đi lâu hơn .Chúng không thể nào đến đó trước chiều hôm được , mà lúc đó thì anh đã có thể bịt được tất cả các lối vào ra rồi . Anh sẽ bố trí các bạn gái ngay sau các ụ đá , nguy trang thật tốt , sau đó bắn chúng một trận rồi mới nói chuyện .Cuối cùng có thể khử đi một tên , còn thằng kia thì một chọi một Vaxkốp đâu có hề sợ .

Các chiến sĩ bước đi khoan khoái và gần như theo đúng qui định : chỉ huy không thể phát hiện được một tiếng cười hay một câu chuyện nào cả .Tốp trước quan sát thế nào thì anh không biết , nhưng bao giờ anh cũng nhìn xuống dưới chân mình như đi vào chỗ đất hoang và phát hiện ra được một vết chân nhẹ có những dấu để giày có sọc lạ .Giày ấy có cỡ số bốn mươi tư và Vaxkốp kết luận rằng kẻ đó phải cao đến hai thước và nặng dư một tạ .Tất nhiên để cho chị em phải đối đầu với hắn , dù chị em có trang bị đầy đủ đi nữa , cũng là điều không lợi , nhưng một lát sau chuẩn úy phát hiện rằng bọn Đức đã vòng quanh bãi lầy .Quả đúng như anh dự đoán .

- Bọn Đức phải chạy mệt – anh nói với cô bạn cùng đi - thậm chí rất mệt là đằng khác , phải đến 40 cây số nữa .

Cô phiên dịch không nói gì chuyện ấy vì cô đã rất mệt , cái bóng súng lê xuống đất .Chuẩn úy nhìn

cô mấy lần , thỉnh thoảng lại quay lại ngắm khuôn mặt dài dài , xấu xí nhưng rất nghiêm nghị của cô , rồi anh nghĩ một cách xót xa rằng bây giờ đàn ông ít ỏi quá , cô chẳng thể nào lấy chồng , rồi đột nhiên anh cất tiếng hỏi :

- Bố mẹ cô còn sống đấy chứ ? Hay là cô đã mò côi rồi ?
- Mò côi ?...- Cô mỉm cười – có lẽ là mò côi
- Thế chính cô cũng không chắc ?
- Bây giờ thì ai mà dám chắc , hả đồng chí chuẩn ụy ?
- Phải đấy
- Bố mẹ em ở Minxk – Cô gái xóc vai sửa lại khẩu súng – còn em đi học ở Mátxcova , đang chuẩn bị thi thì ...

- Bây giờ có tin tức gì không ?

- Anh hỏi lạ thật ...

- Ừ ...- Vaxkóp lại quay mặt đi , dò xem câu hỏi của anh có làm cô giận không - Bố mẹ cô gốc Do

Thái à ?

- Tất nhiên

- Tất nhiên ... - Người chỉ huy giận dữ hít mạnh một hơi - Tất nhiên thì còn hỏi làm gì nữa.

Cô phiên dịch im lặng .Cô vẫn lê chân trên cỏ ướt trong đôi ủng da sần , mặt cau lại .Cô khẽ thở dài :

- Cũng có thể bố mẹ em chạy thoát ...

Tim Vaxkóp nhói lên vì tiếng thở dài ấy . Ôi chao , cô em mới là con sẻ non chưa đầy lông cánh ,liệu có thể chịu nổi nỗi đau này không ? chỉ có chửi đổng cái cuộc chiến tranh ngàn lần đáng nguyên rủa này mới đỡ tức được .Cả cái ông thiếu tá đầy đoạ chị em thế này nữa .Nhưng không làm thế được thay vì việc đó , anh hết sức kìm lại , gắng nở một nụ cười.

- Này chiến sĩ Guócvích , cô cạc lên 3 tiếng đi !

- Để làm gì ?

- Để kiểm tra tinh thần sẵn sàng chiến đấu .Thế nào ? Đã quên những điều tôi hướng dẫn rồi à ?

Lập tức cô mỉm cười .Và đôi mắt trở nên linh lợi

- Không , quên thế nào được !

Tất nhiên , cô cạc không ra cái gì cả : cô đang làm nũng đấy thôi . Cứ như ở nhà hát vậy .Nhưng nhóm quan sát và nhóm đi khép hậu vẫn cứ tưởng có chuyện gì đó nên cùng chụm lại, Ôxianina chạy sát đến , lăm lăm tay súng :

- Gì thế ?

- Có chuyện gì thì các chị đã sang thế giới bên kia rồi – Vaxkóp đe – Đi gì mà láu táu như bê con , cong đuôi lên mà chạy .

Ôxianina bực mình ,mặt đỏ như bình minh tháng Năm .Làm thế nào được , cái gì cũng phải học chứ !

Chương 6

- Mệt hả ?
- Còn gì nữa ?

Cô tóc hung cũng nói ,lộ vẻ giận cho Ôxianina

- Thế là tốt – Vaxkóp làm lành nói – Các cô có trông thấy gì không ? Nào , phát biểu lần lượt đi :
mời hạ sĩ Ôxianina

- Có lẽ cũng chẳng có gì ... - Rita ngập ngừng - Ở chỗ rẽ lúc này có cảnh cây gãy.

- Hay lắm , đúng rồi .Nào , những người khép hậu .Chiến sĩ Kômenkôva.

- Em chả thấy gì cả , mọi thứ đều nguyên vẹn cả.

- Có mấy bụi cây rụng hết cả sương – Lida Brichkina đột nhiên vội vàng nói - Những bụi bên phải đường thì còn , mà bên trái đường thì lại hết .

- Mắt thế mới là mắt chứ ! - chuẩn úy hài lòng nói - Chiến sĩ hồng quân Brichkina khá lắm .Ngoài ra trên đường còn có hai dấu vết . Một vết giày cao su lính đổ bộ Đức .Nhìn vết mũi giày thì biết chúng đi vòng quanh bãi lầy .Cứ để chúng đi vòng đi , còn chúng ta sẽ băng qua đầm lầy .Bây giờ chúng ta sẽ nghỉ mười lăm phút có thể hút thuốc , lấy sức .

Chị em cười khúc khích , tuồng như anh vừa nói một câu ngốc ngếch .Nhưng thực ra đây là mệnh lệnh có ghi trong điều lệnh . Vaxkóp cau mặt :

- Không được cười nói hoặc đi chơi xa . Hết ! ...

Anh chỉ chỗ cho mọi người sắp xếp đồ đạc ,súng ống , rồi cho nghỉ . Trong phút chốc mọi người đã khuất vào sau các lùm cây như một bầy chuột .

Chuẩn úy lấy rìu chặt sáu cây gậy chống ,sau đó mới ra ngồi cạnh đồng đồ đạc hút thuốc .Lát sau mọi người tập hợp , chị em đưa mắt nhìn nhau khúc khích .

- Bây giờ cẩn thận hơn đấy nhé - Vaxkóp nói – Tôi sẽ đi đầu còn các cô nối theo sau , nhưng phải đi sát bước nhau . Bên phải bên trái đều có đầm lầy , trượt chân thì không kịp gọi mẹ đâu đấy . Mỗi người cầm lấy một cây hèo , trước khi đặt chân phải dò đường đã .Ai hỏi gì không ?

Lần này mọi người im lặng : cô tóc hung lắc đầu một cái , nhưng vẫn im . Chuẩn úy đứng lên , lấy chân di mẫu thuốc là vào đám rêu xanh .

- Ai thấy còn dư sức nào ?

- Gì cơ ạ ? – Lida Brichkina ngập ngừng hỏi .

- Chiến sĩ Brichkina sẽ mang túi đồ cho chiến sĩ phiên dịch

- Để làm gì ạ ? – Guốcvích cất giọng ong ong nói.

- Để đừng có hỏi nữa ! ... Kômenkôva !

- Có tôi .

- Mang túi đồ cho chiến sĩ Chetvêrtak .

- Đưa đây , Chetvêrtak , cả súng nữa ...

- Đừng nhiều lời ! Lệnh gì làm nấy , súng ai người ấy giữ ...

Anh hò hét phát mệt , anh biết đó là điều không nên ! Hò hét nhiều cũng không làm cho người khác có nhận thức được .Anh có thể gào đến vỡ giọng , nhưng không vì thế mà được việc .Tuy nhiên họ nói chuyện với nhau nhiều hơn .Câu chuyện tâm tình với người chiến sĩ lại có sức mạnh như ngọn lê thúc bên sườn vậy .Quả là thế thật ...

- Tôi xin nhắc lại để mọi người đừng làm nhé . Mọi người bám sát tôi .Chân người sau đứng vào vết chân người trước . Dò hèo ...

- Xin hỏi được không ạ ?

Trời ơi xin cứ việc ! Đê mình yên chúng không chịu được hay sao.

- Làm sao , chiến sĩ Kômenkôva ?

- Dò hèo là gì ? đồng chí định nói giò heo phải không ?

Cô gái tóc hung làm ra bộ ngực nghếch Chetvêrtak , nhìn mắt kia là biết . Đôi mắt mới nguy hiểm làm sao , như là vực thăm vạy.

- Thế đồng chí đang cầm cái gì đấy ?

- Cái gậy ...

- Gậy chính là dò hèo . Rõ chưa ?

- Rõ rồi . Tường giải !

- Tường giải là cái gì ?

- Thừa chuẩn ụy , là một loại từ điển ạ .

- Epghênina , im đi ! – Ôxianina nói to.

- Đường đi bây giờ nguy hiểm lắm , không đùa được đâu . Trật tự hành trình như sau : tôi đi trước , sau tôi là Guốcvích , Brichkina , Kômenkôva , Chetvêrtak , khép hậu là hạ sĩ Ôxianina . Ai hỏi gì nữa ?

- Nước có sẵn không ạ ?

Người hỏi là Chetvêrtak . Cũng dễ hiểu : với tầm thước của cô thì cái gầu cũng là một cái thùng lớn .

- Một đôi chỗ nước ngập đến ...Hừ , đến đúng chỗ ấy , tức là ở các bạn thì đến thất lưng .Nhớ giữ súng cẩn thận .

Anh bước xuống , nước ngập đến đầu gối , chỉ có tiếng đất lầy oàm oạp .Anh nghiêng người bên này sang bên kia bước lên như đi trên nệm cao sủng .Anh cứ thế đi không ngoảnh lại đằng sau , nhưng cứ nghe tiếng thở và những tiếng kêu sợ hãi nho nhỏ cũng đủ biết tiểu đội đi đứng thế nào .

Không khí nơi đầm lầy ẩm ướt và ngọt ngào .Những đàn muỗi đói mới sinh sản vào mùa xuân bu lấy những tấm thân nóng hổi . Khắp nơi nồng nặc mùi cỏ mục , rêu thối và sinh lầy .

Các cô gái dồn trọng lượng toàn thân vào đầu gậy mà vẫn khó nhọc lắm mới rút được chân lên khỏi đầm đất lầy lạnh buốt . Những chiếc váy ướt dính vào bên đùi , bóng súng lê xuống bùn bả . Từng bước khó khăn , Vaxkốp phải đi chậm lại giúp cô Chetvêrtak bé nhỏ .

Anh nhắm hướng đến một cái gò có hai cây thông con thấp bé và cần cỗi vì ẩm ướt . Người chỉ huy không rời mắt khỏi hai cây thông ấy , cố nhắm qua khoảng giữa hai thân cây khẳng khiu một cây bạch khô ở phía xa , bởi vì bên phải và bên trái đê không có chỗ nào nông cả .

- Đồng chí chuẩn ụy ! ...

Ma quỷ !...Người chỉ huy chống mạnh cây gậy , nặng nhọc quay đầu lại , quả nhiên , hàng quân doing dài ra

- Không được đứng ! Không được đứng ! Sụt đấy ! ...

- Đồng chí chuẩn ụy ! Tôi bị tuột một chiếc ủng ! ...

Chetvêrtak ở dưới cùng kêu lên .Cô chỉ còn nổi lên như một mô đất , cái váy không thấy đâu nữa . Ôxianina đến gần dìu cô .Hai người lấy gậy dò tìm , may ra có thể thấy.

- Thấy không ?

- Không ! ...

Kômenkôva chuyển gậy , nghiêng người sang một bên .May mà anh kịp trông thấy và kêu to :

- Đi đâu ? Đứng im ! ...

- Tôi định giúp ...

- Đứng im ! Không có đường quay lại đâu !

Lạy chúa ! Anh với họ đều quần mất : lúc thì không được đi , lúc lại không được đứng ! Dù sợ đến

đầu cũng không được hoảng , hoảng trong vũng lầy này là chết .

- bình tĩnh , cứ bình tĩnh ! chút xíu nữa đến gò là qua hết . Có thấy chiếc ủng không ?

- Không ! ... Nó hút xuống , đồng chí chuẩn úy ạ

- Phải đi luôn ! Ở đây đất loãng , không đứng lâu được đâu .

- Còn chiếc ủng thì sao ?

- Làm thế nào tìm được nữa ? Tiến lên ! ... Tiến lên theo tôi ! ... - Anh quay về phía trước , tiến bước , không nhìn lại nữa - Người nọ tiếp bước người kia , không được bỏ cách !...

Anh cố kêu to cho có khí thế .Chiến sĩ nghe lệnh bao giờ cũng hăng hơn .Anh suy mình ra thấy quả là như thế .

Cuối cùng họ đến gò .Khoảng cách cuối cùng làm anh lo sợ nhất vì lầy sâu hơn . Chân không rút ra được .Phải quẫy bằng toàn thân mới vượt qua được cái đầm lầy chết tiệt ấy . Phải có thể lực và khéo léo .Cũng may mà mọi việc chót lọt .

Đến chân gò , chỗ đứng được , Vaxkóp đứng lại , kéo cả tiểu đội lên chỗ đất khô .

- Cứ bình tĩnh . Đi đâu mà vội .Chúng ta sẽ nghỉ kia mà .

Chị em lên được gò , ngồi phịch xuống đám cỏ mục từ năm ngoái .Cô nào cũng ướt át , bẩn thỉu , hồng hào hồng hén . Chetvêrtak không những đã để lại làm kỷ vật cho đầm lầy một chiếc ủng , mà còn cả một chiếc xà cạp nữa , chân cô chỉ còn một chiếc bít tất , ngón chân cái lạnh xám thò ra lở rách .

- Thế nào , các đồng chí chiến sĩ , mệt chứ ?

Mọi người im lặng .Chỉ có Lida nói :

- Mệt thật ...

- Thôi , các bạn nghỉ đi . Đoạn sau đi dễ hơn . Đến chỗ cây bạch dương khô kia là sẽ xả hơi .

- Giá được rửa một cái – Rita nói .

- Bờ bên kia có một cái ngòi sạch , bờ cát . Muốn tắm cũng được .Còn , phơi thì đành phải vừa đi vừa phơi thôi.

Chetvêrtak thở dài , e dè hỏi :

- Nhưng em mất ủng thì làm sao ?

- Đề nghị cách làm cho cô một chiếc hài bằng vỏ cây vậy – Vaxkóp cười – Nhưng phải qua đầm lầy đã , đây không làm được . Cô chịu nổi không ?

- Chịu chứ

- Galia , cậu lúng túng quá – Kômenkôva giận dữ nói - Muốn rút chân thì phải cong ngón lên chứ.

- Mình đã cong rồi mà vẫn cứ không được.

- Lạnh quá các cậu ạ.

- Mình bị ướt đến tận , tận ...

- Cậu tưởng mình khô à ? mình bước hụt một cái mà như ngồi hũ xuống ấy ! ...

Mọi người cười ầm .Như thế là không sao – đang thoát nạn .Dù họ là nữ , nhưng còn trẻ , sức chẳng là bao nhưng ít nhiều cũng có .Chỉ mong sao đừng có ai ốm ; nước lạnh như băng ấy ...

Vaxkóp lại hút một điếu thuốc , vút tàn thuốc xuống nước , rồi đứng dậy sảng khoái nói :

- Nào , lấy gậy đi , các đồng chí chiến sĩ .Tất cả theo tôi , trật tự như cũ .Sang bờ bên kia sẽ tắm giặt và sưởi ấm.

Nói đoạn , anh bước từ gốc cây xuống chỗ đất sệt nâu xám , như cháo kiều mạch .Chân đứng thì không vững mà bơi thì không được .Nhúc nhích một tí đã toát mồ hôi hột .

- Thế nào , các đồng chí ?

Anh kêu to , để khích lệ chị em , mắt vẫn nhìn thẳng.

- Ở đây có đĩa không ? – Guôcvích hồng hén hỏi.

Cô bước theo vệt đường của anh , như thế dễ dàng hơn.

- Chả có con gì cả . Đây là đất chết , không con gì sống được .

Phía bên trái , một cái bong bóng sùi lên .Cái bong bong vỡ ra , lập tức cả một chuỗi bong bong cuộn cuộn sùi lên như thể đầm lầy thở hắt ra vậy .Phía sau có người sợ hãi kêu ối lên một tiếng .

Vaxkốp giải thích :

- Khí này thoát ra đấy thôi , có gì mà sợ .Chúng ta dựa vào nó ...- nghĩ một tí anh nói thêm : - Các cụ bảo rằng những chỗ ấy có thần linh ở . Chuyện cổ tích ấy mà ...

Chương 7

Đội “cận vệ của anh im lặng”. Người thờ dốc, người kêu ôi ôi, người hỗn hển. Nhưng mọi người đều xuống nước, xuống một cách bình tĩnh dần dần.

Chỗ nước này có dễ đi hơn đôi chút: bùn loãng hơn, đáy vững hơn, thậm chí có những chỗ trôi lên những mô đất. Chuẩn úy cố gắng không đi quá nhanh, cả đội đi nối tiếp, trông thấy gáy nhau. Đi một mạch thì đến chỗ cây bạch dương, tiếp sau đó là rừng cây, là đất thịt và đất rêu. Trông thế đủ thấy chẳng có gì đáng ngại, hơn nữa đất ngày một vượt lên cao hơn, cuối cùng họ tiến vào một khoảng rừng cây khô phủ đầy rêu. Đến đây họ reo ầm lên cùng một nhịp, mọi người lấy làm sung sướng vút hết cả gậy. Nhưng Vaxkốp bắt mọi người nhặt gậy dựa vào một gốc thông dễ thấy.

- Có thể có người cần đến đây.

Anh không cho mọi người nghỉ lấy một phút. Ngày đến cô Galia Chetvêrtak chân trần anh cũng không thương:

- Các đồng chí Hồng quân, chỉ còn một chút nữa thôi, cố lên, đến ngôi nước sẽ nghỉ.

Cuối cùng họ leo lên được một mảnh đất cao. Nhìn qua khóm thông non, quả nhiên thấy một ngôi nước trong như một dòng suối tiên hai bên bờ cát là cát vàng lấp lánh.

- Hoan hô! ... - cô Epghênina tóc hung reo lên – Có bãi tắm rồi các cậu ơi!

Các cô gái reo lên những lời sung sướng rồi chạy ủa xuống bờ nước theo một con dốc, vừa chạy vừa vút bỏ đồ đạc trên người ...

- Đứng lại! ... - Vaxkốp kêu lên – Nghiêm! ...

Mọi người đứng sững lại nhìn anh một cách ngạc nhiên, thậm chí giận dữ nữa là khác.

- Cát đây! ... - chuẩn úy bực tức nói tiếp - Thế mà các bạn vút cả súng xuống đây à, hả, các chiến sĩ? Súng phải dựa gốc cây, nghe chưa? Ba lô, túi xách xếp vào một chỗ. Tắm rửa dọn dẹp trong bốn mươi phút. Tôi sẽ ngồi sau gốc cây cách xa một tầm gọi. Hạ sĩ Ôxianina, cô chịu trách nhiệm quản lý.

- Rõ, thưa chuẩn úy

- Hết, bốn mươi phút nữa mọi người phải xong. Quần áo, giày dép, chỉnh tề, người phải sạch sẽ.

Anh đi xuống phía cuối ngôi, chọn một chỗ có cát, nước sâu và xung quanh có bụi rậm. Anh bỏ súng ống, giày dép và cởi quần áo. Xa xa có tiếng chị em truyện trò líu ríu, nhưng chỉ nghe rõ tiếng cười và một vài tiếng rời rạc, và có lẽ chính vì thế mà anh cứ lắng tai nghe mãi.

Việc đầu tiên là anh giặt giũ quần áo lót và xà cạp, vắt kiệt hết nước rồi phơi lên bụi cây. Sau đó anh tắm một trận thoải thích, nghỉ ngơi một lát, đi dạo mấy bước ven bờ lấy sức, rồi nhảy ra chỗ nước sâu nhất. Lúc ngoi lên mặt nước, anh thở không được nữa vì dưới đó nước lạnh buốt như cắt thịt. Anh muốn hét to lên một tiếng, nhưng lại sợ làm kinh động đội “cận vệ” của mình, nên anh chỉ kêu “cạc” một tiếng khẽ không lấy gì làm thích thú lắm, cuối cùng anh tắm lại xà phòng rồi lên bờ. Đến khi anh lấy khăn khô chà sát cho đỡ hồng người lên, nhịp thở trở lại đều đặn, bấy giờ anh mới lắng tai nghe ngóng.

Đằng kia vẫn là những tiếng xì xào như đang tranh cãi, mọi người đua nhau nói, mỗi người một câu. Chỉ có tiếng cười là thống nhất, sau đó thấy Chetvêrtak kêu lên vui sướng:

- Ôi, Epghênina! Ái! Epghênina!

- Té nữa đi! .. – Kômenkôva bồng gào lên, và chuẩn úy nghe thấy có tiếng nước rào rào tung toé.

“Tắm thoải thích nhé ...” - anh vui sướng nghĩ.

Bỗng một tiếng rú hào hứng át hẳn tiếng kêu khác: cũng được thôi, bọn Đức còn ở xa lắm. Đầu tiên không biết tiếng rú đó là thế nào, sau đó thấy tiếng Ôxianina gọi giật:

- Epghênina , lên bờ ! ... ngay lập tức !

Vaxkốp mỉm cười , quần một điều thuốc thật to , bật lửa lên , châm điều thuốc vào ngọn lửa leo lét rồi bắt đầu khoan khoái thong thả hút , tấm lưng trần phơi ra dưới ánh mặt trời tháng Năm ấm áp .

Bốn mươi phút trôi qua mà quần áo chưa khô , không đợi được nữa Vaxkốp co người lại , xỏ chân vào chiếc quần lót ẩm ướt và quần dài . May mà anh còn đôi xà cạp khô dự trữ nên chân xỏ ủng không bị ướt .Sau đó anh mặc áo , thắt lưng , lấy đồ đạc .Rồi anh gọi to , giọng oang oang :

- Xong chưa các đồng chí ơi ?

- Chờ một lát !

- Biết mà ! ...- Vaxkốp quay đầu lại , vừa định há miệng giục họ nhanh lên thì đã lại thấy tiếng Ôxianina hét :

- Anh có thể đi được rồi !

Thì ra một chiến sĩ lại cho phép chỉ huy ! Nghĩ cho cùng thì thật là một sự nhạo báng điều lệnh .Bây thật .

Nhưng xem ra anh nghĩ thế là vì tấm giặt nghỉ ngơi xong tâm trạng người chỉ huy quả là phần chán như nắng tháng Năm . Hơn nữa đội “cận vệ “ của anh đã chờ anh với quần áo tinh tươm , mặt mày hớn hờ .

- Thế nào , các đồng chí Hồng quân , xong cả rồi chứ ?

- Xong rồi , thừa chuẩn úy . Epghênina cũng xong rồi đây

- Tốt lắm Kômenkôva ạ , cô có bị lạnh không ?

- Ở đây có ai sưởi ấm cho đâu !

- Lém đấy ! Nào , các đồng chí chiến sĩ , ta ăn chút xíu rồi lên đường kéo ngài lâu quá .

Họ ăn bánh mì với cá muối .Chuẩn úy cất thức ăn béo bổ hơn đi để dành . Sau đó anh làm cho cô Chetvêrtak đi yếu một chiếc giày : đầu tiên quần cho cô một chiếc xà cạp dự trữ , ngoài buộc thêm hai chiếc bút tất len (chị chủ nhà làm và tặng anh) , sau đó anh lấy vỏ cây bạch dương lót quanh bàn chân rồi quần băng lại :

- Được chưa ?

- Rất được là khác . Cảm ơn đồng chí chuẩn úy .

- Nào lên đường , các đồng chí chiến sĩ .Chúng ta còn phải mài gót một tiếng rưỡi đồng hồ nữa kia đấy .Lại còn phải quan sát và chuẩn bị xem nên đón khách ở đâu và đón thế nào nữa chứ ...

Anh giục các bạn gái rào bước , cốt sao cho váy áo và các thứ lật vạt chóng khô . Nhưng chị em , không chịu phục tùng , chỉ đỏ mặt.

- Thôi nào , các đồng chí chiến sĩ ! Ráng lên ! chạy theo tôi , chạy ! ...

Anh chạy một thôi dài đến lúc thở hút hơi mới chuyển sang rào bước .Nhưng mấy phút sau đỡ mỗi chân và hết thở dồn , anh lại hô :

- Chạy theo tôi , chạy !

Họ đến hồ Vopi lúc trời đã xế chiều.Bóng mặt trời lung linh chạm vào các mỏm đá và quanh hồ các khóm thông cùng reo lên một khúc ca chiều . Chuẩn úy mỗi mắt nhìn về phía chân trời cũng không thấy một chiếc thuyền nào trên mặt nước , anh cố căng mũi trong hơi gió xi xào cũng không thấy đâu có một làn khói nhỏ .Ngay trước chiến tranh vùng này cũng đã hoang vắng lắm , bây giờ lại càng không còn ai nữa , từ anh em lâm nghiệp , thợ săn, ngư dân , đến những người đi lấy nhựa thông để đã ra mặt trận cả .

- Yên ắng quá ...- Epghênina mọi ngày vẫn to tiếng bỗng thì thảo nói – Như đang ngủ vậy .

- Mỏm núi Xiniukhina bắt đầu từ mé hồ bên trái – Vaxkốp giải thích – Phía bên kia núi còn có một cái hồ nữa gọi là hồ Lêgon .Ngày xưa có một nhà lãnh đạo ở ẩn , thánh danh là Lêgon . Ông tìm yên tĩnh ở đây .

- Ở đây thì yên tĩnh thoải mái - Guôcvích thở dài .

- Bọn Đức thì chỉ có một con đường lọt giữa hai hồ , đi vắt qua dãy núi đá . Mà đường đi thì các bạn biết không , toàn những tảng đá bằng ngôi nhà chắn lối . Chính là chúng ta phải tìm chỗ nấp sai những tảng đá đó : phải có phòng tuyến chính , phòng tuyến dự trữ , điều lệnh đã dạy thế . Lập phòng tuyến rồi chúng ta sẽ ăn , sẽ nghỉ và sẽ chờ đợi . Như thế được chứ , các đồng chí Hồng quân ?

Các đồng chí Hồng quân im lặng . Họ còn suy nghĩ ...

Vaxkốp lúc nào cũng cảm thấy mình già trước tuổi . Từ năm mười bốn tuổi anh đã phải nuôi một gia đình đông người , nếu không thì cả nhà đã đi ăn mày . Hồi ấy đang đói , thiếu thốn trăm đường . Anh lại là người đàn ông duy nhất trong nhà nên phải đi kiếm ăn nuôi nấng mọi người . Mùa hè anh đi làm đồng , mùa đông săn thú , mãi đến năm hai mươi tuổi anh mới biết rằng con người ta cũng phải có những ngày nghỉ . Rồi sau đó lại đến quân đội . Mà quân đội có phải là nhà trẻ đâu ... Ở đó người ta rất tôn trọng sự nghiêm túc , còn anh thì rất kính trọng quân đội . Thế là , vào quân ngũ rồi anh cũng không tre ra được mà ngược lại , lại làm chuẩn uý , nghĩa là già đi . Đối với các chiến sĩ bao giờ anh cũng là ông già . Thế đấy .

Phêđôt Epgraphôvích quên phắt ngay tuổi tác của mình . Anh chỉ biết có một điều : anh già hơn các chiến sĩ và các sĩ quan cấp úy , bằng tuổi các thiếu tá và bao giờ cũng trẻ hơn các đại tá . Vấn đề ở đây không phải là cấp dưới phục tùng cấp trên mà là thụ cảm thế giới .

Cũng chính vì thế mà anh nhìn những cô gái dưới quyền anh như nhìn những người thuộc một thế hệ khác . Tựa hồ như anh đã là người tham gia nội chiến và đã được uống trà riêng với người anh hùng Vaxili Ivanôvích Tsapaép gần thành phố Lbisenxk . Không phải vì có những nếp nhăn thiên tài trong óc , hay vì ai hứa hẹn đỡ đầu cho anh đạt đến chỗ đó , mà là do bản chất chuẩn uý tự nhiên của anh .

Thực ra cũng chưa bao giờ anh nghe đến chuyện anh già trước tuổi cả . Mà mãi đến đêm đó , cái đêm êm ả và sang sáng , đầu óc anh mới xuất hiện những điều khó hiểu .

Anh nghĩ thế khi trời còn lâu mới thực tế về đêm , lúc mọi người còn đi tìm vị trí nấp . Chiến sĩ của anh nhảy trên những mô đá như một đàn dê và bỗng nhiên anh cũng nhảy theo họ . Anh nhảy khéo léo đến nỗi chính anh cũng phải ngạc nhiên . Hết ngạc nhiên , anh nhắm mắt lại rồi bỗng bắt đầu đi đứng trang nghiêm , và trèo lên các mỏm đá một cách thông thả .

Tuy nhiên , đó không phải là cái chính . Cái chính là anh đã chọn được một vị trí tuyệt vời . Một chỗ sâu , lối ra vào có nguy trang , lại có chỗ để quan sát từ rừng ra hồ . Vị trí của anh theo những vách đá im lìm ấy chạy men bờ hồ , chỉ để lại một dải hẹp bên hồ dùng làm lối đi vào mà thôi . Nếu có sự gì xảy ra , bọn Đức phải mất ba tiếng đồng hồ mới qua được dải hẹp đó , còn anh lại có thể né qua đường tắt vượt qua mấy tảng đá đến vị trí dự bị và phải rất lâu sau quân địch mới đến gần được . Thực ra anh chọn chỗ dự bị cũng chỉ để đề phòng thôi , chứ với hai thằng ấy thì anh giải quyết ngay ở vị trí chính này cũng đủ .

Chương 8

Bố trí xong như thường lệ , anh ngồi tính giờ .Theo anh tính thì còn phải đợi bọn Đức chừng bốn tiếng nữa , vì thế anh cho phép đơn vị ăn nóng , cứ hai người một cà mèn . Lida Brichkina xung phong nấu nướng , anh bổ xung thêm cho cô hao người phụ việc và ra lệnh đun nấu không được có khói .

- Tôi mà thấy khói là tôi đổ cả nồi xuống bếp ngay đây . Rõ chưa ?

- Rõ – Lida nói , giọng yếu ớt .

- Chưa , chưa rõ đâu , đồng chí chiến sĩ ạ . Tôi chỉ cho là rõ khi đồng chí hỏi mượn tôi cái rìu và cử những người phụ việc đi chặt cành khô mà thôi . Mà phải bảo họ chặt cái cây nào không có meo bám , khô khốc . Như thế mới đun lửa và không có khói .

Lệnh là lệnh thế thôi , chứ anh vẫn tự mình đi chặt củi và nhóm bếp làm mẫu . Đến lúc anh và hạ sĩ Ôxianina về vị trí , anh vẫn chăm chú nhìn bếp , quả nhiên không thấy chút khói nào cả , chỉ thấy những văng không khí rung rinh trên mấy tầng đá , phải tinh mắt lắm mới thấy , mà bọn Đức thì làm sao có được những cặp mắt như vậy.

Trong lúc bộ ba đang nấu cháo , Vaxkốp và hạ sĩ Ôxianina và chiến sĩ Kômenkôva đi thăm thú khắp các hốc núi .Họ xác định vị trí đứng bắn , chọn các điểm mốc lấy hướng . Khoảng cách từ các điểm đứng đến điểm mốc Vaxkốp tự mình đo bằng bước chân và ghi vào bản đồ chiến đấu theo đúng quân lệnh .

Lúc ấy có tiếng gọi ăn cơm , họ ngồi thành từng nhóm hai người như lúc đi đường và Vaxkốp ăn chung với Guôcvích .Tất nhiên , cô ăn rất dè dặt , thường chỉ ngồi thìa không , còn bao nhiêu cháo để cho anh cả . Chuẩn úy không hài lòng ,bảo :

- Sao cứ thìa thìa mãi thế , đồng chí phiên dịch . Đồng chí biết không , tôi có phải là người đang yêu đâu , đừng trút cho tôi như thế . Đồng chí phải ăn như một chiến sĩ thực thụ chứ .

- Em vẫn ăn đấy chứ - và cô mỉm cười .

- Tôi biết rồi ! Cô gầy như con chim chết rét ấy .

- Tạng người em nó thế đấy .

- Tạng người ? ...Brichkina cũng có tạng người y như tất cả chúng ta .Mình mấy người ta cũng là còn để mà nhìn nữa chứ ...

Ăn xong lại uống chè đảng hoàng : lúc đi trên đường Vaxkốp đã hái được một ít lá việt quất bây giờ đem ra nấu uống . Họ nghỉ ngơi nửa tiếng , sau đó chuẩn úy ra lệnh tập hợp .

- Nghe lệnh chiến đấu !- anh bắt đầu nói , giọng trang trọng , mặc dù trong lòng anh cũng có phần nghi hoặc không biết mình ra lệnh như thế đúng hay sai – Quân địch gồm hai tên Đức vũ trang tận răng tiến về phía hồ Vôpi nhằm mục đích bí mật đến đường sắt Kirốp và kênh đào Bạch Hải – Bantích mang tên đồng chí Stalin . Đơn vị chúng ta có sáu người được lệnh phòng ngự hẻm núi Xiniukhina nhằm bắt làm tù binh quân giặc .Bên trái chúng ta là hồ Vôpi , bên phải chúng ta là hồ Lêgôn ...-

Chuẩn úy ngừng lại ho một tiếng , bối rối nghĩ rằng lẽ ra đầu tiên phải viết lệnh này ra giấy , rồi anh lại nói tiếp : - Tôi quyết định sẽ đón bắt địch ở ngay vị trí chính , không nổ súng mà buộc chúng phải đầu hàng .Nếu chúng kháng cự ta sẽ giết một tên , còn tên kia ta bắt sống . Ở vị trí dự bị chúng ta sẽ đề đồ đặc và cử chiến sĩ Chetvêrtak canh giữ .Mọi hoạt động chiến đấu đều phải có lệnh của tôi .Người dự bị thay thế tôi là hạ sĩ Ôxianina , và nếu Ôxianina không thể chiến đấu được thì Guôcvích sẽ thay .Ai hỏi gì không ?

- Tại sao tôi lại là dự bị ? – Galia Chetvêrtak hậm hực hỏi .

- Câu hỏi không chính đáng , đồng chí chiến sĩ ạ . Đã lệnh thì đồng chí cứ thi hành .

- Galia , cậu là quân dự bị của bọn mình, - Ôxianina nói

- Hết thắc mắc , mọi việc đều rõ – Kômenkôva vui vẻ nói .

- Nếu rõ , tôi đề nghị đi nhận vị trí .

Anh dẫn mọi người đi đến các vị trí mà anh đã cùng Ôxianina hoạch định từ trước , chỉ dẫn cho từng người các mốc định hướng rồi lại căn dặn mọi người phải nằm im như chuột .

- Không ai được động đậy .Tôi sẽ là người đầu tiên nói chuyện với chúng .

- Bằng tiếng Đức chứ ? – Guôcvích hóm hỉnh hỏi .

- Bằng tiếng Nga - chuẩn úy nói , giọng gay gắt - Nếu chúng không hiểu , đồng chí sẽ phiên dịch . Rõ chưa ?.

Mọi người im lặng .

- Nếu đến lúc chiến đấu mà các đồng chí cứ thò đầu ra thế kia thì không có y tá nào bên cạnh đâu

Mà mẹ già cũng không nổi .

Anh nói chuyện mẹ già thật không đúng lúc . Vì thế anh đâm ra cáu : bắn nhau thật chứ có phải trong trường bia đâu !

- Đánh thẳng Đức thì phải đánh từ xa . Cứ lúng túng với súng thì nó găm đạn vào mặt như ruồi ngay . Vì thế tôi ra lệnh dứt khoát là phải nằm im .Cứ nằm im , bao giờ tôi ra lệnh “bắn !” mới được động tĩnh . Còn nếu không thì thân đàn bà ...- Nói đến đây Vaxkốp ngừng lại , khoát tay một cái - Hết .Chỉ thị có thể thôi !

Anh bố trí bộ phận quan sát , cứ hai người một lần cho bốn mắt cùng nhìn rõ .Còn chính anh trèo lên một chỗ cao hơn đưa ống nhòm quan sát một góc rừng , anh nhìn đến lúc chảy nước mắt ra mới thôi .

Mặt trời đã gác núi , nhưng tảng đá Vaxkốp nằm lúc này bây giờ vẫn âm ẩm . Chuẩn úy đặt ống nhòm xuống , nhắm mắt lại cho đỡ mỏi . Và ngay lập tức tảng đá âm kia bỗng tròng trành nhẹ nhàng và bỗng trôi vào chốn nào đó tịch mịch . Vaxkốp không kịp nhận ra rằng mình đã thiu thiu ngủ .Dường như anh cảm thấy và nghe thấy được tiếng gió reo rì rào , tựa hồ như anh đang nằm trên chiếc lò sưởi kiểu Nga , như anh đã quên không trải vải gai , mà đáng nhẽ điều đó anh phải nói cho mẹ anh biết .Thế rồi anh bỗng nhìn thấy mẹ anh dáng người nhanh nhẹn , thấp bé , đã nhiều năm bà chỉ được ngủ chập chờn từng giấc ngắn ngủi một cách trộm lén như phải ăn cắp từ chính cuộc đời nông dân khó nhọc của bà .

Anh nhìn thấy đôi bàn tay gầy guộc đến mức không thể tưởng tượng được với những ngón tay chịu lam lũ và giá lạnh đã từ lâu không co lại được nữa .Anh cũng nhìn thấy cả khuôn mặt nhăn nheo như chiếc bánh nướng , những giọt nước mắt trên đôi má héo hon và anh hiểu rằng cho đến bây giờ mẹ anh vẫn đang ngồi khóc thằng em Igo đã chết và than thân trách phận .Anh muốn nói với mẹ anh một lời âu yếm , thì có một người nào đó đụng vào chân anh , anh coi cha là cha của anh và sợ chết khiếp .Anh mở choàng mắt ra : Ôxianina trèo lên phiến đá và chạm phải chân anh.

- Bọn Đức hả ?...

- Ở đâu ? ...- Ôxianina sợ hãi hỏi .

- Quỷ thật ...Cứ tưởng .

Rita Ôxianina nhìn anh một hồi lâu , mỉm cười :

- Anh Phêđôt Epgraphôvích , anh ngủ đi .Em mang áo cho anh đắp nhé .

- Ôxianina , không phải .Tôi rất mệt .Phải hút một điếu mới được .

Anh chui xuống dưới .Sau mộ tảng đá Kômenkôva đang ngồi chải đầu .Mái tóc cô tung ra không thấy lưng đâu cả . Cô đưa lược ra sau lưng , tay với không tới nên cứ phải chộp chộp .Mái tóc của cô dày dặn , mượt mà và óng ánh như những sợi đồng . Đôi tay cô di động trên đó trông thật nhẹ nhàng uyển chuyển .

- Tóc nhuộm đấy à ? - chuẩn úy hỏi xong bỗng thấy sợ hãi vì cô ấy sẽ cho một câu độc địa và thế là hết chuyện , sự đời thường vẫn vậy .

- Tóc trời cho đấy . Bù xù quá phải không anh ?

- Không hề gì
- Anh không sợ Lida Brichkina trông thấy à .Mắt nó tinh lắm đấy .
- Được , được , chinh đồn quân phục đi ...

Quý thật , lại buột miệng ra cái câu ấy ! Chả là trong điều lệnh có dạy .Không làm thế nào quên được , Vaxkóp , mày là một con gấu , một con gấu đàn độn !...

Chuẩn úy cau mày .Anh hút một hơi thuốc .Khói thuốc cuộn quanh người mù mịt

- Đồng chí chuẩn úy này , đồng chí đã có vợ chưa ?

Anh nhìn cô và thấy qua mái tóc màu hung rực rỡ như lửa một con mắt xanh lơ nhìn ra . Đôi mắt này có sức tàn phá như một cỗ đại bác một trăm năm mươi hai ly vậy .

- Có vợ rồi , đồng chí chiến sĩ Kômenkôva ạ

Anh bật ra câu nói dối ấy một cách tự nhiên . Như thế là càng tốt . Chả là anh đang đi bố trí trận địa cho tiểu đội mà .

- Thế chị ấy ở đâu ?
- Ở đâu ấy à ? Ở nhà.
- Thế còn các cháu ?
- Các cháu ? ...- Vaxkóp thở dài – Có một thằng bé con mà nó chết ngay trước chiến tranh rồi .
- Mất rồi ? ...

Cô hất mái tóc ra sau lưng , nhìn anh . Cô như nhìn thẳng vào tâm hồn anh , đúng là xoáy vào tâm can anh .Rồi cô không nói gì thêm .Không an ủi .Không đùa cợt .Không vu vơ . Chính thế Vaxkóp lại không chịu được . Anh thở dài :

- Mẹ tôi không giữ được cháu ...

Anh nói rồi lại thấy hối tiếc , đến nỗi anh nhảy bật lên , sửa lại quần áo như đi hội thao vậy .

- Ôxianina , phía đằng ấy thế nào ?
- Không có gì lạ , đồng chí chuẩn úy ạ
- Tiếp tục quan sát !

Rồi anh đi tiếp hết chỗ người này sang chỗ người kia .

Mặt trời đã lặn lâu nhưng vẫn còn sáng tựa hồ như trước lúc rạng đông cho nên ngồi sau tảng đá chiến sĩ Guốcvích vẫn đọc sách được .Cô lẩm nhẩm ngâm ngợi cái gì như thể cầu kinh .Chưa đến gần , Vaxkóp đã nghe thấy :

Đất Nga đau khổ thê lương

Sinh ta vào những năm trường gian khổ

Ấu thơ nào biết đi đâu

Tử sinh cũng đã qua cầu , nào quên

Biết bao năm tháng triền miên !

Quật cương có phải ? ước mong có là ?

Máu xương dành lấy tự do

Buồn vui thành nếp nhăn cho mặt người...

- Cô đọc cho ai nghe thế ! - anh lại gần hỏi .

Cô phiên dịch bối rối (lẽ ra theo lệnh là cô phải quan sát , quan sát thật kỹ) .Cô liền bỏ sách xuống định đứng dậy , chuẩn úy khoát tay.

- Tôi hỏi là cô đọc cho ai nghe kia mà ?
- Chả cho ai cả .Em đọc cho em thôi .
- Thế việc gì phải đọc thành tiếng ?
- Thơ mà lại .
- À ... - Vaxkóp không hiểu .Anh cầm sách lên xem : một quyển sách mỏng dính bằng cuốn hương

dẫn cách bắn bằng súng phóng lựu .Anh giờ thử vài trang thầy cay cả mắt .

Chương 9

- Trời vẫn sáng đầy , đồng chí chuẩn úy ạ .

- Nói chung là tối ...Nhưng này , cô đừng ngồi trên mặt đá như thế . Đá chổng lạnh , nó sẽ lấy hơi ấm của cô mà cô không biết . Cô nên trải áo ra mà ngồi .

- Đúng đây .Xin cảm ơn đồng chí chuẩn úy .

- Còn đọc thì không nên đọc thành tiếng .Buổi tối thì không khí ẩm thấp mà hoàng hôn thì lại yên tĩnh quá . Đứng xa 5 cây số cũng nghe thấy .Mà còn phải quan sát nữa chứ , chiến sĩ Guốcvích .

Brichkina chiếm vị trí quan sát ở hồ , nhìn từ xa Vaxkốp đã mỉm cười hài lòng : cô này khá thật ! Cô chắt một ít cành thông , trải xuống chỗ đất giữa hai tảng đá rồi lấy áo khoác phủ lên làm đệm : con người từng trải thật . Cô làm anh tò mò , phải hỏi :

- Brichkina , cô quê ở đâu ?

- Ở tỉnh Brianxk , đồng chí chuẩn úy ạ .

- Cô có làm việc ở nông trang không đây ?

- Có chứ , nhưng chủ yếu là giúp việc cho bố em .Bố em coi rừng và bố con em cùng ở đội biên cảnh .

- Hèn nào cô bắt chước tiếng vịt thật giống .

Cô gái bật cười .Các cô thích cười lắm , chưa thể bỏ được cái tính ấy .

- Cô có thấy gì không ?

- Vẫn yên ạ .

- Cô phải để ý chi tiết , cô Brichkina ạ , phải xem cây cối có đung đưa không , chim chóc có xao xác không .Cô đã ở rừng chắc biết rõ .

- Rồi .

- Có thể chứ ...

Chuẩn úy giậm chân , ra hiệu rằng đã nói hết , đã chỉ thị xong , rằng bây giờ anh phải đi chỗ khác nhưng chân không muốn bước . Cô gái ở rừng này mới đọc báo làm sao , cô trải cái giường nằm mới êm đẹp làm sao , con người cô toả ra cái hương vị mới ấm cúng làm sao , tựa hồ đó là lò sưởi kiểu Nga thân thương ở làng quê mà anh vừa thấy trong mơ hôm nay .

- “ Lida , Lida , Lidaveta (tên thân mật của Lida) , sao em không chào anh lấy được một lời , sao em không hát cho người em yêu , hay người của em chẳng đáng yêu chiều “- bỗng dưng anh nhịp nhịp tay cất giọng khê nồng hát lên mấy câu rồi giải thích : - Ở quê tôi người ta hay hát câu ấy lắm .

- Còn ở quê em ...

- Sau này tôi sẽ hát cùng với cô , Lida ạ . Chiến đấu xong chúng ta sẽ hát .

- Thật chứ ? – Lida mỉm cười .

- Thì tôi đã nói rồi .

Chuẩn úy bỗng dưng dĩ nhiên mắt với cô một cái , rồi tự mình lại thấy bối rối trước , liền sửa lại mũ rồi lại bước đi .Lida Brichkina gọi theo :

- Nhớ đây , đồng chí chuẩn úy ! Hứa rồi đây nhé !

Anh không trả lời , nhưng cứ mỉm cười suốt dọc đường đi trong hẻm núi ra đến vị trí dự phòng mới thôi . Đến đây anh không để lộ một nét cười nào nữa và bắt đầu đi tìm xem chiến sĩ Chetvêrtak nấp ở đâu .

Lúc ấy chiến sĩ Chetvêrtak đang ngồi dưới chân một tảng đá lớn , trên đồng bao đồ , mình quấn áo khoác , hai tay xỏ trong tay áo . Cổ áo dựng ngược lên che kín cả đầu lẫn mũ , chỉ còn chiếc mũi nhỏ xương xẩu đỏ hồng là thò ra ngoài một cách rầu rĩ mà thôi.

- Sao buồn rầu thế đồng chí chiến sĩ ?

- Lạnh ...

Anh chìa tay ra , nhưng cô nguẩy đi . Cô ngốc nghếch cho rằng anh đến đây là để nắm tay cô ...

- Lạy Chúa , đừng có vùng vằng như thế ! Đưa trán đây .Nào! ...

Cô thò cổ ra .Chuẩn úy áp tay vào trán cô nghe ngóng : trán nóng hầm hập. Trời đất quỷ thần ơi , thế có chết không !

- Sốt rồi, đồng chí chiến sĩ ạ . Đồng chí có thấy không ?

Cô yên lặng và đôi mắt cô buồn như mắt bê con, tựa hồ trách móc tất cả mọi người mọi vật . Đây , tại chiếc ủng mát, đồng chí cứ vội vội vàng vàng , tại gió lạnh tháng Năm .Thế là anh đã phải gánh chịu một người mất sức chiến đấu, một gánh nặng không những cho cá nhân anh, mà cho toàn đơn vị.

Vaxkốp lấy ba lô của mình ra lục tìm tít trong đáy lô ra một vật quý báu nhất của anh: một bi đông rượu còn bảy trăm năm mươi gam nút chặt. Anh rút ra ca .

- Uống luôn hay pha loãng hơn ?

- Cái gì đây ?

- Thuốc. Rượu đây !

Cô xua tay ,lùi lại .

- Ôi, ôi ! Sao lại thế , sao lại thế ...

- Tôi ra lệnh phải uống !...- Chuẩn úy suy nghĩ một lát rồi pha thêm một ít nước sôi - Uống đi, uống xong chiêu một ít nước sôi để nguội là hết .

- Không đâu, anh...

- Uống đi, đừng lòi thôi !...

- Ô hay, sao anh cứ thế nhỉ ! Ở nhà mẹ em là thầy thuốc...

- Không có mẹ miếc gì cả .Bây giờ chỉ có chiến tranh, có bọn Đức, có chuẩn úy Vaxkốp, chứ không có mẹ .Người nào sống qua chiến tranh rồi sẽ có mẹ. Rõ chưa ?

Cô nín thở , uống một hơi hết, nước mắt lã chã .Rồi cô ho lên. Vaxkốp khẽ đấm lưng cho cô. Lát sau, cô né sang một bên, lấy tay lau nước mắt, mỉm cười .

- Em bị choáng !...

- Ngày mai sẽ khỏi hẳn .

Anh làm cho cô một bộ giát giường cành cây .Anh trải ra rồi lấy áo khoác phủ lên :

- Ngủ đi , đồng chí chiến sĩ .

- Anh không có áo khoác thì sao ?

- Đừng ngại , tôi khoẻ lắm .Ngày mai cô phải khoẻ. Tôi hết sức yêu cầu như vậy .

Yên lặng. Cả rừng cây , cả hồ nước, cả không khí xung quanh. Tất cả đều chìm vào yên tĩnh. Bây giờ đã quá nửa đêm, đã sang một ngày mới, mà bọn Đức thì tuyệt nhiên không có tăm hơi gì cả. Thỉnh thoảng Rita lại nhìn Vaxkốp , và có lúc chỉ có hai người , cô hỏi :

- Có lẽ chúng ta chờ hoài công cũng nên ?

- Cũng có thể chúng không đến - chuẩn úy thở dài – Tuy nhiên tôi không nghĩ như vậy. Tất nhiên, chỉ trừ trường hợp cô nhầm chúng là những gốc cây thì không kể .

Đến bây giờ thì chuẩn úy bãi lệnh canh gác. Anh bảo mọi người về vị trí dự bị bẻ cành cây trải giường nằm ngủ, bao giờ anh đánh thức hãy dậy. Còn anh ở lại phòng tuyến chính, Ôxianina cũng cứ theo anh .

Bọn Đức không thấy xuất hiện . Điều ấy khiến anh bức bối. Cũng có thể bọn chúng không bao giờ đến đây, cũng có thể chúng mò đi đường khác, cũng có thể chúng thực hiện một nhiệm vụ không phải như anh đã nghĩ hộ chúng .Có thể chúng đã kịp thời gây ra bao nhiêu thiệt hại cho ta như bắn chết người trong bộ tham mưu, phá huỷ một cơ sở nào đó quan trọng. Có lẽ rồi anh sẽ phải trả lời trước toà

án binh vì sao đáng lẽ phải đi càn trong rừng, phải tiêu diệt bọn Đức, thì anh lại chui rúc vào tận đây. Vì anh thương chiến sĩ chẳng ? Vì anh sợ phải đẩy chiến sĩ vào cuộc đụng đầu trực tiếp với quân thù chẳng ? Đó không phải là cái cớ để bào chữa, nếu anh không hoàn thành được mệnh lệnh. Không, không thể bào chữa được .

- Đồng chí chuẩn úy, đồng chí đi ngủ đi . Đến gần sang em sẽ gọi...

Khỉ thật, làm sao ngủ được ! Bây giờ đến rét anh cũng không cảm thấy nữa, dù chỉ mặc có một áo ...

- Ôxianina , cô đợi đấy mà ngủ . Tôi mà để xổng mấy thằng Đức thì tôi sẽ ngủ một giấc vĩnh viễn, hiểu không .

- Có khi bây giờ chúng cũng thì sao, hả anh Phêđốt Epgraphôvích ?

- Chúng cũng ngủ à ?

- Chứ sao ! Thì chúng cũng là người mà. Chính anh nói rằng mỏm núi Xiniukhina là lối đi duy nhất ra đường xe lửa. Mà chúng thì ...

- Khoan đã, Ôxianina ! Năm mươi cây số, đúng thế, có khi còn hơn nữa. Mà lại không quen địa hình. Lại còn lo sợ từng khóm cây bụi cỏ...Có phải thế không ?...Rồi nghĩ thế có phải không ?

- Phải đây, đồng chí chuẩn úy ạ .

- Nếu thế thì có lẽ chúng cũng phải ngủ giữa rừng thật. Mà phải ngủ đến sang bánh mắt ra ấy. Lúc đó thì...Phải thế không nhỉ?

Ôxianina mỉm cười, rồi lại nhìn anh hồi lâu như mẹ nhìn con.

- Vì thế anh có thể ngủ đến sang được. Em sẽ đánh thức

- Tôi không ngủ được , đồng chí Ôxianina ...Phụ danh của cô là gì ?

- Anh cứ gọi em là Rita cũng được .

- Chúng ta hút nhé, đồng chí Rita ?

- Em không hút

- Ủ ! Chũng cũng là con người , điều ấy làm sao tôi vẫn không hiểu hết .Cô nói đúng đấy : chúng cũng phải nghỉ. Thôi, Rita cô đi đi, đi đi !

- Em không muốn ngủ .

- Thì nằm một tí cho đỡ mỏi chân tay. Cô có lẽ không quen đi xa à ?

- Em lại có thói quen ấy rất tốt, anh Phêđốt Epgraphôvích ạ - Rita cười nói.

Nhưng chuẩn úy đã thuyết phục được Rita nằm ngay chỗ tiền tiêu trên cái giường cành cây mà Lida Brichkina đã trải cho bản thân mình. Cô trùm tấm áo khoác, định bụng ngủ đến lúc rạng đông rồi thiếp đi ngay. Giấc ngủ thật sâu, không một cơn mê, tựa như độn thổ đi vậy. Cô choàng mở mắt ra khi chuẩn úy kéo áo .

- Cái gì thế ?

- Khẽ chứ ! Có nghe thấy không ?

Rita bỏ áo khoác ra, sửa lại áo váy rồi đứng dậy. Mặt trời đã tách khỏi đường chân trời, các tầng đá ánh lên màu hồng tươi .Cô lắng nghe : phía rừng xa có tiếng chim xáo xáo.

- Chim kêu...

- Chim ác là ! – Vaxkóp khẽ cười – Chim ác là kêu đấy, Rita ạ. Như thế nghĩa là có người đến làm kinh động chúng. Đúng là khách đến, Rita, cô đi gọi các bạn dậy đi. Mau lên! Nhưng phải bí mật, không được có tiếng động !...

Rita chạy đi .

Chương 10

Chuẩn úy về chỗ của mình ở phía trước mọi người và cao hơn mọi người. Anh kiểm tra lại súng lục, lắp đạn vào súng trường, rồi lấy ống nhòm ra quan sát khắp bìa rừng quanh mình đang phơi dưới ánh mặt trời mới mọc.

Chim ác là vẫn lượn vòng trên các bụi cây ríu rít gọi bầy. Các chiến sĩ lặng lẽ nối đuôi nhau về các vị trí.

Guốcvích đến gần anh.

- Xin chào đồng chí chuẩn úy.
- Xin chào. Chetvêrtak đằng ấy thế nào?
- Nó đang ngủ, chúng em chưa đánh thức.
- Đúng đây. Cô ở đây làm liên lạc, nhưng chớ thò đầu ra nhé.
- Vâng, - Guốcvích đáp.

Chim bay mỗi lúc một gần, có những chỗ ngọn cây rung động và Vaxkốp thấy như những cành khô gãy rãng rạc dưới chân người bước nặng nề. Rồi bỗng nhiên mọi vật như lắng lại, chim chóc cũng thôi kêu, nhưng chuẩn úy biết rằng ở chỗ bìa rừng kia vẫn có người đang ngồi trong bụi. Họ ngồi đó nhìn ngấm bờ hồ, nhìn khu rừng phía bên này, nhìn dãy núi có con đường chúng đang đi qua, con đường mà anh đang giấu mình và các đội viên của anh hồng hào sau một giấc ngủ yên cũng đang rình rập.

Đã đến cái giây phút thần kỳ, lúc các sự cố dồn dập đến, lúc kết quả thay thế nguyên nhân, lúc ca này sản sinh ca khác. Trong cuộc đời thường, con người không bao giờ nhận thấy được nó, nhưng trong chiến tranh, lúc thần kinh căng thẳng cực độ, lúc đứng trước bước ngoặt đầu tiên thì lại xuất hiện cái ý nghĩ nguyên thủy của sự tồn tại là phải lạnh lạnh chân tay. Cái giây phút ấy đã trở thành hiện thực, đã sờ sờ sờ thấy được và đang kéo dài như vĩnh cửu.

- Nào, chúng mày ra đi chứ, ra đi... - Vaxkốp thì thầm

Một bụi cây xa xa rung lên và có hai thằng bước ra. Chúng khoác áo rằn ri màu xám, nhưng mặt trời chiếu thẳng vào mặt chúng nên anh nhận rõ từng cử chỉ một.

Chúng vẫn tiến về phía hồ, tay dính cò súng, lưng cúi xuống, chân bước những bước dè dặt như mèo...

Nhưng Vaxkốp không nhìn chúng nữa. Anh không nhìn vì những bụi cây sau lưng chúng vẫn cứ rung động, và từ trong những bụi cây ấy vẫn cứ tiếp tục tuôn ra những khuôn người xanh xám, lăm lăm súng máy.

- Ba...năm...tám...mười – Guốcvích đếm thầm - Mười hai...mười bốn...mười lăm...mười sáu... Mười sáu tên, đồng chí chuẩn úy ạ....

Các bụi cây im lặng trở lại.

Đàn chim ác là ríu rít bay đi.

Mười sáu tên Đức lăm lăm la lăm lét chậm chạp đi ven hồ nước về phía mồm núi Xiniukhina.

Suốt đời mình Vaxkốp toàn phải thi hành mệnh lệnh cả. Anh thi hành răm rắp, nhanh chóng, toàn tâm toàn ý, tựa hồ trong việc thực thi nghiêm chỉnh ý chỉ của người khác đã tìm thấy toàn bộ ý nghĩa tồn tại của mình. Với tư cách là người thi hành, anh đã được cấp trên đánh giá cao và không đòi hỏi gì hơn nữa. Anh đã là một bánh xe truyền động của một bộ máy lớn hoàn thiện: anh đã tự quay và đã làm quay những bánh răng khác mà không cần biết sự quay ấy bắt đầu từ đâu, hướng tới đâu và kết thúc thế nào.

Bọn Đức vẫn chậm chạp và lì lợm tiến lên, chúng vẫn đi mé bờ hồ Vôpi, đi thẳng về phía anh và đồng đội anh, những người giờ đây đang nằm sau các phiến đá, đang theo đúng lệnh anh thì má vào

những báng súng giá lạnh.

- Mười sáu tên, đồng chí chuẩn úy ạ - Guócvích nhắc lại gần như không thành tiếng.

- Thấy rồi, - anh nói, không quay đầu lại - Truyền lệnh xuống dưới đi, Guócvích. Cô bảo Ôxianina đưa ngay chị em về vị trí dự bị. Hết sức bí mật!... Đứng im, cô đi đâu thế?... Bảo Brichkina đến gặp tôi ngay! Nhớ phải bò đấy, đồng chí phiên dịch ạ. Bây giờ chỉ có bò mới sống được.

Guócvích bò đi, cố gắng len lỏi giữa các khe đá. Vaxkóp muốn nghĩ ra một kế gì, muốn quyết định ngay một việc, nhưng đầu anh trống rỗng một cách tuyệt vọng và chỉ còn một mong ước bao nhiêu năm nay anh nuôi dưỡng, bây giờ cứ liên miên thôi thúc anh, đó là phải báo cáo. Ngay giờ này, ngay phút giây này phải báo cáo ngay cho toàn đơn vị biết rằng tiểu đội anh không đủ sức bảo vệ đường sắt Kiróp, cả kênh đào mang tên đồng chí Xtalin.

Tiểu đội anh đã bắt đầu rút lui: có tiếng súng cách cách, có tiếng đá rơi. Những tiếng động ấy cứ dội lên trong anh, mặc dù bọn Đức hãy còn ở xa và chúng không thể nghe thấy được, nhưng Vaxkóp đã cảm thấy sợ hãi thật sự. Trời ơi, giá bây giờ có một khẩu súng máy đầy một hộp đạn với một người trợ thủ đắc lực! Thậm chí anh cũng không cần súng máy, mà chỉ cần độ ba khẩu tiểu liên và mấy tay đàn ông lành lợi mà thôi... Đàng này súng máy thì không, đàn ông cũng chẳng có, chỉ có 5 cô con gái rúc ra rúc rích và mỗi khẩu súng trường cũng chỉ có 5 kẹp đạn. Nghĩ thế chuẩn úy Vaxkóp toát mồ hôi hột giữa buổi sang thàng Năm đầy sương này...

- Đồng chí chuẩn úy... Đồng chí chuẩn úy.

Anh cố gắng lấy tay áo gạt hết mồ hôi rồi mới quay lại nhìn đôi mắt mở to hết cỡ bên cạnh rồi nháy mắt:

- Vui lên chứ Brichkina. Chúng có mười sáu đứa, thế là tốt đấy. Hiểu chưa?

Vì sao mười sáu tên lại tốt hơn là hai đứa, điều ấy chuẩn úy không giải thích được, nhưng Lida cũng gạt đầu tỏ vẻ đồng tình và mỉm cười một cách mơ hồ.

- Đường về nhà cô vẫn nhớ kỹ đấy chứ?

- Vâng ạ, thưa chuẩn úy.

- Trông nhé: bên trái bọn Đức có một rặng thông, cô qua đó rồi đi đường bìa rừng dọc theo hồ nước...

- Ở chỗ anh chặt củi chứ gì?

- Đúng đấy, cô gái ngoan ạ! Từ đó cô đi về phía ngòi nước. Cô đi đường thẳng thì không bị lạc.

- Em biết rồi, đồng chí...

- Chờ đấy, Lida, đừng có mà nhanh nhẩu đoang. Cái chính là phải chú ý đầm lầy, hiểu chưa? Có một chỗ nông rất hẹp, bên phải bên trái đều là hồ bùn. Mốc ngắm là cây bạch dương. Từ cây bạch dương thẳng ra hai cây thông là đến gò đất.

- Vâng.

- Đến đó cô nghỉ một lát chứ đừng xuống nước ngay. Từ gò đất nhắm hướng đến cái gốc cây cháy mà tôi đã đứng đó rồi bước xuống nước ấy. Cứ nhắm cái gốc ấy mà đi, trông rõ lắm đấy.

- Vâng ạ

- Cô báo cáo tình hình cho Kirianôva. Ở đây chúng tôi sẽ làm bọn Đức rối trí ít lâu, nhưng không thể kìm chân chúng nhiều được, chắc cô cũng hiểu.

- Vâng ạ

- Súng ống, đồ đạc cô để cả đây mà đi cho nhẹ.

- Nghĩa là em phải đi luôn bây giờ?

- Trước khi xuống đầm đừng quên cây gậy nhé.

- Vâng. Thôi em chạy đây.

- Ừ, đi đi, Lida.

Lida lặng lẽ gật đầu đi ra. Cô dựa súng vào vách đá, tháo hộp đạn ở thắt lưng ra, mắt vẫn không rời chuẩn úy như chờ đợi điều gì. Nhưng Vaxkóp đã quay nhìn bọn Đức và không thấy đôi mắt đầy lo âu của cô nữa. Lida khẽ thở dài, thắt chặt dây lưng rồi cúi mình xuống chạy về phía bụi thông, chân hơi lệt sệt như tất cả mọi người đàn bà trên đời.

Bọn Đức đã đến rất gần, đến nỗi có thể nhìn rõ mặt, nhưng Vaxkóp vẫn nằm yên. Vừa ghé mắt quan sát bọn Đức anh vừa nhìn ra chỗ rừng thông bắt đầu mọc từ sát mép núi và kéo dài đến tận bìa rừng. Ở đó có hai lần anh thấy ngọn cây lay động, nhưng lay động thật nhẹ, tựa hồ như có một con chim đậu xuống và anh nghĩ thầm rằng mình đã làm thật đúng khi cử chính Lida Brichkina trở lại.

Khi tin chắc rằng bọn Đức không biết gì về người chiến sĩ liên lạc, anh khoá chốt an toàn và bước ra sau một tảng đá. Anh đặt vũ khí của Lida để lại rồi chạy tắt ra phía sau, nhờ giác quan thứ sáu, anh đặt chân không có một tiếng động nào.

- Đồng chí chuẩn úy !...

Cả tiểu đội chạy về phía anh như đàn kiến trên cây. Chetvêrtak đang trùm áo cũng chui bật ra. Tất nhiên là hỗn loạn.

Anh thấy cần phải quát tháo ra lệnh, cần phải bảo Ôxianina rằng cô ấy đã không biết bố trí canh gác. Anh đã mở miệng và cau mặt chuẩn bị ra lệnh, nhưng nhìn thấy những đôi mắt chăm chú của họ, anh lại xuống giọng như nói ở nhà :

- Hồng rồi, các cô ạ

Anh định ngồi xuống một phiến đá, nhưng Guốcvích đã ngăn anh lại để lấy áo khoác của mình lót xuống cho anh. Anh gật đầu tỏ ý cảm ơn, ngồi xuống, rồi lấy gói thuốc lá ra. Chị em ngồi thành hàng trước mặt anh, lặng yên ngắm anh quán một điếu thuốc. Vaxkóp nhìn Chetvêrtak.

- Cô thấy người thế nào ?

- Không sao cả - Cô nở một nụ cười gượng gạo, môi chuyển động một cách khó khăn – Em ngủ ngon.

- Như thế là chúng có mười sáu tên - Chuẩn úy cố gắng nói một cách bình thản, vì thế anh cân nhắc từng từ một - Mười sáu cây súng máy là một lực lượng lớn đấy. Trực diện không thể ngăn chúng được đâu. Mà không ngăn được chúng cũng không được. Chừng ba tiếng nữa chúng sẽ tới đây, vì thế cần phải tính toán.

Ôxianina và Kômenkôva đưa mắt nhìn nhau. Guốcvích xoa xoa tay trên mặt váy nơi đầu gối. Còn Chetvêrtak thì giương mắt nhìn anh không chớp. Anh nhận thấy tất cả những cử chỉ đó, nhìn và nghe thấy hết mọi người, dù anh đang thoải mái hút thuốc và mắt nhìn điếu thuốc của mình.

- Tôi đã cử Brichkina đi có việc – anh khoan thai nói - Viện binh thì phải đến đêm mới có thể có, chứ không sớm hơn được. Mà từ nay tới đêm phải chiến đấu, chúng ta sẽ không chịu đựng nổi. Không một vị trí nào có thể đứng vững được, bởi vì chúng có tới mười sáu cây súng máy.

- Biết làm sao được, đành ngồi nhìn để chúng đi qua thôi ? – Ôxianina khẽ nói.

- Không thể cho chúng vượt qua hẻm núi này được – Vaxkóp nói - Cần phải đánh bật chúng ra khỏi hướng đi, phải làm cho chúng rối trí, bắt chúng vòng qua hồ Lêgôn. Muốn thế thì sao ? Nếu chỉ đánh nhau thì chúng ta sẽ không đương nổi. Vì thế cần các bạn cho biết ý kiến.

Chuẩn úy sợ nhất là các cô biết được rằng anh lúng túng.

Chương 11

Các cô mà cảm thấy, thâm tâm các cô mà đoán được thì như thế là hết. Hết thế mạnh của anh, hết khả năng chỉ huy của anh và đồng thời hết luôn cả lòng tin của mọi người vào anh. Vì thế anh phải cố nói năng bình tĩnh, đơn giản nhẹ nhàng, vì thế anh phải hút thuốc, như ngồi trên thềm nhà hang xóm nghỉ chân vậy. Thế nhưng đầu óc anh đang rối lên như bát canh hẹ, toan tính đủ điều.

Mở đầu anh lệnh cho chiến sĩ ăn sáng. Mọi người đã có vẻ bức mình, nhưng anh đã lấy mỡ muối trong bao ra. Một đẳng là mỡ muối, một đẳng là mệnh lệnh, không biết cái nào tác động mạnh hơn, chỉ biết rằng họ bắt đầu ăn rất phấn chấn. Còn anh thì lấy làm tiếc rằng trong lúc nóng vội đã cử Lida Brichkina đi lúc cô đang đói bụng.

Ăn sáng xong, anh lấy nước lạnh cạo mặt cẩn thận. Dao cạo của anh là con dao bố anh để lại do chính ông tôi lấy. Thật là một con dao lý tưởng. Cẩn thận thế mà vẫn làm chảy máu hai chỗ. Anh vừa lấy tí giấy báo dán lại thì Kômenkôva đã lấy trong gói đồ ra một ve nước hoa và bôi vào cho anh.

Tất cả mọi việc anh đều làm bình tĩnh và chậm rãi, nhưng thời gian cứ trôi qua mà đầu óc anh vẫn cứ quay cuồng như gà mắc tóc. Anh không làm sao tập trung suy nghĩ được và cứ thấy tiếc là không được phép lấy rìu ra bỏ mấy cái củi cho tâm hồn thư thái, cho đỡ phải nghĩ vớ vẩn và sẽ tìm ra được một lối thoát.

Tất nhiên bọn Đức đến đây không phải để đánh nhau, điều ấy anh biết rất rõ. Chúng đi lạng lẽ thận trọng, có quan sát bốn phía. Như thế để làm gì? Để đối phương không phát hiện ra chúng, để khỏi phải nổ súng, để có thể vô hình vô ảnh mà lọt qua mọi nơi phục kích, tiến tới mục tiêu cơ bản của mình. Như thế nghĩa là phải làm sao để chúng nhìn thấy anh, mà anh thì lại có vẻ như không nhận ra chúng?... Như thế chúng sẽ lảng đi chỗ khác tìm con đường khác. Mà đường vòng quanh hồ Lêgôn thì một ngày đường là chắc...

Nhưng để cho chúng nhìn thấy ai bây giờ? Cả bốn cô gái và cả bản thân anh hay sao? Chúng sẽ dừng lại, sẽ thám thính, sẽ hiểu rằng quân mai phục ở đây chỉ có tròn 5 người thôi. Rồi sau thì sao?... Rồi sau thì, đồng chí chuẩn úy Vaxkóp ạ. Chúng sẽ không rời đi đâu cả. Chúng sẽ bao vây, và với năm nhát dao chúng sẽ diệt cả đơn vị. Thực tế, chúng có ngóc đầu mà phải sợ bốn cô con gái và một ông chuẩn úy chỉ có súng lục...

Tất cả những suy nghĩ đó Vaxkóp đem trình bày với các chiến sĩ: Ôxianina, Kômenkôva và Guôcvích, còn Chetvêrtak vừa được ngủ ngon đã tỉnh ngượng ra ngoài cảnh giới. Anh nói hết, không giấu diếm chút nào, rồi thêm:

- Nếu trong vòng một tiếng hoặc một tiếng rưỡi nữa mà chúng ta không nghĩ ra kế gì hơn thì cứ như ý tôi đã nói rồi. Tất cả chuẩn bị!

Chuẩn bị... Nhưng mà chuẩn bị gì? Chuẩn bị sang thế giới bên kia á? Công việc ấy thì càng ít thì giờ càng tốt...

Ấy thế mà anh vẫn chuẩn bị. Anh lấy trong ba lô ra một quả lựu đạn, lấy súng lục ra lau sạch và lấy dao găm ra mài. Toàn bộ việc chuẩn bị là như thế. Về phía chị em thì chẳng làm gì cả. Chỉ thấy rúc rích và tranh luận sôi nổi. Lát sau lại kéo nhau đến chỗ anh:

- Đồng chí chuẩn úy này, thế nếu chúng gặp anh em đồn gỗ thì sao?

Vaxkóp không hiểu câu hỏi: đồn gỗ nào? Ở đâu?... Chiến tranh thế này, rừng bỏ hoang cả, chính xác các cô cũng thấy đấy. Các cô bắt đầu giải thích và anh bắt đầu hiểu ra thế này: một đơn vị, dù là đơn vị gì đi nữa thì cũng phải có địa phận của mình. Địa phận phải rành mạch, phải biết đơn vị bạn là ai và phải có chốt canh các góc. Còn đối với những người đồn gỗ thì họ phải ở trong rừng chứ. Có thể là họ đi theo từng đội, nhưng muốn tìm họ thì phải vào sâu. Bọn Đức có đi tìm họ không? Vì tất, việc

ây rất nguy hiểm. Thoảng thấy họ, là liệu hồn phải dừng lại báo cáo. Lý do là vì chúng không bao giờ có thể biết được chặt rừng có bao nhiêu người, họ ở đâu, liên hệ với nhau như thế nào ...

- Các cô giỏi quá đấy ...

Phía sau vị trí dự bị có một con sông nhỏ, nước nông và kêu róc rách suốt ngày. Ngay sát từ bên kia bờ sông trở đi là rừng. Cả một dải bạt ngàn những diệp liễu, rồi những vạt rừng. bị bão đổ, rồi những rừng thông. Ở đây chỉ cách hai bước là mắt người vướng phải bức tường xanh thiên nhiên và không một thứ ống kính nào có thể xuyên qua mà theo dõi những biến động bên trong, mà lường độ sâu nông của nó. Chính chỗ này là nơi Vaxkốp nghĩ đến khi bắt tay thực hiện kế hoạch của các cô.

Anh chỉ định Chetvêrtak và Guócvích phải là trung tâm cho chúng chú ý ngay vào đó. Anh sai nhóm mấy đồng lửa khói càng nhiều càng tốt, các cô phải gọi nhau âm ỉ cả rừng. Từ các bụi cây mọi người không được lộ ra nhiều, mà chỉ được thấp thoáng ẩn hiện. Anh lại bắt cởi hết ửng ra. Cả mũ, cả thắt lưng - tất cả những thứ gì thuộc về quân phục.

Nhìn vào địa hình thì bọn Đức chỉ có thể vượt qua những đám lửa theo đường phía tay trái : bên phải là những tảng đá lớn chạy ra sát bờ suối không có lối đi thuận lợi, nhưng muốn khẳng định anh liền cử Ôxianina ra xem, đồng thời anh cũng ra lệnh cho cô thấp thoáng ở đó, làm ồn và nhóm lửa. Còn cánh bên trái do anh và Kômenkôva đảm nhiệm không có yểm trợ gì cả. Hơn nữa, đứng từ đó có thể nhìn rõ cả khúc sông : nếu bọn Đức cứ quyết vượt qua thì anh có thể bắn ngay được hai ba thằng, kịp cho chị em chạy trốn.

Thời gian không còn bao lâu. Vaxkốp cử thêm một người canh gác, rồi cùng Ôxianina và Kômenkôva vội vã chuẩn bị. Trong khi mọi người kiểm củi về đốt thì anh ngang nhiên (cho chúng nghe thấy, cho chúng chuẩn bị sẵn sàng!)lấy rìu ra chặt cây. Anh chọn chỗ cao nhất, dễ vang xa nhất, chặt đến mức sắp xô đổ được là lại chạy sang cây khác. Mồ hôi anh chảy xuống cả mắt, muỗi đốt rất người, nhưng anh vẫn chặt lấy chặt để, hơi thở hỗn hển. Một lát sau Guócvích chạy về, vẫy tay :

- Chúng đến đấy, đồng chí chuẩn úy !...

- Về vị trí đi – Vaxkốp nói - Về vị trí ngay đi, các cô. Yêu cầu hết sức cẩn thận. Đứng ở cây lớn chứ đừng đứng ở bụi nhỏ. Và phải gào thật vang vào ...

Mọi người chạy đi. Chỉ có Guócvích và Chetvêrtak là vẫn còn loanh quanh bên bờ bên kia. Chetvêrtak không sao tháo được chiếc dây buộc vỏ cây thay giày. Chuẩn úy đến nơi :

- Chờ đấy, tôi bẻ sang.

- Trời ơi, đồng chí ...

- Chờ đấy, đã bảo. Nước lạnh như đá, mà cô vẫn còn ốm.

Anh ướm thử rồi bẻ bồng cô gái lên (có đáng bao nhiêu, bất quá năm chục cân chứ mấy). Cô vòng một tay ôm lấy cổ anh, rồi bỗng nhiên không hiểu vì sao đỏ dừ mặt lên:

- Anh làm như em còn bé lắm ấy...

Chuẩn úy định đùa lại cô một câu, bởi vì có phải là anh ôm khúc gỗ đâu, nhưng rồi anh lại nói một câu hoàn toàn khác hẳn:

- Cô phải cố tránh những chỗ ẩm ướt mới được .

Nước ngập đến đầu gối, lạnh buốt. Guócvích đi trước, tay vén váy cho khỏi ướt. Anh nhìn thấy đôi chân gầy guộc của cô và tay kia cô vung đôi ủng lên để giữ thẳng bằng. Cô quay lại nói :

- Nước lạnh quá nhỉ !...

Bỗng cô đánh tuột váy quét xuống nước.

Anh giận dữ quát lên :

- Kéo váy lên !

Cô đứng lại cười :

- Câu ấy không có trong điều lệnh đâu nhé, anh Phêđốt Epgraphôvích ạ...

Không hề gì, lại còn đùa nữa! Vaxkóp lấy làm mừng, anh sang đèn bên này lúc Kômenkôva đã đốt xong mấy đồng lửa. Anh lấy hết sức gào lên :

- Nào, các em gái ơi, vui nữa lên !...

Từ xa, Ôxianina đáp lại :

- Ô...ê! Anh Ivan Ivanôvích, đánh xe ngựa sang đây !...

Họ kêu to, họ xô đổ những cây đã chặt gần hết gốc, họ gọi nhau, họ đốt lửa. Chuẩn uý đôi khi cũng kêu to để có tiếng đàn ông, nhưng thường thì anh vẫn ngồi nấu mình trong bụi liễu, chăm chú nhìn các bụi rậm phía bên kia.

Một hồi lâu không thấy động tĩnh gì cả. Các chiến sĩ của anh kêu mãi đã mỏi miệng, tất cả những cây đã được chặt mớm, nay Ôxianina và Kômenkôva xô đổ hết, mặt trời đã lên đúng giữa khu rừng, soi sáng cả dòng nước, mà những bụi rậm phía bên kia vẫn lặng lẽ đứng yên.

- Hay là chúng đi rồi? ...- Kômenkôva nói thầm bên tai anh.

Ma quỷ biết được là chúng đi hay chưa. Vaxkóp cũng có phải ống ngắm lập thể đâu, cũng có thể anh không nhận thấy rằng chúng đã bò đến sát bờ. Thì chúng cũng chỉ là những con chim sợ làn cây cong : chúng không dám cử bọn chưa trải qua kinh nghiệm chiến đấu ở hậu phương cả...

Anh nghĩ thế và nói ngắn gọn :

- Chờ đây.

Nói rồi anh lại nhìn xoáy vào mấy cái bụi cây mà anh đã để ý từng cảnh con một. Anh nhìn đến chảy nước mắt. Anh chớp mắt, lấy tay quét ngang, rồi bỗng giật mình : ngay trước mắt anh, bên kia sông, một bụi cây trăn rung lên, giãn ra và trên nền khu rừng thưa in rõ một khuôn mặt còn non tuổi, nhưng đã đầy râu tóc rậm rịt.

Vaxkóp giơ tay ra phía sau, đụng phải một cái đầu gối tròn tròn liền bóp chặt lấy. Kômenkôva đụng môi vào tai anh :

- Em thấy rồi ...

Lại một thằng nữa chui ra, người thấp hơn. Hai thằng ra bờ sông không mang túi gì cả. Chúng đeo súng trước ngực, mắt đảo lên nhìn bên này sông, nơi lao xao vừa có tiếng người.

Tim Vaxkóp thất lại : thám báo! Như thế nghĩa là chúng vẫn liêu mơ đi đường này, chúng đang dò thám lâm nghiệp mong tìm một lối nhỏ. Thế là công cốc, cả ý đồ của anh, cả trò chơi kêu nhau, cả những đám lửa khói, cả những cây mới ngã : bọn Đức không sợ gì hết. Bây giờ chúng sắp mò sang đây, sắp chui vào bụi, sắp trườn như rắn về phía có tiếng con gái lao xao, về phía có lửa khói và tiếng cây đổ. Chúng sẽ đếm được số người trên đầu ngón tay, sẽ hiểu ra rằng...chúng bị lộ.

Vaxkóp nhẹ nhàng rút súng, không để rung một nhánh cây. Hai thằng này thì chắc anh nuốt sống ngay khi nó bị bồm dưới nước lúc mò sang. Tất nhiên là chúng sẽ chụp lấy anh, tất cả những cây súng máy còn lại sẽ chụp lấy anh, nhưng có thể cứu được chị em trốn thoát, chỉ cần bắt Epghênina Kômenkôva chạy đi lập tức...

Anh quay lại : Epghênina đã quỳ đầu gối sau lưng anh và đang giận dữ cởi áo qua đầu. Rồi cô vút xuống đất, đứng thẳng lên không hề dấu diếm .

Chương 12

- Đứng lại !...- chuẩn ụy nói khẽ

- Raia, Vêra, đi tắm đi !...- Épghênina kêu vang lên và đi thẳng một mạch băng qua các bụi cây, xuống nước.

Vaxkóp không hiểu vì sao nhặt chiếc áo của cô lên, không hiểu vì sao ôm ghì cái áo ấy vào ngực. Còn Épghênina với tấm thân tròn trĩnh đã ra đến chỗ rãnh sâu có đá và đầy nắng.

Bụi cây trên bờ bên kia rung lên che đi những khuôn người mặc áo xanh xám. Épghênina khẽ rung hai đầu gối, thông thả cởi váy, cởi áo sơ mi, rồi vừa đưa hai tay vuốt nhẹ trên chiếc quần lót màu đen, cô vừa cất lên cái giọng âm vang cao vút:

Đào vừa ra hoa

Cành theo gió đưa vờn trăng tà...

Trời ơi, giờ đây cô ấy xinh quá, xinh một cách kỳ lạ ! Người cô dong dong cao, da trắng hồng, dáng uyển chuyển, mà cô đang đứng cách hai hòng súng máy chỉ có mười thước. Bỗng cô ngừng hát, bước xuống nước, rồi cô reo lên một tiếng, bắt đầu đùa nghịch quấy nước âm ỉ. Những tia nước long lanh dưới ánh mặt trời chảy xuống tấm thân mềm mại, ấm áp của cô, còn Vaxkóp thì nín thở, khùng khiếp chờ một loạt đạn. Phút này đây, giây này đây, một viên đạn găm, Épghênina gục xuống, hai tay chơi vơi, và...

Bụi cây vẫn im.

- Các cậu ơi, tắm khoái quá!...- Épghênina kêu vang lên vui sướng, vừa kêu vừa nhảy dưới nước như khiêu vũ - Gọi anh Ivan xuống đây...! Ivan, ở đâu đây ?

Vaxkóp bỏ cáo áo của cô xuống, cất súng vào bao rồi bò tí vào phía trong rừng. Anh vớ lấy cái rìu, chạy một quãng xa rồi hăm hờ chặt cây.

- Ê...ê!...Anh ra đây! – anh gào lên rồi lại bỏ xuống gốc cây - Bọn mình ra đây, chờ nhé!..

Từ bé đến giờ chưa lần nào anh chặt cây nhanh đến như thế... và cũng không hiểu sao anh khoẻ đến thế. Anh dung vai đẩy, anh xô cây vào những bụi cây khô cho kêu to thêm. Rồi, vừa thở hỏn hển, anh vừa chạy băng lại phía sau, nơi anh đứng quan sát lúc nãy và nhìn ra.

Épghênina đã lên bờ, cô quay nghiêng người, một bên sườn về phía anh, một bên sườn kia về phía bọn Đức, rồi cô bình tĩnh mặc vào người chiếc áo sơ mi mỏng, vải ướt dính sát vào người cô trông như là trong suốt dưới ánh mặt trời chiếu chéo từ trong rừng ra. Tất nhiên, cô biết điều đó, cô biết thế cho nên mới nhẹ nhàng uyển chuyển mà nghiêng người hết bên này đến bên kia, mà xoã tóc ra hai bờ vai. Còn Vaxkóp thì hết sức sợ hãi chờ một loạt đạn từ trong bụi cây xĩa ra quật ngã cái thân hình trẻ măng ấy.

Còn Épghênina, người cô sáng trắng lên một cách kỳ lạ dưới ánh mặt trời. Cô đưa tay vào phía trong áo, lột chiếc quần lót sưng nước, vắt khô đi rồi phơi cẩn thận trên mặt đá. Sau đó cô ngồi xuống bên cạnh, duỗi chân ra hong mớ tóc dài chấm đất.

Bờ bên kia vẫn im. Không thấy một bụi cây nào đung đậy, còn Vaxkóp thì nhìn đến mỏi mắt cũng không thể hiểu được bọn Đức còn đây hay là đã đi rồi. Không còn thời gian để phán đoán nữa, anh nhanh chóng cởi áo, nhét súng vào túi quần, gạt những cành khô kêu rào rào, rồi đi ra bờ nước.

- Cô ở đâu thế ?

Anh muốn kêu một tiếng cho vui, nhưng cổ nghẹn cứng. Vừa từ tron bụi ra chỗ quang đãng, tim anh đập dễ đến gãy cả sương sườn vì sợ. Anh đến gần Épghênina :

- Có điện thoại gọi ra: sắp có xe đến lấy gỗ. Cô mặc quần áo vào đi. Phơi nắng như thế đủ rồi.

Anh lại gọi dóng sang bờ bên kia, còn Épghênina trả lời câu gì anh không nghe thấy. Anh đang tập

trung theo dõi chỗ bọn Đức ở các bụi cây bên kia . Anh tập trung đến nỗi tưởng như một chiếc lá động anh cũng nghe được, cũng kịp thời nhào ra phía sau tảng đá mà rút súng bắn. Nhưng bên kia vẫn thấy im lìm.

Epghênina níu lấy tay anh, anh ngồi xuống bên cạnh và bỗng thấy cô cười, nhưng đôi mắt thì mở rộng đầy kinh sợ cũng như đầy nước mắt. Một nỗi lo sợ sống động và nặng nề như những hạt thủy ngân.

- Cô đi khỏi nơi này đi, Epghênina, - Vaxkóp lấy hết sức ra mỉm cười nói.

Cô lại nói thêm một câu gì đó, thậm chí còn mỉm cười nữa, nhưng Vaxkóp không nghe thấy gì. Phải đưa ngay cô ấy vào khuất sau bụi, ngay lập tức, bởi vì anh không thể lo âu từng giây chờ đợi cái phút mà chúng giết cô. Nhưng, để mọi việc dễ dàng, để bọn Đức khôn kiếp khỏi nhận ra rằng đó chỉ là trò ú tim mà thôi, rằng người ta lừa dối bọn Đức, thì anh phải nghĩ ra một kế.

- Yên lành thì cô không muốn, lại muốn tôi bêu điều trước mặt mọi người à !- chuẩn úy bỗng gào lên, rồi anh thu lấy quần áo phơi trên đá của cô - Đuổi theo đi!...

Epghênina rít tướng lên. Cô đứng bật dậy và lao theo anh. Vaxkóp đầu tiên còn chạy dọc bờ, tránh không cho cô bắt, sau đó anh luồn vào bụi rậm, đến lúc thật sâu anh mới dừng lại.

- Mặc vào !Và đừng chơi với lửa nữa nhé! Đủ rồi đấy!...

Anh quay mặt đi đưa chiếc váy cho cô, nhưng cô không cầm và tay anh cứ lơ lửng đưa ngang như thế. Anh muốn mắng cô một câu, nhưng nhìn lại thì thấy chiến sĩ Kômenkôva đang ngồi úp mặt dưới đất, đôi vai tròn của cô rung lên dưới đôi quai áo khổ hẹp...

Mãi về sau họ mới bật cười. Về sau, nghĩa là khi biết rằng bọn Đức đã chuồn. Họ cười cô Ôxianina gào đến khản cả giọng, cười Guôcvích đốt lửa cháy cả váy, cười Chetvêrtak nhọ nhem bắn thiêu, cười Epghênina lừa được bọn Đức, cười luôn cả chuẩn úy Vaxkóp nữa. Họ cười chảy nước mắt, cười đến đau bụng, và anh cũng cười, quên cả mình là chuẩn úy và chỉ nhớ rằng, họ đã xỏ mũi được quân Đức, xỏ mũi một cách tuyệt khéo và rất vui nhộn, rằng giờ đây quân Đức đang bị bõm ngày đêm quanh hồ Lêgôn đầy lo âu và sợ hãi.

- Thế là xong !..- Vaxkóp nói vào những lúc ngừng cười – Bây giờ thế là xong, chúng chạy đâu cho thoát nếu Brichkina về kịp

- Nhất định sẽ về kịp – Ôxianina nói giọng khản đặc, và mọi người lại bật lên những tiếng cười khanh khách, vì giọng Ôxianina khản hẳn ra một cách buồn cười kỳ lạ. – Chân con bé nhanh lắm.

- Nào, uống chúc mừng thắng lợi nào! – Vaxkóp nói và rút cái bi đông quý báu của anh ra - Uống đi, các cô, uống mừng đôi chân thoăn thoắt của Brichkina và những bộ óc thông minh của các cô!...

Mọi người nhộn nhịp hẳn lên, họ lấy khăn mặt ra trải trên đá, cắt bánh bì, thái mỡ muối, chia cá. Và trong khi họ làm những công việc rất là đàn bà ấy thì chuẩn úy ngồi xa ra một quãng, như thường lệ, anh hút thuốc là chờ có người gọi, và anh mệt mỏi nghĩ rằng những gì đáng sợ nhất đã qua ...

Lida Brichkina suốt mười chín năm sống trong cảm giác chờ đợi ngày mai. Mỗi buổi sáng ngủ dậy tâm hồn cô lại xốn xang với những dự cảm nóng bỏng rằng cô sẽ gặp một niềm hạnh phúc sáng chói, nhưng ngay lập tức tiếng ho rũ rượi của bà mẹ lại đẩy lùi cuộc hẹn hò hạnh phúc ấy sang đến ngày mai. Tiếng ho ấy không giết chết dự cảm của cô, không phá vỡ nó mà chỉ đẩy lùi một ngày.

- Mẹ con rồi sẽ chết mất - bố cô báo trước một cách nghiêm nghị.

Suốt năm năm, ngày nào ông cũng chào hỏi cô với những lời ấy. Ngày nào cô cũng ra sân phân phát thức ăn cho lợn, cho cừu, cho con ngựa thiến già. Rồi cô rửa ráy, thay quần áo cho mẹ và bón xúp cho mẹ. Cô phải nấu nướng, dọn dẹp trong nhà, giúp cha đi kiểm tra rừng, rồi chạy ra cửa hàng hợp tác xã tiêu thụ gần đấy mua bánh mì. Các bạn gái của cô đã học hết lớp mười từ lâu : đưa thì đi xa học lên, đưa thì đi lấy chồng, chỉ còn Lida cứ ở nhà cho mẹ ăn, dọn dẹp nhà cửa rồi lại cho mẹ ăn. Cứ thế mà đợi chờ ngày mai sẽ đến.

Cái ngày mai ấy trong nhận thức của cô không bao giờ gắn liền với cái chết của mẹ cô cả. Khó khăn

lắm cô mới nhớ được những ngày mẹ cô còn khỏe, nhưng bản thân cô đã là bao nhiêu cuộc đời, đến nỗi trong đầu cô không còn chỗ để hình dung thế nào là cái chết nữa.

Khác với cái chết, điều mà cha cô vẫn thường nhắc đến với vẻ nghiêm nghị khác thường, sự sống đối với cô là một khái niệm thật gần và dễ thấy. Nó nằm đâu đó trong cái ngày mai toả ánh hào quang, nó lượn lờ quanh khu rừng heo hút, nhưng Lida biết rõ rằng cuộc sống ấy có thật, rằng cuộc sống dành cho cô, rằng nó không thể nào bỏ qua cô được, cũng như cô không thể nào không đợi ngày mai. Và Lida đã biết đợi chờ.

Từ năm mười bốn tuổi cô đã bắt đầu học cái nghệ thuật vĩ đại ấy của đàn bà. Bệnh tật của mẹ cô đã bứt cô ra khỏi nhà trường. Đầu tiên cô chờ để được quay lại lớp học, sau đó chờ được gặp gỡ bạn bè, rồi cô chờ có được những buổi tối hiếm hoi thư thả để ra đứng vớ vẩn gần câu lạc bộ, rồi sau...

Rồi đến lúc đột nhiên cô thấy chẳng còn gì để mà chờ đợi. Bạn bè cô vẫn còn đi học, hoặc giả đã đi làm và sống xa cô, chúng nó lo những điều mà dần dà cô không còn cảm thấy nữa. Những thằng con trai hồi nào cô có thể dễ dàng thoải mái với nhau và cười đùa vui vẻ trong câu lạc bộ trước giờ chiều bóng, thì bây giờ họ đã ra người xa lạ, hay đùa cợt. Lida bắt đầu trốn tránh, im lặng, bắt đầu rời xa những nhóm người vui nhộn và cuối cùng thôi hẳn không đến câu lạc bộ nữa.

Tuổi thơ cô trôi đi như thế đó, và cùng ra đi với tuổi thơ là những đứa bạn xưa. Bạn mới thì không có, bởi vì ngoài những bác gác rừng, chẳng có ai hé cánh song thưa đón ánh đèn dầu leo lét của cô cả. Lida thấy đau khổ và kinh hãi vì cô không hiểu rằng rồi cái gì sẽ đến thay thế cho tuổi thơ xưa. Một mùa đông âm thầm đã trôi đi với nỗi lòng cô rậm rối và sầu muộn, nhưng sang xuân bố cô một hôm bỗng đánh xe về mang theo một người thợ săn.

- Anh ấy muốn sống nhờ nhà ta ít lâu – ông bảo con gái – Nhưng biết xếp cho anh ấy nằm đâu được ? Mẹ con đang ốm nặng lắm.

- Con xem gian cỏ khô có được không ?

- Hầy còn lạnh lắm bố ạ - Lida rụt rè nói.

- Cho tôi mượn chiếc áo lông để đắp được không ?

Bố cô và khách ngồi uống rượu rất lâu trong bếp. Bên kia bức tường gỗ mẹ cô lại ho sù sụ. Lida chạy vào nhà kho hầm lấy dưa bắp cải rồi cô đi rán trứng và lắng nghe.

Bố cô nói nhiều hơn khách, ông uống từng chén rượu một, lấy tay bốc dưa bắp cải trên đĩa cho thẳng vào cái miệng đầy râu của mình rồi vừa nuốt vừa nói liên tục:

- Anh cứ chờ đấy, cứ chờ đấy, anh bạn tốt bụng. Cuộc sống, cứ chờ đấy, anh bạn tốt bụng ạ. Cuộc sống, cũng như cánh rừng, phải chặt quang nó đi, phải dọn sạch cho nó, phải như thế chứ ? Anh cứ chờ đấy. Còn khối những cành khô, thân mục, những gai góc rườm rà. Đúng thế không ?

- Phải dọn sạch hết - người khách cũng khẳng định – Không phải chỉ là chặt quang mà là phải dọn sạch sẽ. Phải nhổ hết cỏ dại cho đất.

- Đúng - ông bố nói – Đúng lắm, anh cứ đợi đấy. Rừng cây thì bọn kiếm lâm chúng tôi hiểu lắm chứ. Ở đây chúng tôi hiểu hết, rừng mà lại. Thế nhưng còn đối với sự sống thì sao ? Với cái giống máu nóng biết chạy, biết thở ấy ?

- Chó sói chẳng hạn ...

- Chó sói ?...- ông bố bức tức nói – Chó sói làm hại các anh à ? Vì sao mà làm hại ? Vì sao ?

- Là vì nó có răng chứ sao - Người thợ săn mỉm cười.

- Con vật có tội vì sinh ra là chó sói phải không ? Thế là tội cho nó đấy thôi. Đúng thế. Mà ta lại không thêm hỏi nó. Lương tâm anh thấy có đúng thế không nào ?

- Bác Ivan Pêtrôvích ạ, chó sói và lương tâm là hai khái niệm hoàn toàn khác nhau đấy.

- Khác nhau?...Được rồi, thế chó sói và con thỏ thì có cùng khái niệm không? Không phải mỉm cười quá sớm, bạn thân mến ạ !... Được, người ta thường cho rằng chó sói là kẻ thù của mọi người.

Chúng ta sẽ coi đó là công việc của toàn dân và đã tiêu diệt hết chó sói trên đất Nga ! Không trừ một con !... Lúc đó rồi sẽ ra sao ?

- Sẽ ra sao ấy à ? - Người thợ săn mỉm cười – Lúc đó sẽ có nhiều loài khác sinh sôi...

- Ít thôi !...- Ông bố nói gay gắt, rồi ông dang thẳng cánh tay lông lá đâm xuống bàn đánh rầm một cái – Ít thôi, anh hiểu không ? Cái bọn loài vật ấy thì phải chạy nhiều mới khoẻ được. Phải chạy nhiều, anh bạn thân mến có hiểu không ? Mà muốn chạy thì chúng phải sợ, phải nơm nớp rằng có kẻ sắp ăn thịt chúng. Thế chứ. Tất nhiên, cũng có thể có cuộc sống chỉ đơn điệu một màu. Có thể lắm. Nhưng có điều là để làm gì? Để yên thân à? Lúc ấy, bọn chó con sẽ mập ú ra, lười nhác ra, sẽ chẳng hoạt động gì nữa nếu không có chó sói. Như thế thì sao? Thì chúng ta sẽ lại phải gây giống chó sói hoặc mua ở nước ngoài để gieo rắc lo sợ cho mọi loài vật ?

- Thế còn bác, có bao giờ người ta tước đoạt tài sản của bác không, bác Ivan Pêtrôvích? - người khách bỗng nhiên hỏi thế.

- Tước của tôi làm gì? - người gác rừng thở dài - Vốn liếng của tôi là hai bàn tay, một vợ và một đứa con gái. Chúng nó tước của tôi chẳng để làm gì.

- Chúng nó ?

- À, chúng ta!...- Ông bố lại rút ra hai cốc, rồi lại chạm cốc – Anh bạn à, tôi không phải là chó sói mà là chó đẻ – Ông tợp nốt hớp rượu cuối cùng, đâm xuống bàn một cái rồi đứng dậy, trông lừng lững như con gấu. Ra đến cửa ông dừng lại

- Tôi đi ngủ đây. Còn anh thì con gái tôi sẽ dẫn đi.

Lida ngồi lặng trong góc nhà. Người thợ săn là người ở tỉnh, răng trắng bóng, trông còn trẻ và điều đó làm cô bối rối. Cô cứ nhìn anh, bất đắc dĩ mới quay mặt đi chỗ khác tránh một cái nhìn, cô sợ rằng anh sẽ nói một câu gì đó mà cô không trả lời được hoặc sẽ trả lời một cách xuẩn ngốc.

- Bố cô nói mạnh quá.

- Ông ấy là du kích đỏ, - cô vội vàng nói.

- Tôi biết - người khách mỉm cười đứng lên – Thôi, cho tôi đi ngủ đi, cô Lida .

Vừa cỏ khô cũng tối như nhà hầm. Lida dừng lại trước cửa, cô suy nghĩ một lát rồi cầm lấy chiếc áo lông nặng nề và chiếc gối tròn trong tay người khách.

- Anh đợi em ở đây nhé.

Cô bước lên cầu thang ọp ẹp, lần mò bới tung đám cỏ lên rồi ném cái gối vào chỗ phía đầu. Xong xuôi, đáng lẽ cô xuống gọi khách lên ngủ, nhưng cô đứng yên nghe ngóng rồi lần mò trong đám cỏ lưu niêm mềm mại để bới chúng lên và vuốt lại cho thật êm. Trong đời, cô chưa bao giờ tự thú nhận rằng lúc đó cô chờ đợi một tiếng cầu thang cọt két dưới chân anh, cô mong muốn một cuộc gặp gỡ vội vàng và im lặng trong đêm, cô mong ngóng hơi thở của anh ta, tiếng thì thầm của anh, thậm chí cả những hành động dạn dĩ của anh nữa. Không, trong đầu cô không hề có một ý nghĩ nào tội lỗi : cô chỉ muốn bỗng nhiên trái tim cô đập rộn ràng lên lờ mờ một lát và sau một lát mất đi.

Nhưng không có ai dẫm lên cái cầu thang cọt két nên Lida đành bước xuống. Người khách vẫn đứng hút thuốc cạnh cửa và cô bỗng bức bối bảo anh ta tại sao lại dám hút thuốc ở vừa cỏ như vậy.

- Tôi biết rồi – anh nói và giẫm chân lên mẩu thuốc – Chúc cô ngủ ngon.

Rồi anh đi ngủ, còn Lida thì chạy vào nhà dọn dẹp bát đĩa. Trong lúc dọn dẹp, rửa ráy hết sức thận trọng từng cái đĩa một, cô lại thấy dấy lên nỗi lo âu và niềm hy vọng chờ xem có lẽ anh ta gõ vào cửa sổ. Rồi lại không có ai gõ cả. Lida tắt ngọn đèn rồi đi vào buồng cô, vừa đi vừa nghe tiếng ho thường nhật của mẹ và tiếng ngáy nặng nề của người cha quá chén.

Sáng nào ông khách cũng biến đi đâu mất và mãi tối mịt mới trở về, đói lả và mệt rũ. Lida cho anh ăn, anh ăn vội vàng nhưng không ngấu nghiến và điều đó làm cô thấy thích. Ăn xong anh lại lên vừa cỏ, còn Lida lại đứng bên ngoài vì anh không yêu cầu cô lo dọn chỗ ngủ nữa.

- Sao không bao giờ anh sẵn được con gì về cả thế ? – cô thu hết can đảm nói.
- Tôi không gặp may đấy thôi – anh cười đáp.
- Anh gầy đi đấy – cô nói tiếp, mắt không nhìn anh - Chẳng nhẽ thế là nghỉ ngơi à ?
- Đây là một cách nghỉ tốt nhất, cô Lida ạ - người khách thờ dài - Tiếc rằng tôi hết hạn nghỉ, mai tôi phải ra đi rồi.

- Ngày mai ?... - Lida hỏi lại, giọng yếu ớt.
- Vâng, buổi sớm. Thế là chẳng bắt được con gì cả. Buồn cười quá, cô nhỉ.
- Buồn cười thật - cô buồn bã đáp.

Họ không nói gì thêm nữa, nhưng khi anh đi ngủ rồi, cô dọn qua loa trong bếp rồi chạy ra sân. Cô đi vơ vẩn một hồi quanh vựa cỏ, lắng nghe tiếng người khách thờ nặng nề và ho khan, cô liền cắn ngón tay rồi lặng lẽ mở cửa, và vứt một cái, như sợ chính mình sẽ thay đổi ý kiến, cô bước vào vựa cỏ.

- Ai đấy ?... - anh hỏi khẽ.
- Em đây – Lida đáp – Em có phải sửa lại giường nệm gì không ?
- Không đâu – anh ngắt lời cô – Cô đi ngủ đi.

Lida im lặng, hình như cô ngồi rất gần anh trong bóng tối ngọt ngào của vựa cỏ. Anh nghe thấy cô đem hết sức ra tìm hăm hơi thở.

- Sao thế, cô buồn phải không ?
- Em buồn quá – cô nói yếu ớt.
- Dẫu có buồn người ta cũng không được làm những việc đại dột.

Lida thấy như anh đang cười. Cô thấy bức bối và căm giận anh ta, căm giận mình, nhưng cô vẫn ngồi yên. Cô không biết ngồi thế để làm gì, cũng như cô không biết mình vào đây làm gì. Xưa nay hầu như cô không khóc bao giờ, bởi vì cô vẫn sống đơn côi, đã quen như thế, và bây giờ cô thấy thật là khao khát có được người thương mến cô. Cô mong có người nói với cô một lời dịu ngọt, có người vuốt tóc cô, an ủi cô, và, điều này cô cũng không dám thú nhận, là còn có người hôn cô nữa. Nhưng cô không thể nói ra được rằng lần cuối cùng cô được mẹ hôn cách đây đã năm năm và giờ đây cô vẫn khao khát một cái hôn như thế làm niềm báo cho một ngày mai tươi sáng mà cô đã sống vì nó trên cõi đời này.

- Cô đi ngủ đi – anh nói – Tôi mệt quá, ngày mai tôi phải đi sớm rồi.

Anh ngáp thật dài, thật thờ ơ, lại còn rền giọng theo nữa. Lida cắn môi, chạy bay xuống dưới, va đầu gối vào cửa một cái rất đau, rồi chạy té ra sân, đóng sầm cửa lại.

Buổi sáng cô nghe thấy tiếng bố cô thắng con ngựa Đumôk vào xe, tiếng người khách chào mẹ cô và tiếng cánh cổng kệt mở. Cô nằm yên vờ ngủ, nhưng hai hàng mi nhắm lại kia vẫn để nước mắt tuôn rơi lã chã.

Đến trưa cha cô trở về, người lão đảo say. Ông thả những viên đường màu xanh nhạt xuống bàn và ngạc nhiên nói :

- Khách của chúng ta quý hoá quá ! Anh ấy cho chúng ta đường đây này. Tuyệt quá. Ở cửa hàng làng ta đến một năm nay không nhìn thấy nữa. Ba cân cơ đấy !...

Rồi ông im lặng, vỗ vỗ hồi lâu vào túi và lôi ra trong gói thuốc lá một mảnh giấy nhàu nát.

- Cầm lấy.

“Cô cần phải đi học, cô Lida ạ. Trong rừng này cô sống đơn độc quá. Tháng Tám tới cô đến chỗ tôi nhé. Tôi sẽ lo cho cô đi học trung cấp kỹ thuật, được vào nội trú hẳn hoi”

Ở dưới là chữ ký và địa chỉ. Ngoài ra không còn gì, một lời tạm biệt cũng không.

Một tháng sau, mẹ cô qua đời. Người cha lúc nào cũng cau có của cô bây giờ trở nên cục cằn, rệu rã suốt ngày, còn Lida thì vẫn như xưa, vẫn chờ đợi ngày mai sẽ đến và đêm đêm cô vẫn phải khóa cửa lại để khỏi phải thấy những người bạn rượu của cha cô. Nhưng từ đó, ngày mai của cô gắn liền

với tháng Tám, và mỗi lần nghe thấy những tiếng quát tháo lè nhè bên kia, Lida lại đọc đến lần thứ một nghìn bao nhiêu cái mảnh giấy đã mòn, đã nát.

Nhưng cuộc chiến bắt đầu, Lida không ra thành phố được mà đi tham gia công việc phòng ngự. Suốt mùa hè cô phải đi đào phòng tuyến và những công sự chống tăng, nhưng bọn Đức đã khôn khéo đánh vòng ra phía sau cô và cô lại rơi vào vòng vây của chúng. Cô tìm cách thoát được vòng vây ấy và lại bắt tay đào những đường hào bò dần về phía Đông. Cuối thu cô đi đến mạn Vandalai, rồi cô theo một đơn vị súng cao xạ và vì thế cô chạy luôn đến khu trạm tránh tàu số 171 này...

Ngay từ đầu Vaxkóp đã khiến cô yêu thích : lúc đứng trước hàng ngũ các chị em anh bối rối nháy cặp mắt hầy còn ngại ngủ. Cô thích tính anh ít nói, thích tính thư thái nông dân của anh, và nhất là cái tính quyết đoán chắc nịch theo kiểu đàn ông của anh, cái tính mà tất cả mọi người đàn bà đều coi là đảm bảo chắc chắn nhất cho hạnh phúc gia đình. Nhưng rồi mọi người bắt đầu đùa cợt vị chỉ huy : điều đó là việc bình thường thôi. Lida không tham gia gì vào những chuyện như vậy.

Chương 13

Nhưng đến khi Kirianôva ma quái vừa cười sảng sặc vừa tuyên bố rằng chuẩn úy không đứng vững trước những nét quyến rũ của chị chủ nhà thì Lida bỗng nổi giận :

- Bậy bạ !...

- Cậu yêu anh ấy rồi ! – Kirianôva reo lên đắc thắng – Brichkina của chúng ta phải lòng rồi, các cậu ơi! Phải lòng ông sĩ quan rồi!

- Khô thân con Lida quá! – Guôcvích thở dài rất to.

Thế là mọi người huyền não, cười rộ, còn Lida thì đành khóc tức tưởi và bỏ chạy vào rừng.

Cô ngồi khóc trên gốc cây cụt cho đến lúc Ôxianina ra tìm về.

- Ngốc thế, làm sao mà cậu phải khóc? Cần phải sống đơn giản hơn nữa. Đơn giản hơn nữa, hiểu không ?

Nhưng Lida luôn luôn sống ngọt ngào vì sự e lệ của mình, còn chuẩn úy thì vì nhiệm vụ. Họ chưa bao giờ gặp nhau dù chỉ bằng ánh mắt, nếu không có dịp may này. Và vì thế Lida chạy nhanh như bay qua rừng.

“Sau này tôi sẽ cùng hát với cô, cô Lida ạ - chuẩn úy nói - Chiến đấu xong chúng ta sẽ cùng hát...”

Lida nghĩ đến mấy lời của anh và mỉm cười e sợ cái tình cảm mãnh liệt đầy sức mạnh thắng hoặc lại trôi lên trong lòng cô làm đỏ hồng đôi má mịn màng. Mãi nghĩ đến anh, cô đã vượt qua cây thông làm mốc lúc nào không hay, khi đến đầm lầy cô mới nhớ đến gậy thì chẳng muốn quay trở lại nữa. Ở đây còn khỏi cây, Lida đã chọn được cây gậy vừa tay.

Trước khi bước xuống làn nước đặc quánh, cô đứng lặng yên nghe ngóng đôi chút rồi mới từ tốn cởi bỏ váy.

Cô buộc váy vào đầu gậy, thận trọng cho áo vào trong dây lưng buộc lại dây quần trong, rồi mới xuống nước.

Lần này lại không có ai đi trước khua bọt bắn cho cô nữa.

Váng nước sền sệt bám vào hai bên vế đùi cô, đuổi theo cô. Lida vừa thở hổn hển vừa nặng nhọc chao người đi mới tiến lên được. Cô phải đi từng bước , chân tê cóng trong làn nước băng giá và không được rời hai cây thông con trên gò.

Nước bắn, giá buốt, đất nhầy nhụa như một con vật sống phập phồng dưới chân, tất cả cô đều không sợ. Cô chỉ sợ cô độc, sợ cái tịch mịch đến chết chóc như dưới âm ty địa ngục đang bao trùm khắp đầm lầy xám xịt. Lida cảm thấy một nỗi lo sợ gần như thấp hèn nhất, nỗi lo sợ ấy chẳng những không bớt dần đi, mà mỗi bước nó lại nhân lên to lớn hơn, cô run lên một cách vô vọng và đáng thương, cô sợ phải quay lại đằng sau, sợ phải làm một động tác thừa, thậm chí sợ phải thở dài một tiếng hơi lớn.

Cô không nhớ kỹ cô đã lên gò như thế nào. Cô đã quỳ gối xuống, úp mặt vào đám cỏ mục mà khóc. Cô khóc nức nở một hồi, nước mắt nhòe cả đôi má bầu bĩnh, toàn thân cô run lên vì rét, vì cô đơn và vì nỗi sợ ghê hồn.

Cô đứng dậy nước mắt vẫn còn chảy. Cô đi qua gò, hít thở mạnh, rồi cô định hướng đi tiếp, không kịp nghỉ ngơi lấy sức, đã bước ừa xuống ao bùn ngay.

Đầu tiên nước không sâu và Lida thấy yên tâm, thậm chí còn vui nữa là khác. Chỉ còn một quãng nữa thôi, dù nó có khó khăn đến mấy đi nữa thì sau đó cũng là đất nổi rắn chắc, là đất mẹ thân yêu có cỏ mọc và có cây xanh. Lida đã nghĩ đến chuyện cô sẽ tắm ở đâu, cô nhớ lại mấy cái hồ nước mưa và nghĩ bụng xem có nên giặt ngay quần áo không hay là đợi lúc về trạm. Chỉ còn chút xíu đường nữa, quãng này cô nhớ rõ lắm, nhớ cả những chỗ vòng ngoặt, vì thế cô mạnh dạn tính rằng chỉ một tiếng hay tiếng rưỡi nữa là cô về đến đơn vị.

Đường đi mỗi lúc một bước khó hơn, nước ngập đến đầu gối, nhưng bờ bên kia mỗi lúc một gần đến nỗi Lida đã nhìn thấy rõ mòn một, rõ cả từng vết nứt một trên cái gốc cây mà chuẩn ụy đã đứng và bước xuống nước. Anh ấy thật buồn cười, thật vụng về, suýt ngã là khác.

Rồi Lida lại quay sang suy nghĩ về Vaxkóp, thậm chí cô lại còn mỉm cười nữa. Họ sẽ hát với nhau, dứt khoát là phải hát, một khi anh ấy hoàn thành nhiệm vụ chiến đấu và trở về. Cô chỉ còn phải khôn khéo một chút, phải ma lanh mà nhử cho anh ấy vào rừng buổi tối. Lúc đó thì... vào rừng sẽ biết ai mạnh hơn ai. Lida hay chị chủ nhà, người thiếu phụ ấy chỉ mạnh ở chỗ được sống chung với anh dưới một mái nhà...

Một cái bong bóng màu xám nổi phồng lên trước mắt cô. Nó nổi lên thật bất ngờ, thật nhanh chóng và thật gần gũi đến nỗi Lida không kịp kêu một tiếng nào, chỉ lạng người như cái máy sang một bên. Chỉ một bước sang bên thôi mà chân cô lập tức mất điểm tựa, cứ lơ lửng trong cái khoảng không nhóp nhúa và cái hồ bùn như có những chiếc kim mềm mại siết lấy đùi cô. Cô tìm mọi cách giữ thẳng bằng để bước lại đường cũ, toàn thân cô đè nặng lên đầu chiếc gậy. Chiếc cành khô ấy kêu rắc lên một tiếng và Lida lập tức chìm ngòm xuống dưới mặt nước bùn tẻ công.

Đất vẫn không thấy đâu. Chân cô như bị kéo xuống chậm chạp, chậm chạp đến kinh khủng, tay cô chới với bơi bơi trong nước. Lida nín thở, oằn mình trong cái chất lỏng sền sệt. Con đường vẫn rất gần đâu đây: một bước, nửa bước thôi, ngay bên cạnh cô, nhưng nửa bước ấy cô không thể nào bước sang nổi.

- Cứu tôi với!... Cứu với!... Cứu tôi với!...

Cái tiếng kêu cô đơn, khủng khiếp ấy dội lên trên đầm lầy thờ ơ màu sắt gỉ. Tiếng kêu bay lên ngọn cây thông, quện vào vòm lá những cây trần, reo xuống thành những tiếng xì xào rồi lại cố hết tàn lực bay lên vòm trời tháng Năm trong trẻo.

Lida nhìn thấy rất lâu bầu trời xanh lơ tươi đẹp. Cô thở phì phò, tay quẫy tung lớp nước bắn và rướn lên, rướn mãi về phía bầu trời, cô rướn người lên và vẫn tin tưởng.

Mặt trời chậm chạp mọc trên ngọn cây, ánh nắng rơi xuống đầm lầy và lần cuối cùng Lida nhìn thấy cái ánh sáng ấy, thứ ánh sáng ấm áp, chói chang, gay gắt như lời hứa hẹn của ngày mai. Và cho đến khoảnh khắc cuối cùng cô vẫn tin rằng cái ngày mai của cô sẽ đến...

Trong lúc mọi người nói và ăn uống (chắc chắn là ăn lương khô) thì quân địch đã đi xa. Nói đơn giản là chúng đi trốn cái bờ nước ồn ào, tránh mấy mụ đàn bà ta tiếng và mấy người đàn ông không thấy mặt, chúng lẩn vào rừng, nấu mình trong đó, như chưa hề xuất hiện bao giờ cả.

Vaxkóp không thích như thế. Anh không những có kinh nghiệm chiến đấu, mà còn có kinh nghiệm của người đi săn nữa. Vì thế anh hiểu rằng để cho kẻ địch hoặc là con gấu lọt khỏi mắt mình là không thể được. Ai biết bọn này sẽ làm cái gì, đi đâu, đặt điểm quan sát ở đâu. Bây giờ thì tình hình giống như một cuộc săn tôi, khi không biết ai săn ai: anh săn gấu hay gấu săn anh. Cho nên để tránh tình trạng đó chuẩn ụy bảo chị em ở lại trên bờ song, còn mình và Rita Ôxianina đi dò tìm.

- Rita, cô đi theo tôi. Hễ tôi dừng lại thì cô cũng phải dừng lại. Tôi nằm xuống, cô cũng phải nằm. Chơi ú tim với bọn Đức chẳng khác gì chơi với cái chết, vì thế phải giồng tai lên mà nghe. Cả tai cả mắt nữa.

Anh đi trước, chuyển từ bụi cây này sang bụi khác, từ mô này tới mô kia. Mắt nhìn phía trước đến nhúc nhối, tai lắng đất, mũi hướng theo từng ngọn gió, toàn thân anh căng thẳng như một trái lựu đạn chờ nổ. Chân tay anh hơi động là Ôxianina nép sát ngay vào anh. Cả hai cùng lắng nghe tiếng một cành gãy, tiếng một con chim kêu, rồi chuẩn ụy lại cúi mình trườn lên như một chiếc bóng đến một chỗ nấp mới, còn Rita đứng giồng tai nghe ngóng.

Cứ thế họ đi suốt hẻm núi ra đến vị trí chốt của mình rồi sau ra đến rừng thông, nơi Lida vòng qua bọn Đức để vào rừng lúc sáng. Mọi vật ở đây vẫn yên tĩnh, thanh bình, tựa như chưa hề có dấu chân

bọn Đức, nhưng Vaxkốp không cho phép mình và hạ sĩ Ôxianina được nghỉ điều đó.

Sau rừng thông là bờ hồ Lêgon lô mô rêu đá. Từ đó trở đi là rừng thưa mọc trên sườn đất cao và nổi tiếp với nó là những bụi bạch dương cằn cỗi cùng những bụi vân sam lẻ tẻ thưa thớt.

Đến đây chuẩn úy dừng lại :anh đưa ống nhòm dõi khắp các bụi, lắng tai nghe ngóng rồi mới nhòm người lên, hướng mũi hồi lâu vào một làn gió yếu ớt lay động từ mặt đất nghiêng nghiêng lướt tới mặt hồ. Rita nằm yên bên cạnh không dám động dậy, cô bức bối thấy quần áo trên mặt rêu thấm dần nước lạnh.

- Cô có thấy không? – Vaxkốp khẽ hỏi và mỉm cười như với chính mình - Thăng Đức chết vì thói phong lưu quen uống cà phê.

- Sao anh nghĩ thế ?

- Có mùi. Nghĩa là chúng đang ăn uống. Có điều không hiểu có đủ mười sáu thăng không ?

- Cô Rita, tôi phải đến xem có sót tên nào không. Cô nghe này, nếu có tiếng súng nổ thì cô phải chạy đi ngay lập tức, không được chậm một giây nghe chưa. Cô phải đưa tất cả chị em chạy tắt về phía Đông đến chỗ kênh đào. Đến đấy, cô báo cáo tình hình quân Đức cho cấp trên biết, mặc dù, theo tôi nghĩ, trước sau rồi họ sẽ biết, bởi vì Lida Brichkina cũng sắp về tới khu trạm. Cô hiểu rõ chưa ?

- Chưa hiểu – Rita nói - Thế còn anh?

- Ôxianina, đừng tính đến chuyện đó - chuẩn úy nghiêm mặt nói – Chúng ta đi thế này không phải là đi hái hoa nhật nam. Một khi chúng phát hiện được tôi, ắt là chúng không cho tôi sống mà về đâu, chuyện ấy cô đừng có nghi ngờ. Vì thế mà cô phải chạy ngay. Cô nghe rõ lệnh chưa đấy ?

Rita im lặng

- Cô phải trả lời thế nào, Ôxianina ?

- Em phải trả lời là rõ.

Chuẩn úy mỉm cười, cúi mình xuống rồi chạy sang mô đá bên cạnh.

Rita đứng nhìn theo anh, nhưng anh biến mất lúc nào cô cũng không hay tựa hồ như anh tan biến vào những phiến đá rêu mốc kia rồi. Váy cô bây giờ đã thấm ướt hết, cô bò lùi lại phía sau, ngồi lên một tảng đá lắng nghe tiếng xào xạc hiền hoà trong rừng cây yên tĩnh.

Chương 14

Cô chờ đợi gần như bình thường vì cô tin chắc rằng không thể xảy ra chuyện gì được. Những điều cô học hỏi được xưa nay chỉ là để nhằm chờ đợi những kết thúc có hậu : đối với thể hệ các cô, nghi ngờ thắng lợi cũng gần như ngang bằng với phản bội. Tất nhiên cô cũng thường cảm thấy sợ hãi và thiếu tin tưởng, nhưng trong thâm tâm cô niềm tin vào một kết cục thuận chiều bao giờ cũng mạnh hơn hiện cảnh.

Rita nghe ngóng và chờ đợi như thế mà Vaxkốp vẫn xuất hiện đột ngột và lặng lẽ, chỉ thấy mấy ngọn lá thông rung động mà thôi. Anh im lặng xách súng, gật đầu gọi cô rồi lẩn vào bụi. Đến sau mấy khe đá anh mới dừng lại.

- Cô là một chiến sĩ tồi, đồng chí Ôxianina ạ. Một chiến sĩ vô dụng.

Anh nói không có vẻ giận dữ, mà ra chiều lo âu làm Rita mỉm cười :

- Sao lại thế ?

- Cô cứ ngồi chềnh ềnh ra trên gốc cây này như gà mái ấp trứng. Lệnh của tôi là phải nằm cơ mà.

- Nằm ướt lấm, anh Vaxkốp ạ.

- Ướt lấm... - chuẩn úy nhắc lại, không hài lòng – Phúc cho cô là chúng nó đang uống cà phê, chứ không thì chúng xé xác cô ra.

- Nghĩa là anh đã đoán ra rồi à ?

- Tôi không phải thầy số, Ôxianina ạ. Mười thằng đang ăn, tôi nhìn thấy rõ. Hai thằng cảnh giới tôi cũng nhìn thấy. Những thằng còn lại chắc đi trinh sát các hướng. Có lẽ chúng định ở đây lâu vì thấy chúng đốt lửa hong bát tất. Lúc này rất thuận lợi cho ta chuyển vị trí. Tôi sẽ nằm đây nghe ngóng, còn cô, Rita, cô về gọi chị em ra đây. Bí mật đấy. Cầm không được để lộ một tiếng.

- Em hiểu.

- À, tôi có gói thuốc lá đang phơi nắng đây, cô lấy cho nhé, cả mấy thứ đồ đạc nữa.

- Em sẽ lấy, anh Phêđo Epgraphôvích ạ.

Trong lúc Ôxianina chạy đi gọi bạn, Vaxkốp bò đi thám thính các mô đá xa gần. Anh quan sát, nghe ngóng, đánh hơi mọi chỗ, nhưng không đâu thấy một tên Đức nào hoặc một dấu hiệu nào của Đức cả, chuẩn úy thấy vui lên một chút. Theo cách tính của anh thì giờ Lida Brichkina đã sắp đến, sắp báo cáo, và một vòng lưới vô hình sắp vãn vít xung quanh bọn giặc. Chỉ tối này thôi, cùng lắm là sáng mai viện binh sẽ tới, anh sẽ đề viện binh truy kích bọn giặc..., còn anh sẽ dẫn chị em ra sau núi đá. Phải ra xa để chị em khỏi phải nghe những tiếng chửi tục. Ở đây không đánh nhau giáp lá cà là không được.

Bây giờ từ xa anh lại nhận ra các chiến sĩ của anh. Họ không gây ra một tiếng động, không va chạm vào đâu, không thăm thì với nhau, ấy thế mà cách xa một cây số anh đã biết chính xác rằng họ đang lại, cũng không phải vì họ thở hỗn hển sau khúc đường vất vả, cũng không phải vì mùi nước hoa của họ bay lan về phía trước, mà chỉ vì Vaxkốp thăm vui trong lòng bởi trong bọn giặc không có thằng nào có thể coi là thợ săn chính hiệu cả.

Buồn quá, anh muốn hút một điếu thuốc, bởi vì đã gần ba tiếng đồng hồ anh lẩn mò khắp rừng núi, mà cũng vì quá mê mải nên mới để quên túi thuốc ở chỗ mấy cô. Lúc gặp họ anh dặn ngay là phải giữ im lặng và hỏi đến túi thuốc. Ôxianina vung tay :

- Em quên mất rồi, anh Phêđo thân yêu ơi, em quên mất rồi!...

Chuẩn úy cạc ằng ặc : trời ơi, cô em , cánh đàn bà các cô giá là đàn ông có phải dễ bao nhiêu không : anh sẽ chửi thề một câu rồi bất khôn hồn thì quay lại lấy ngay túi thuốc ấy. Đẳng này anh phải cố nặn một nụ cười gượng :

- Thôi, không cần. Tôi có thuốc đây rồi... Cái ba lô của tôi các cô không quên đấy chứ?

Ba lô thì có rồi, nhưng chuẩn úy tiếc không phải là tiếc chỗ thuốc, mà là tiếc cái túi, bởi đó là một

kỷ vật, ngoài túi có một dòng chữ thêu : »TẶNG NGƯỜI CHIẾN SĨ THÂN YÊU BẢO VỆ TỔ QUỐC! ». Anh chưa kịp giấu giếm nỗi buồn bực ấy thì Guôcvích đã chạy băng trở lại.

- Để em đi lấy! Em biết chỗ rồi!...

- Đi đâu, chiến sĩ Guôcvích?... Đồng chí phiên dịch!...

Nhưng còn gì nữa đâu, chỉ có tiếng ủng bình bịch...

Tiếng ủng của cô nghe bình bịch vì Xônia Guôcvích xưa nay chưa đi bao giờ, và vì thiếu kinh nghiệm nên cô lấy phải một đôi ủng đến hai số. Ủng ở chân cô không kêu lộp cộp mà cứ bình bịch, chuyện ấy bất cứ quân nhân nào cũng biết rõ. Gia đình Guôcvích là gia đình dân sự, chẳng có ai đi ủng như thế, nên thậm chí bố Xônia cũng không biết cầm ủng thế nào mà xỏ cho tiện.

Trên cửa một ngôi nhà nhỏ gần Nemiga có một tấm biển nhỏ bằng đồng đề mấy chữ : »BÁC SĨ XÔLÔMÔN ARÔNÔVÍCH GUÔCVÍCH ». Mặc dù bố cô chỉ là một thầy thuốc khu phố chứ chẳng phải bác sĩ gì cả, nhưng tấm biển ấy không ai tháo ra, vì nó là vật kỷ niệm của ông cô để lại và chính tay ông cô đóng nó lên cửa vào. Ông đóng cái biển ấy vì bố cô là người trí thức và điều đó cả thành phố Minxk phải được biết đến.

Bên cạnh cửa ra vào còn có treo một cái dây giắt chuông, ai muốn gọi cửa thì cầm nó mà giắt liên hồi. Những tiếng chuông mới quen thuộc làm sao đối với suốt cả quãng đời niên thiếu của Xônia : ngày cũng như đêm, đông cũng như hè. Cha cô lúc nào cũng có sẵn một chiếc vali con và dù thời tiết thế nào cũng xách nó đi bộ bởi vì tiền xe rất đắt. Mỗi lần về ông lại nhẹ nhàng kể cho mọi người nghe chuyện những ca bệnh lao, viêm họng hoặc sốt rét, còn bà cô thì đem cho ông uống một chút rượu ngâm anh đào.

Gia đình cô đông người nhưng rất đầm ấm, gồm các con các cháu, bà nội cô, một người dì ruột không chịu lấy ai, một người cô họ xa. Trong nhà không có giường cá nhân mà chỉ có giường ba người mà thôi.

Mãi cho đến khi học đến đại học tổng hợp Xônia vẫn mặc thừa quần áo khâu lại của các chị, những đồ đã nhàu nhia, bạc phếch. Rất lâu như thế, nhưng cô chẳng cảm thấy có gì vương vấn bởi vì lúc người ta đi nhảy thì cô chui vào thư viện hoặc đi xem kịch ở nhà hát nghệ thuật Matxcơva, nếu kiếm được vé trên tầng thượng. Và nếu có chú ý một chút thì cô cũng chỉ nhận thấy rằng có một anh chàng đeo kính dày mọi khi vẫn ngồi nghe giảng cạnh cô, bỗng tình cờ lại ngồi với cô trong phòng đọc sách. Chuyện đó xảy ra một năm về sau, giữa một mùa hè. Năm ngày sau cái buổi tối duy nhất và khó quên ấy, tại công viên văn hoá và nghỉ ngơi mang tên Goócki, anh đã tặng cô một tập thơ bloc mỏng dính rồi tình nguyện ra trận.

Đúng thế. Cho đến những ngày vào đại học tổng hợp, Xônia vẫn mặc những quần áo khâu lại của các chị. Những bộ quần áo rất dài và nặng như những bộ giáp sắt vậy...

Tuy nhiên cô mặc thế cũng không phải là lâu lắm, vắn vện chỉ có một năm mà thôi. Sau đó cô mặc quần phục với đôi ủng rộng hơn đến hai số.

Ở đơn vị hầu như không ai biết cô. Cô chẳng có gì đáng chú ý nhưng cô vẫn cố gắng và trở thành pháo thủ cao xạ cũng là bất ngờ. Mặt trận vẫn chỉ là một phòng tuyến, người phiên dịch cũng đã đủ, mà người bắn súng thì không có. Vì thế người ta điều cô đi cùng với Epghênina Kômenkôva sau cái vụ bắn « métxe » ấy. Và, hẳn là vì thế mà chỉ có mình chuẩn úy nghe được tiếng cô kêu mà thôi.

- Hình như là Xônia Guôcvích kêu ấy ?

Mọi người lắng tai nghe : bầu không khí tịch mịch vẫn bao trùm dải núi, chỉ có tiếng gió ào xào thưa thớt.

- Không phải đâu – Ôxianina nói – Anh nghe nhầm đấy.

Một âm thanh xa xăm, yếu ớt như một hơi thở không còn nghe thấy nữa, nhưng Vaxkốp giống tai vẫn cứ nghe thấy đều đều, nét mặt anh dần dà chết lặng như đá. Cái tiếng kêu kỳ lạ vừa rồi như mắc trong

tâm anh, như vẫn còn vang động, và Vaxkóp cơ hồ lạnh người đi. Anh đã đoán ra, đã hiểu ra rồi. Anh quay lại nhìn, mắt long lanh ướt và lạc giọng nói :

- Kômenkôva đi theo tôi. Mọi người chờ ở đây.

Vaxkóp trườn lên như một chiếc bóng. Epghênina Kômenkôva nín thở vất vả theo sau. Tất nhiên, anh đi nhẹ nhàng hơn, còn cô đeo súng, lại mặc váy, lúc chạy quả thật là chật chội vướng víu. Nhưng cái chính là Epghênina phải dành bao nhiêu sức lực để giữ sao cho không phát ra tiếng động, đến nỗi hầu như không còn sức để mà chạy nữa.

Còn chuẩn úy thì rất sốt ruột muốn đến ngay chỗ tiếng động kia. Anh đã rõ cái tiếng kêu duy nhất, hầu như không phát ra thành tiếng mà anh đã bất ngờ nghe thấy. Anh lại nghe thấy cả những tiếng kêu đều đều bay đi theo mọi vật, tan loãng vào mọi vật và chính vì vậy mà vẫn âm vang lên. Nó âm vang trong lòng người, trong lòng anh và cái tiếng kêu cuối cùng ấy anh sẽ không quên bao giờ. Cái tiếng ấy nghe nhưức buốt, tựa như làm co thắt tim người và chính vì thế mà anh vội vàng.

Cũng chính vì thế mà anh dừng lại, đột nhiên đứng sững lại như húc đầu phải đá, còn Epghênina đang đà chạy, thúc cả súng vào lưng anh. Thế nhưng anh cũng không dịch ra một bước mà chỉ ngồi xồm xuống, tay chống xuống đất, ngay cạnh một vết giày

Một vết giày bè bè, có dấu hoa khế.

- Bọn Đức ?... - Epghênina thì thầm, hơi thở nóng hổi.

Chuẩn úy không trả lời. Anh nhìn ngó, nghe ngóng, đánh hơi, bàn tay anh nắm chặt đến nỗi các đốt xương đau nhức. Epghênina nhìn phía trước : trên một ụ đất có những vệt nước màu thâm. Vaxkóp thận trọng nhặt một viên đá. Một giọt máu đen đặc vẫn còn lấp lánh trên đó. Epghênina lắc đầu một cái, định kêu lên, nhưng chỉ thấy ngạt thở thôi.

- Không cẩn thận - chuẩn úy khẽ nói, rồi nhắc lại – Không cẩn thận...

Anh thận trọng đặt lại viên đá, định thần nhìn quanh, ước chừng xem có ai đi đâu hoặc ngồi đâu không. Rồi anh bước ra sau một tảng đá.

Trong một hẻm đá có một người nằm co quắp. Đó là Xônia Guốcvích. Đôi ủng to của cô thò lếch ra ngoài chiếc váy xém lửa lúc nãy. Vaxkóp cảm thấy lưng cô nâng cho cô ngồi dậy, xóc nách kéo ra và đặt cho nằm ngửa lên.

Xônia như còn hé mắt nhìn lơ mơ lên bầu trời cao, ngực áo cô loang đầy máu đỏ. Vaxkóp thận trọng cởi áo khoác cho cô và ghe tai nghe. Anh nghe, nghe mãi, còn Epghênina ở phía sau thì toàn thân rung động không thốt ra lời, miệng nhai nhai hai bàn tay nắm chặt. Sau đó, anh ngồi thẳng dậy, thận trọng kéo vạt áo đầy máu trên ngực cô. Hai lỗ thủng hẹp lộ rõ. Một ở trên bầu ngực phía bên trái, một thấp hơn chút nữa, ngay giữa trái tim.

- Tôi biết vì sao cô còn kêu được - chuẩn úy thở dài – cô còn kêu được vì vết dao kia vốn dành cho đàn ông. Nhất đầu không tới tim cô do bầu ngực ngăn cản.

Anh kéo cổ áo cho cô, cài lại tất cả các cúc áo, xếp xuôi hai tay. Anh định vuốt mắt mà không được, chỉ lau sạch những vết máu trên mi mắt cô rồi đứng dậy.

- Thôi nằm yên nhé, Xônia.

Epghênina khóc nức lên đằng sau. Chuẩn úy lờ mắt nhìn cô :

- Kômenkôva, không có thì giờ mà khóc nữa đâu.

Nói đoạn, anh cúi người xuống đi nhanh về phía trước, dò theo vết chân hoa khế mờ mờ.

Chương 15

Bọn Đức chờ Xônia ở đây, hay tình cờ cô rơi vào tay chúng? Cô đang chạy thoải mái trên đoạn đường đã hai lần qua lại, để lấy vội cho anh, chuẩn ụ Vaxkốp, cái túi thuốc đáng ba lần nguyên rửa kia. Cô đang chạy trong niềm hân hoan và cô không thể hiểu được vì sao lại có một vật nặng nhóp nháp đè lên đôi vai gầy của cô, vì sao trái tim cô bỗng nhiên nhói lên một cơn đau xuyên thấu... Không, cô vẫn kịp. Cô kịp hiểu và kịp kêu, bởi vì nhát dao đầu không bén tới tim cô : bầu ngực cô chống trả, một bầu ngực vun cao, rắn chắc.

Cũng có thể không phải như thế? Có thể là chúng chờ cô? Có thể bọn chúng đánh lừa được mấy cô gái ngây thơ, đánh lừa được cả anh, người quân nhân đã qua niên hạn quân ngũ, người đã có huân chương vì thành tích trinh sát? Có thể, không phải là anh đi săn chúng, mà chúng đi săn anh chẳng? Có thể chúng đã nhìn thấy hết, đã tính toán, đã phân công ai giết ai rồi ?

Vaxkốp không thấy sợ hãi gì cả, chỉ thấy căm giận sôi sục. Anh nghiêng rặng kìm cơn giận bầm gan đang bốc cháy và chỉ ước một điều là đuổi kịp chúng. Anh phải đuổi kịp rồi sẽ tính sau...

- Còn mày, tao sẽ không cho mày kêu đâu...Mày sẽ không kêu lên được...

Một vết giày mờ in trên mặt đá cũng đủ cho Vaxkốp biết chính xác rằng bọn Đức có hai thằng. Lại một lần nữa anh không thể tha thứ cho mình, một lần nữa anh muốn treo cổ mình lên, anh bị lương tâm cắn rứt vì không theo dõi chúng được triệt để, đã tưởng rằng chúng đi theo hướng bên kia đồng lửa và vì thế người phiên dịch mới hôm qua đây còn chia sẻ với anh từng miếng ăn một đã bị giết hại. Nỗi dằn vặt ấy như gào thét, như quấy đập trong lòng anh, và bây giờ anh chỉ còn có thể yên tâm một điều là phải đuổi kịp chúng. Giờ đây anh không muốn nghĩ thêm gì nữa và cũng không nhìn Epghênina Kômenkôva nữa.

Epghênina cũng biết là họ đang chạy đi đâu và để làm gì. Cô biết, mặc dù chuẩn ụ không nói gì, mà cũng không ai sợ sệt gì cả. Trong cô nóng bỏng đến nỗi cô không còn thấy đau đớn và rỉ máu nữa. Dường như lòng đang chờ lệnh của cô, nhưng cô lại không phát lệnh, và vì thế không có cái gì làm cô phân tâm cả. Ngày trước cũng đã có một lần như thế, khi cô được một bà người Extônia che chở. Đó là vào mùa hè năm 1941, gần một năm trước đây...

Vaxkốp giơ tay lên và cô đứng ngay lại, cố gắng nín thở.

- Đừng có thở mạnh – Vaxkốp thì thào - Bọn chúng quanh quẩn đâu đây. Gần đây...

Epghênina tì người lên khẩu súng, mở cúc áo cổ. Cô muốn thở một hơi thật mạnh, đầy lồng ngực, nhưng phải kìm lại như phải lọc hơi qua một chiếc rây bột mắt nhỏ, và vì thế trái tim cô đập thình thịch.

- Chúng kia rồi - chuẩn ụ nói.

Anh nhìn qua một kẽ đá. Epghênina cũng nhìn, trong một dải bạch dương thưa thớt chạy từ chỗ họ đến rừng có mấy ngòn mềm lay động.

- Thế nào chúng cũng đi ngang đây – Vaxkốp cứ nói, đầu không ngoảnh lại – Cô đứng đấy nhé. Lúc nào tôi gọi giả tiếng vịt thì cô khua động lên. Ném đá cũng được hay gõ báng súng cũng được, cốt sao cho chúng nhìn thấy cô. Sau đó, lại im ngay , hiểu chưa?

- Em hiểu...- Epghênina nói.

- Nhớ là tiếng vịt kêu thì gõ. Đừng vội.

Anh thở một hơi sâu và mạnh rồi nhảy qua phiến đá vào dải bạch dương đón đầu.

Điều quan trọng thứ nhất là phải kịp chạy từ phía mặt trời ra để chúng chói mắt. Điều quan trọng thứ hai là phải nhảy được vào lưng chúng. Phải quật chúng, đánh chúng, đâm chúng không cho chúng kêu. Phải bắt chúng câm như chết đuối vậy...

Anh đã chọn được một chỗ tốt, chỗ ấy bọn Đức không thể không qua và cũng không thể thấy anh được. Đồng thời chúng lại dễ lộ bởi vì trước chỗ nấp của anh là một đoạn đá khó đi. Tất nhiên đứng đó anh có thể bắn chúng thoải mái không trượt, nhưng anh chưa tin tưởng bọn Đức khác ở tốp chính không nghe thấy tiếng súng nổ, nên anh chưa muốn nổ súng. Chính vì thế anh lại nhét súng vào bao, khoá lại, rồi kiểm tra xem chiếc dao găm chiến lợi phẩm nhãn hiệu Phần Lan có dễ rút không.

Bây giờ bọn Đức đã lộ ra trong khóm bạch dương mùa xuân hãy còn thừa thớt. Đúng như anh chờ đợi, bọn chúng có hai thằng. Đi đầu là một thằng lực lưỡng đeo súng máy bên vai phải. Bây giờ là lúc ngon ăn nhất, nhưng chuẩn úy lại xua đuôi ngay ý nghĩ ấy, không phải vì anh sợ tiếng súng nữa, mà vì anh chợt nhớ đến Xônia và anh không thể để chúng chết dễ dàng như thế. Mạng đổi mạng, dao đổi dao, vắn đề phải là thế, nhất định phải thế.

Bọn Đức vẫn ung dung đi chẳng đề phòng gì. Thằng đi sau thậm chí còn gặm bánh khô, vừa đi vừa liếm môi. Chuẩn úy tính bước chân của chúng, ước đoán lúc giáp mặt nhau, rồi anh rút dao, bước đến chỗ đặt chân thuận tiện để nhảy, rồi anh kêu lên hai tiếng vẹt ngắn gọn. Hai tên Đức cùng ngẩng đầu lên, nhưng ngay lúc đó Kômenkôva ở đằng sau chúng đập súng vào vách đá, chúng lại quay đầu lại và Vaxkốp nhảy tới.

Anh tính bước nhảy thật khéo, chọn giây phút nhảy cũng thật khéo, khoảng cách đo đạc cũng thật khéo, không thừa không thiếu. Anh nhảy đúng đến lưng một thằng, dùng hai đầu gối ghì chặt hai khuỷu tay nó. Thằng Đức không kịp kêu, không kịp rùng mình thì chuẩn úy phang tay trái vào trán nó bắt đầu nó ngã ra đằng sau và đâm ngập lưỡi dao bén ngọt vào cái cổ căng thẳng.

Đúng như dự tính : như một con cừu bị chọc tiết, thằng Đức không kêu lên được một tiếng, chỉ ừ ư trong họng. Khi nó đổ gục xuống, người chỉ huy đã nhảy bổ vào thằng thứ hai.

Chỉ một giây, một chớp mắt thôi : thằng thứ hai còn đứng quay lưng về phía anh, chưa kịp quay lại. Nhưng hoặc giả Vaxkốp không đủ sức nhảy bước thứ hai, hoặc vì không kịp mà anh lại đâm hụt. Anh đánh bật được khẩu súng máy của nó nhưng dao găm của anh cũng văng mất vì cán dao ngập máu nhờn như xà phòng.

Tai hại thật : định đánh dao thì lại phải đâm nhau. Thằng Đức khổ người cũng vừa phải nhưng gân xương cứng rắn lạ, Vaxkốp không sao uốn nổi lưng nó mà đánh rụi dưới chân mình được. Hai người quần nhau trên những đám rêu xanh giữa các tảng đá và những cây bạch dương, nhưng tên Đức vẫn nín thính : hình như nó định nuốt sống chuẩn úy, cũng có thể chỉ vì muốn giữ sức.

Vaxkốp lại trượt một đòn : anh định lừa một miếng quật gọn nó, nhưng nó lại lẹ như cắt tạt ra được và kịp rút dao khỏi vỏ. Bây giờ đến lượt Vaxkốp sợ lưỡi dao của nó. Anh tập trung toàn bộ nội lực và thị lực dưới lưỡi dao ấy, nhưng cuối cùng tên Đức thắng thế. Nó đè sấn được anh xuống và ghì dần đầu mũi nhọn xam xám xuống cổ anh. Chuẩn úy vẫn ghì được tay nó, nhưng nó đè cả toàn thân xuống, khiến anh khó bề cưỡng lâu được. Điều đó anh cũng biết mà nó cũng biết, có lẽ nó cũng chẳng cần phải trợn mắt nhe răng ra làm gì nữa.

Bỗng nhiên nó mềm oặt ra như cái túi rỗng và Vaxkốp thoát đầu không hiểu. Anh không nghe thấy tiếng đập. Nhưng tiếng thứ hai thì anh nghe thấy : một tiếng khô đục như chạm vào thân cây mục. Một tia máu nóng hồi xẹt vào mặt anh, thằng Đức lật người đi, há hốc miệng đớp đớp không khí. Chuẩn úy hất nó xuống, giằng lấy dao và đâm gọn vào giữa tim nó.

Bây giờ anh mới định thần nhìn lại : chiến sĩ Kômenkôva đứng trước mặt anh, tay cầm nòng súng chống xuống đất như cầm gậy, báng súng đầy máu.

- Kômenkôva giỏi quá...- chuẩn úy giọng hết sức nói – Xin cảm ơn cô... vô cùng...

Anh muốn đứng lên mà không nổi. Bây giờ anh mới nhìn đến thằng thứ nhất : nó to như một con bò mộng. Nó vẫn còn giật giật chân tay, vẫn còn xì xì ở cổ, vẫn còn xối máu ra thành tia. Thằng thứ hai đã hết cựa. Nó nằm co quắp từ lúc chưa chết. Mọi việc đã xong.

- Épghênina – Vaxkóp khẽ nói - Thế là bớt được hai thằng...

Épghênina bỗng rút khẩu súng xuống, người cong lại, lao đảo chui vào bụi cây như say rượu. Cô lờm giọng quỳ xuống nôn thốc nôn tháo, rồi cô khóc thút thít, miệng lẩm nhẩm tên một người nào đó, hình như gọi mẹ thì phải...

Chuẩn úy đứng lên, đầu gối hãy còn run và phía dưới ức vẫn còn tức, nhưng ở đây lâu rất nguy hiểm. Anh không đụng đến Épghênina, không gọi cô, kinh nghiệm cho anh biết rằng trận giáp lá cà đầu tiên bao giờ cũng làm cho người ta hoảng loạn, làm mất cái ý nghĩa sinh tồn tự nhiên của quy luật « chớ có giết người ». Nhưng đã đến lúc phải làm quen, phải rèn cho tâm hồn rắn chắc lại. Không phải chỉ những người như Épghênina, mà cả những chàng trai lực lưỡng cũng xót xa đau đớn khi lương tâm họ phải hướng theo chiều mới. Thế mà đây, một người đàn bà, một người mẹ tương lai, bản chất vốn căm thù cảnh giết chóc lại phải cầm báng súng đập vào một cái đầu sống. Vaxkóp cũng quy tội việc này cho bọn Đức nữa, bởi vì chúng đã chà đạp lên mọi quy luật của con người, và như thế chính là chúng đã nằm ngoài các quy luật. Nghĩ thế, khi đi lục soát những cơ thể ấy, anh chỉ còn cảm thấy ghê tởm, anh lục soát những cái xác còn ấm, kinh tởm như xác thú vật.

Và anh đã tìm thấy cái đang tìm kia : trong túi thắt cao lớn mà thượng đế vừa tước đoạt linh hồn nó đi, cái thằng đã ngừng xì hơi nơi cổ, anh tìm thấy cái túi thuốc lá. Đúng cái túi của anh, của chuẩn úy Vaxkóp, cái túi vẫn còn dòng chữ thêu : « TẶNG NGƯỜI CHIẾN SĨ THÂN YÊU BẢO VỆ TỔ QUỐC ! »

Anh nắm nó trong tay và nghiền răng lại : Xônia đã không kịp mang về cho anh... Anh lấy mũi giày gạt cánh tay lông lá của nó đang chắn đường anh để bước đến chỗ Épghênina. Cô vẫn còn quỳ phục trong bụi cây, dần lòng nức nở.

- Anh đi đi - cô nói.

Anh nâng bàn tay ép vào mặt cô, cho xem túi thuốc, Épghênina ngẩng đầu lên. Cô đã nhận ra.

- Đứng lên đi, Épghênina.

Anh đỡ cô dậy. Anh định dìu cô ra phía sau, nơi rừng thưa, nhưng bước được một bước Épghênina đứng dừng lại, lắc đầu.

- Đừng nghĩ ngợi nữa – anh nói – Cô đã chịu đựng được thôi. Cô cần hiểu một điều : chúng có phải người đâu. Chúng không phải là người, đồng chí chiến sĩ ạ, cũng không phải là thú vật : chúng là phát xít. Loại nào thì có cách đối xử cho loài ấy chứ.

Nhưng Épghênina vẫn không có được cách đối xử ấy, còn Vaxkóp cũng không đòi hỏi nữa. Anh tước của chúng hai khẩu súng, mấy băng đạn dự bị, anh định lấy cả hai chiếc bi đông, nhưng liếc nhìn Épghênina anh suy nghĩ lại. Lấy mà làm gì, vừa đỡ nặng mà lại vừa đỡ gọi nhớ cho cô.

Vaxkóp không vui giấu hai cái xác chết, mà vết máu vương chỗ rừng thưa anh cũng không xóa đi. Việc đó không có ý nghĩa gì : bây giờ đã là chiều tối, lát nữa viện binh sẽ đến. Thời gian cho bọn Đức chẳng còn bao nhiêu, và chuẩn úy muốn rằng đó phải là quãng thời gian chúng kinh hoàng nhất. Phải bắt chúng đi lung sục, đi dò xem ai đã khử đội thám sát của chúng. Phải bắt chúng lắng nghe từng tiếng lá rừng, nhìn ngó từng bóng cây lay động. Đến ngòi nước đầu tiên, chuẩn úy xuống rửa ráy, sửa lại đôi chút cái cổ áo rách, rồi bảo Épghênina :

- Cô có rửa không?

Cô lắc đầu. Bây giờ không ai bắt chuyện với cô được, không ai làm cô quỳên sự kiện vừa rồi được... Chuẩn úy thở dài:

- Cô tự đến chỗ các bạn hay tôi phải đưa?

- Em tự đến.

- Vậy thì đi đi. Bảo các bạn đến viếng Xônia nhé. Cô có sợ đi một mình không?

- Không.

- Đi cẩn thận đây. Cô phải hiểu thế.
- Em hiểu.
- Thôi đi đi, đừng chậm. Chúng ta sẽ tính chuyện sau.

Hai người chia tay nhau, Vaxkốp nhìn theo cô đến khi khuất bóng : đáng cô đi hồng quá. Dường như cô đang nghe mình chứ không phải là nghe ngóng địch. Quân nhân gì mà như vậy...

Xônia vẫn hé mắt nhìn lơ mơ lên bầu trời xanh. Một lần nữa chuẩn úy định vuốt mắt cho cô, một lần nữa anh không làm được. Anh liền mở túi áo cô lấy ra tấm thẻ đoàn viên, bằng tốt nghiệp phiên dịch, hai bức thư và một tấm ảnh. Tấm ảnh chụp rất nhiều người, nhưng người đứng giữa anh không nhìn thấy vì đứng vào vết dao đâm. Xônia thì anh nhìn thấy, cô đứng một bên, mặc chiếc áo dài ngắn cũn cỡn, có ống tay rộng và cổ áo rộng, cái cổ của cô nhỏ bé lọt thỏm trong cổ áo ấy như đeo vòng cổ ngựa vậy. Anh nhớ đến câu chuyện ngày hôm qua, nhớ đến nỗi buồn của Xônia và anh xót xa nghĩ rằng không sao biết hết được mọi điều về cái chết anh dũng của người chiến sĩ bình thường Xônia Guócvích. Rồi anh lấy chiếc mùi xoa của cô lau máu trên vành mi và phủ mặt luôn cho cô. Giấy tờ của cô anh cất vào túi của mình, trong túi bên trái, cạnh thẻ đảng. Sau đó anh ngồi bên cạnh cô, lấy thuốc lá trong cái túi nhiều kỷ niệm kia ra hút.

Cơn giận của anh qua đi và nỗi đau cũng lắng xuống, anh chỉ thấy buồn, một nỗi buồn mênh mang, tràn ngập một nỗi buồn đặng đặng nơi cổ họng. Bây giờ anh có thể ngồi yên cân nhắc mọi điều, tính toán xem nên hành động thế nào.

Anh không hối hận vì đã giết hai thằng thám sát và như thế thì quân ta cũng lộ. Bây giờ là lúc có lợi cho anh, bây giờ các đường dây thông tin đang truyền đi những báo cáo về hoạt động của đội anh với bọn biệt kích Đức, và hẳn là quân đội đã được lệnh phải diệt chúng. Bây giờ còn ba giờ hay cứ cho là năm giờ nữa đi, thì bọn bốn người của anh sẽ phải quần nhau với mười bốn tên của chúng. Điều đó vẫn có thể chấp nhận được, hơn nữa, đội của anh đánh lạc hướng của chúng và bắt chúng đi đường quanh hồ Lêgon. Chúng phải đi mất một ngày đêm.

Đội của anh đã mang đồ đạc tiến đến. Thế là có hai người ra đi, dĩ nhiên là hai hướng khác nhau, đồ đạc của họ vẫn còn đây. Galia Chêtvêrtak trông thấy Xônia đã suýt bật lên tiếng kêu, toàn thân rung động, nhưng Rita Ôxianina đã giận dữ quát :

- Đừng có mà điên!...

Galia im bật. Cô quỳ xuống gần chỗ đầu Xônia và âm thầm nức nở. Còn Rita thở những hơi dài nặng nề, mắt ráo khô.

- Mặc quần áo cho cô ấy đi! - Chuẩn úy nói.

Rồi anh xách rìu (anh lại quên không mang xẻng để dùng vào những việc này) đi vào mấy khe núi tìm chỗ đặt mộ. Anh tìm mãi, tìm mãi, toàn đá là đá, không đào xuống được. May thay, anh lại tìm được một cái hố. Anh liền chặt cành lá trải lót xuống dưới.

- Xônia bao giờ cũng xuất sắc – Ôxianina nói – Cô ấy toàn được điểm 5 cả. Ở phổ thông cũng như đại học.

Nhưng anh nghĩ thầm : đây có phải là cái chính đâu. Cái chính là Xônia cũng có khả năng sinh con đẻ cái, con cái Xônia sẽ cho cô cháu chắt, thế mà bây giờ đường dây hệ thống đã bị cắt đứt, cái đường dây nhỏ bé trong cả guồng dây vô cùng vô tận của loài người đã bị lưỡi dao kia cắt đứt.

- Nào khiêng – anh nói.

Kômenkôva và Ôxianina khiêng hai vai, còn Chêtvêrtak khiêng chân. Họ vừa khiêng vừa nghiêng ngửa, chập chững, Chêtvêrtak thì lúc nào cũng choãi một chân như bơi chèo. Đó là cái chân vụng về trong chiếc hài vỏ cây mới sửa. Còn Vaxkốp thì cầm chiếc áo khoác của Xônia đi sau.

Đến hố anh bảo :

- Đứng lại. Các cô đặt xuống đi.

Họ đặt Xônia bên miệng hồ, cái đầu cô không được thẳng cứ ngật sang một bên, Kômenkôva lấy cái mũ kê lại. Vaxkôp suy nghĩ giây lát (anh không muốn làm cái điều ấy, thật tình không muốn) bảo Ôxianina, mắt không nhìn cô :

- Giữ chặt chân cô ấy nhé!

- Để làm gì?

- Thì cứ giữ lấy, tôi đã bảo mà! Đừng giữ ở đây, giữ đầu gối cơ!...

Rồi anh tháo một chiếc ủng của cô.

- Anh tháo làm gì? – Ôxianina kêu lên - Đừng!...

- Có một chiến sĩ phải đi đất, thế thôi.

- Đừng, đừng, đừng!... - Chetvêrtak rung cả toàn thân nói.

- Các cô đừng có mà đùn đẩy như thế - chuẩn úy thở dài một hơi - Phải nghĩ đến người sống : trong chiến tranh chỉ có một quy luật đó. Giữ chặt lấy, Ôxianina. Tôi ra lệnh : giữ chặt lấy.

Anh lấy nốt chiếc ủng thứ hai rồi gặt đầu bảo Chetvêrtak.

- Cô đi vào, mà đừng có nghĩ ngợi gì cả : bọn Đức chẳng đợi chúng ta đâu.

Anh nhảy xuống đỡ Xônia, anh quần áo khoác quanh người cô rồi đặt xuống. Các cô gái truyền đá xuống cho anh xếp. Họ làm yên lặng, khản trương. Chẳng bao lâu một chiếc gò con mọc lên. Trên nóc gò chuẩn úy đặt chiếc mũ của cô, lại chặn một hòn đá cho chắc. Còn Kômenkôva thì đặt lên một cành lá xanh.

- Chúng ta sẽ đánh dấu trên bản đồ - anh nói - Chiến tranh xong sẽ dựng tượng cho cô.

Anh dò trên bản đồ và đánh một dấu thập nhỏ. Anh nhìn ra vẫn thấy Chetvêrtak đi dèp như cũ.

- Chiến sĩ Chetvêrtak, sao vậy? Sao cô không đi ủng?

Chetvêrtak run sợ :

- Không!...Không, không đâu! Không thể thế được! Nguy hiểm lắm! Mẹ em là thầy thuốc...

- Đừng có nói dối! – Ôxianina đột nhiên quát lên – Im đi! Cậu làm gì có mẹ! Cậu bị bỏ rơi cơ mà, chỉ bịa!...

Chetvêrtak oà lên khóc. Cô khóc đau khổ, tủi hờn, tựa như một con bé con bị người ta làm vỡ búp bê vậy...

- Để làm gì? Nói thế để làm gì? – Epghênina trách móc và ôm lấy Galia Chetvêrtak – Chúng ta không bao giờ được hờn giận, nếu không sẽ hoá ra dữ tợn như bọn Đức ấy...

Ôxianina thì im lặng...

Galia quả là một đứa trẻ bị bỏ rơi thật, thậm chí cái họ của cô cũng là do nhà trẻ đặt cho : Chetvêrtak nghĩa là một phần tư. Sở dĩ thế là vì cô thấp hơn các bạn khác đến một phần tư chiều cao.

Hồi ấy nhà trẻ đặt trong một tu viện cũ. Những bày cuốn chiếu béo mọng màu nâu nhạt bỏ ra nhưng nhúc. Những khuôn mặt râu ria xồm xoàm tô màu vụng về trong các tranh thánh vẽ nhan nhản trên tường nhà thờ được sửa chữa vội vàng làm nhà ở. Còn các trai phòng thì lạnh lẽo như các huyết mộ.

Đến năm mười tuổi Galia bắt đầu nổi tiếng vì một vụ gây rối mà từ ngày thành lập đến đó tu viện chưa hề xảy ra bao giờ. Một đêm cô phải đi làm cái việc của trẻ nhỏ và bỗng hét lên một tiếng ghê rợn khiến toàn tu viện bừng tỉnh. Các cô giáo vùng dậy và tìm thấy cô trong hành lang mờ tối đang nằm dưới đất. Galia giải thích tường tận cho mọi người nghe rằng có một ông cụ già rậm râu vừa định lôi cô xuống hầm.

Hồ sơ về vụ « Tấn công » ấy phức tạp thêm vì ở đó không ai để râu cả. Những người dự thẩm tỉnh và những chàng Sherlock Holmes nửa mùa đã dày công xét hỏi cô. Càng hỏi họ càng có thêm chi tiết mới. Chỉ có ông quản lý già, người được Galia chơi thân vì chính ông đặt cho cô cái họ rất kêu kia, là dám khẳng định đó là chuyện bịa hoàn toàn.

Một thời gian dài người ta trêu chọc và khinh bỉ cô, còn cô thì lại bắt tay vào viết chuyện cổ tích.

Tất nhiên, câu chuyện cũng giống như chuyện chú bé tí hon, nhưng thứ nhất là không có chú bé mà chỉ có cô bé, thứ hai là có thêm những lão già rậm râu và những nhà hăm u tối.

Chương 16

Khi mọi người chán câu chuyện ấy rồi thì Galia cũng chẳng còn nổi tiếng nữa, cô không bắt đầu viết một truyện mới nhưng cả nhà trẻ bắt đầu xì xào về những kho báu bí hiểm của các tu sĩ. Bọn trẻ con bắt chước nhau đồ xô đi tìm nhanh như thể dịch hạch lan truyền và chẳng bao lâu cái sân tu viện đã biến thành một công trường cát. Ban giám hiệu còn chưa dẹp được tai họa đó thì đêm đêm từ tầng hầm lại hiện lên những bóng ma mặc quần áo trắng thấp thoáng. Lũ ma đó nhiều người trông thấy và bọn trẻ con từ đó tuyệt đối không dám đi đêm nữa. Sự việc đó đã thành tai ương thật sự và các thầy giáo buộc phải bí mật đi rình. Tên phù thủy đầu tiên bị bắt quả tang đang khoác vải trải giường là Galia.

Sau vụ đó, Galia im lặng. Cô chăm chỉ học hành, trông nom các hội viên nhi đồng, thậm chí đồng ý tham gia đội đồng ca., dù suốt đời cô chỉ mơ ước đơn ca mà thôi, chỉ thích mặc áo dài đẹp và được mọi người khâm phục. Chính lúc này cô đã nếm trái yêu đầu tiên, và cũng chính vì cô đã quen gây những chuyện kỳ bí cho những người xung quanh nên chẳng bao lâu sau, cả nhà trẻ lại tràn ngập những thư từ, nước mắt và hò hẹn. Cô lại bị một trận mắng mỏ nên thân và mọi người lại xa lánh cô bằng cách tống khứ cô vào trường trung cấp thư viện cho cô được học bổng nhiều hơn chút nữa.

Chiến tranh ập đến khi Galia đang học năm thứ ba và ngay ngày đầu tuần đầu tiên, cả lớp cô đã tề tựu đủ trong phòng quân vụ. Người ta nhận cả lớp trừ Galia vì cô không đủ tiêu chuẩn cả về tầm thước lẫn tuổi tác. Nhưng Galia không chịu, cô đã đấu tranh kịch liệt với cái phòng đó, thậm chí cô còn thản nhiên nói dối nhiều điều, ông trung tá đã mệt mỏi vì mất ngủ đâm ra lẫn lộn, đồng ý cho Galia vào đơn vị cao xạ.

Đạt được ước mơ thì tính lãng mạn cũng hết. Cuộc sống thực quả là nghiệt ngã. Nó đòi hỏi không những phải có tinh thần anh dũng, mà còn phải biết nghiêm chỉnh chấp hành quân luật nữa. Cái hào hứng ban đầu cũng sớm qua đi, còn lại là những ngày thường hoàn toàn chẳng có gì giống với những điều Galia nghĩ về chiến tranh. Cô đâm ra bối rối, ủ dột và đêm đêm thầm khóc một mình. May có Epghênina mới đến và cuộc sống lại bắt đầu hoạt động sôi nổi hơn và tươi sáng hơn. Nhưng Galia không thể không nói khoác. Thực ra thì đó cũng không phải là nói khoác mà chỉ là những mong ước thốt ra để đền bù cho cuộc sống thật. Và thế là nảy ra một người mẹ làm thầy thuốc. Đến nỗi, hầu như chính Galia cũng tin là có...

Họ mất khá nhiều thời gian vào việc này và Vaxkóp xúc động mạnh. Điều quan trọng là phải nhanh chóng rời khỏi nơi đây, phải dò được bọn Đức, nắm được chúng, rồi sau đó cho chúng tìm được hai thằng thám thính của mình. Lúc bấy giờ thì chuẩn úy đã nắm được gáy chúng chứ không phải ngược lại. Chuẩn úy sẽ giật dây bắt chúng đi theo hướng mình chọn và... sẽ chờ đợi. Bao giờ quân ta đến thì cuộc tổng càn bắt đầu.

Nhưng... họ đã mất một số thời gian. Phải mai táng Guốcvích, phải khuyên bảo Galia Chetvêrtak, mà thời giờ cứ trôi. Trong khi đó Vaxkóp kiểm tra lại súng ống, cất giấu khẩu súng thừa của Brichkina và Guốcvích vào một chỗ kín, chia đều số đạn của họ cho mọi người. Rồi anh hỏi Ôxianina :

- Cô đã bắn tiểu liên bao giờ chưa?
- Em mới bắn súng của mình sản xuất thôi.
- Đây cô cầm lấy súng Đức. Tôi nghĩ cô sẽ nắm được - Rồi anh bày cho cô cách sử dụng và dặn - Đừng bóp cò lâu. Đạn sẽ ăn lên hết. Cứ nổ ngắn thôi.

Bây giờ họ khởi hành. Anh đi trước, Galia Chetvêrtak và Epghênina Kômenkôva đi giữa. Còn Ôxianina khép hậu. Họ đi thận trọng, im lặng, và chắc hẳn họ cũng nghe nhau nhiều hơn, suýt nữa thì gặp phải quân địch. Giống như trong truyện cổ vậy.

May thay, chuẩn úy nhìn thấy chúng trước. Anh vừa trong một vách đá bước ra thì nhìn thấy hai

thăng đi về phía anh. Những thăng còn lại đi đằng sau. Chỉ chậm chừng bảy bước nữa thì toàn bộ đội lính của cả nhóm là đi đứt. Hai băng đạn là chết hết.

Anh đã dành được bảy bước ấy và kết quả ngược lại. Anh đã kịp nép vào một chỗ ra hiệu cho các cô tản đi và anh rút lựu đạn ra khỏi túi : lựu đạn vẫn nguyên cả ngòi nổ, anh quăng lựu đạn qua phiên đá nắp, vừa dứt tiếng nổ anh lia một loạt đạn.

Trong điều lệnh một trận đánh thế này gọi là trận tao ngộ chiến. Đặc điểm của nó là địch không biết lực lượng ta, không biết là thám báo hay là tiền trạm. Vì thế nhiệm vụ chính là không chờ cho địch định thần xử lý.

Tất nhiên Vaxkốp không nghĩ đến chuyện đó. Điều này đã khắc sâu trong đầu anh, khắc sâu suốt đời. Anh chỉ nghĩ một điều là cần phải bắn. Anh còn nghĩ đến địa điểm mấy cô ẩn nấp, họ đã nằm im hay là chạy mỗi người một nơi.

Một loạt đạn vang lên chói tai, bọn Đức xả súng vào tảng đá anh nấp, một mảnh đá đập vào mặt anh, còn mắt bị khói thuốc cay xè, đến nỗi anh gần như không nhìn thấy gì cả vì nước mắt tuôn ra, mà không có một giây nào để gạt đi cả.

Khóa nòng súng của anh kêu loảng xoảng, anh nhảy lui lại : đạn hết Vaxkốp sợ nhất lúc này. Nạp lại đạn phải mất mấy giây, mà bây giờ mấy giây đo bằng mạng sống. Bọn Đức ào lên chỗ khẩu súng cầm hòng, sẽ lần thêm chừng mười thước trong khoảng cách đôi bên và thế là hết.

Nhưng bọn Đức không lên. Thậm chí chúng cũng không thò đầu ra nữa vì loạt súng thứ hai ngăn chúng lại. Đó là loạt đạn của Ôxianina. Cô bắn rất ngắn, rất chụm và dành cho chuẩn úy một giây chuẩn bị. Cái giây lát ấy chuẩn úy phải cảm ơn cô suốt đời.

Trận đánh diễn ra bao lâu, sau này không ai nhớ cả. Nếu tính bằng giờ phút bình thường thì nó chẳng đáng là bao so với một trận tao ngộ chiến ghi trong quân lệnh. Còn nếu đo bằng cuộc sống, bằng sức lực, bằng thần kinh, bằng nguy hiểm thì có đến một phần đời, có người là cả đời cũng chưa biết chừng.

Galia Chetvêrtak sợ quá đến nỗi không bắn được phát nào. Cô nằm im giấu mặt sau vách đá, hai tay bịt tai, khẩu súng nằm lăn một phía. Còn Epghênina thì bình tĩnh được ngay, cô bắn vung lên. Trúng thì trúng, đây không phải trường bia, làm gì có thời gian mà ngắm.

Hai khẩu súng máy và một khẩu súng trường, đây là tất cả hỏa lực của anh, thế mà bọn Đức không thắng nổi. Tất nhiên không phải chúng sợ, mà là chúng không hiểu. Chúng vừa bắn cầm chừng vừa lùi. Về sau anh mới biết là chúng chạy biến vào rừng.

Tiếng súng đột nhiên ngừng bật, chỉ còn Epghênina bắn nốt, toàn thân cô rung lên vì đạn giạt. Hết băng cô dừng bắn. Cô ngơ ngàng nhìn Vaxkốp, như vừa lặn dưới nước lên vậy.

- Hết rồi - Vaxkốp thở phào.

Bầu không khí trở nên tĩnh mịch như chết, chỉ còn tiếng ong ong trong tai, quanh quất còn mùi thuốc súng, mùi khói đá và mùi cháy. Chuẩn úy lau mặt, tay dính đầy máu vì vết đá lúc nãy.

- Anh bị thương à? – Ôxianina thì thầm.

- Không - chuẩn úy nói – Ôxianina, lại chỗ bọn Đức đằng kia xem sao.

Anh chui ra khỏi mô đá, không thấy chúng bắn nữa. Anh nhìn kỹ : nơi dải bạch dương xa xa, chỗ nối với rừng rậm, có mấy ngọn cây lay động. Anh thận trọng trườn lên phía trước, tay cầm súng lục. Anh chạy tạt sang một mô đá khác tiếp tục quan sát, trên lớp rêu bị đạn cày nát có vết máu đen sẫm. Nhiều máu lắm, nhưng không thấy xác, chắc chúng khiêng đi rồi.

Anh bò theo mép đá và bụi cây xem bọn biệt kích này có cái yểm hộ lại không. Tin chắc là không, anh mới bình tĩnh đứng thẳng người lên quay lại. Mặt anh thấy ngứa ngáy và toàn thân mệt mỏi. Đầu anh nặng như chì, thậm chí thuốc lá không buồn hút nữa. Anh chỉ muốn nằm một lát, mười phút thôi, nhưng, chưa về đến nơi, Ôxianina đã hỏi :

- Đồng chí chuẩn úy, đồng chí có phải là cộng sản không?

- Tôi là đảng viên đảng bôn-sê-vích...

- Vậy chúng tôi mời đồng chí làm chủ tịch cuộc họp đoàn viên thanh niên cộng sản.

Vaxkốp ngăn người ra.

- Họp?...

Và anh thấy Galia Chetvêrtak lại nức nở khóc như mưa như gió, Epghênina mặt đầy bụi khói như người Digan, chỉ còn đôi mắt to tròn là lấp lánh sáng :

- Hèn nhát!...

Thế đấy...

- Họp thì cũng tốt thôi – Vaxkốp bực bội – Hay lắm! Nghĩa là chúng ta sẽ phê phán đồng chí Chetvêrtak vì đã hốt hoảng, sẽ lập biên bản chứ gì?...

Các cô im lặng. Đến Galia Chetvêrtak cũng ngừng khóc, cô ngồi nghe, khịt mũi phập phồng.

- Và để bọn Đức đọc quyết định cho ta ghi vào biên bản. Được không? Không được. Vì thế với tư cách chuẩn úy và đảng viên cộng sản lúc này tôi gạt bỏ mọi cuộc họp. Tôi xin thông báo tình hình : bọn Đức đã trốn vào rừng. Chỗ lựu đạn nổ có nhiều máu, chứng tỏ ta đã diệt được một tên. Có thể cho rằng chúng còn mười ba tên. Đó là vấn đề thứ nhất. Vấn đề thứ hai, súng tôi chỉ còn một băng đạn nguyên. Ôxianina, cô còn bao nhiêu?

- Một băng rưỡi.

- Tốt lắm. Còn sự hèn nhát thì thực ra không có đâu. Các bạn ạ, muốn biết hèn nhát thì phải đến trận thứ hai mới biết. Còn đây chỉ là sự hốt hoảng mà thôi. Cô chưa có kinh nghiệm, phải không chiến sĩ Chetvêrtak?...

- Đúng thế....

- Vậy thì tôi ra lệnh cho cô lau mắt, lau mũi đi. Cô Ôxianina thì phải lên phía trên kia quan sát rừng cây, các chiến sĩ khác thì ăn cơm và có khả năng nghỉ ngơi. Hết thắc mắc chưa? Vậy thì thực hiện.

Họ yên lặng ngồi ăn. Vaxkốp không muốn ăn tí nào, chỉ muốn ngồi duỗi thẳng chân ra, nhưng rồi anh cũng cố gắng nhai nuốt trấu một ít lấy sức. Các chiến sĩ của anh không ai nhìn ai, họ ăn hồi hã như tằm ăn rồi, chỉ nghe thấy những tiếng tóp tép liên tục. Thế là tốt, họ không rầu rĩ, mà vẫn vững vàng.

Mặt trời đã xuống thấp, vạt đầu rừng bắt đầu tối và chuẩn úy thấy lo lo. Quân tiếp viện không hiểu sao đến muộn thế, bọn Đức có thể lợi dụng đêm tối này mà lại tấn công anh, có thể từ phía bên đột nhập vào dải eo giữa hai hồ nước, cũng có thể tẩu thoát vào rừng, bây giờ tha hồ mà đi tìm. Thế rồi lại phải bắt đầu một cuộc săn đuổi, lại phải bám đuôi chúng để nắm tình hình. Việc thì phải thế, nhưng sức đã kiệt.

Quả như vậy, tình hình đã xấu đi rất nhiều, rất xấu là đằng khác. Anh đã để hy sinh một chiến sĩ, đã để lộ lực lượng và bây giờ đã thấy cần phải nghỉ ngơi. Mà viện binh thì chờ mòn con mắt không thấy...

Tuy nhiên Vaxkốp cũng cho phép mình nghỉ ngơi một lát cho đến khi Ôxianina về ăn. Sau đó anh đứng dậy, thắt chặt thắt lưng rồi trầm ngâm nói :

- Cùng đi trinh sát với tôi là chiến sĩ Chetvêrtak. Còn phụ trách ở đây là Ôxianina. Nhiệm vụ là đi sau và cách xa chúng tôi, tôi ra lệnh nếu nghe thấy tiếng súng thì phải nấp ngay và chờ chúng tôi trở lại. Nếu không thấy trở lại thì phải lánh ngay. Phải bí mật đi qua những vị trí cũ của chúng ta, tiến về phía tây. Gặp đơn vị nào đầu tiên là phải báo ngay.

Anh thoáng có một ý nghĩ là lẽ ra không nên làm việc đó với Chetvêrtak. Việc này giao cho Epghênina là hợp nhất. Đó là một đồng chí đã được thử thách, hai lần thử thách trong một ngày - một người đàn ông khó tính cũng phải ngợi khen chứ đừng nói. Nhưng là người chỉ huy anh không chỉ là một người cầm quân mà đồng thời anh còn có bổn phận là người huấn luyện cấp dưới. Điều lệnh đã ghi như vậy.

Điều lệnh thì chuẩn úy Vaxkôp hết sức tôn trọng. Anh tôn trọng, học thuộc lòng và thực hiện quân lệnh như sơn. Vì thế anh bảo Galia Chetvêrtak :

- Đồ đạc và áo khoác cô bỏ lại đây. Cô phải luôn luôn theo vết chân tôi và quan sát xem tôi làm gì. Dù có sự gì xảy ra cũng phải im lặng. Phải im lặng và phải quên nước mắt đi.

Nghe anh nói, Galia Chetvêrtak sợ hãi gật đầu lia lịa...

Chương 17

Vì sao bọn Đức lại tránh giao chiến? Chúng nó tránh chắc hẳn vì đôi tai kinh nghiệm của chúng đã thấy hỏa lực mạnh (thực ra là yếu) của đối phương chẳng?

Đó không phải là những vấn đề hoa lá, không phải vì tò mò mà Vaxkóp đau đầu suy nghĩ. Phải hiểu địch mới được. Mỗi hành vi của chúng mỗi hành vi của chúng anh cần phải biết rõ như ban ngày. Lúc đó anh mới nghĩ như chúng được, mới hình dung như chính chúng định làm. Chiến tranh không đơn giản là ai bắn hơn ai. Chiến tranh là ai nghĩ hơn ai. Điều lệnh được viết ra chính là giúp anh đỡ phải nghĩ, để anh có thể nghĩ được xa hơn.

Nhưng dù Vaxkóp có cân nhắc tình hình, có so sánh các sự kiện đến đâu đi nữa thì anh cũng chỉ cảm thấy một điều : quân địch không không hiểu gì về quân ta cả. Chúng không biết thì như thế có nghĩa là hai tên anh khừ không phải là đi tuần mà chính là thám báo và bọn Đức không hiểu gì về số phận hai tên đó nên cứ lẳng lẳng đi theo. Chỉ có thể là như thế, còn từ đó anh rút ra được cái gì thì chưa hiểu được.

Chuẩn úy vắt óc ra nghĩ, lật đi lật lại các sự kiện như tráo bộ bài tây mà vẫn không rời công việc. Anh trườn đi lẹ làng, êm ái và chỉ thiếu một nước là anh không biết vểnh tai theo tiếng động. Nhưng hơi gió không đem đến cho anh được một âm thanh nào, một mùi vị nào và Vaxkóp cứ thế đi. Cô gái không đi quen cứ lặc lè đằng sau. Vaxkóp thỉnh thoảng lại nhìn cô nhưng không góp ý gì cả. Cô vẫn đi bình thường đúng lệnh, có điều không được khéo léo, uể oải, chẳng qua là vì những sự việc vừa trải qua, vì tiếng đạn lúc nảy reo reo trên đầu.

Nhưng Galia Chetvêrtak không nhớ gì đến tiếng đạn nữa. Một hình ảnh khác hiện ra trước mắt cô : đó là bộ mặt nhợt nhạt, nhăn nhó của Xônia, đôi mắt đại đờ hé mở và cái áo cứng khô những máu của cô. Và cả... hai vết dao trên ngực nữa – hai vết hẹp, vừa khít lưỡi dao. Cô không nghĩ đến Xônia, không nghĩ đến cái chết, mà cô cảm thấy rõ mòn một cái lưỡi dao lùa vào từng thớ thịt ngọt xót, nghe thấy rõ tiếng thịt rách rờn rợn và ngửi thấy mùi máu chảy tanh tanh. Bao giờ trí tưởng tượng của cô cũng mạnh hơn hiện tại, cho nên bây giờ cô muốn quên đi tất cả, xóa đi tất cả mà không thể được. Cái đó làm cô kinh hoảng đến mù mẫm cả người, cô bước đi dưới sức nặng của cảm giác đó không làm sao thoát ra được.

Tất nhiên Vaxkóp không biết điều đó. Anh không biết rằng người chiến sĩ của anh, giờ đây đang cùng anh toan tính mọi điều sinh tử, kể như đã chết rồi. Người đó chết trước khi giáp mặt quân Đức, chết khi chưa nổ phát súng nào vào địch...

Vaxkóp gơ tay làm hiệu : có vết giày chạy về phía bên phải. Một vết mờ trên mặt đất, còn chỗ có rêu phủ nó đen thẫm hơn như có nước đọng. Hình như bọn Đức đột nhiên rút chạy phải khiêng vác nặng nề, đã để lại nhiều vết chân to tướng.

- Khoan đã - chuẩn úy thì ào.

Anh đi sang phải một quãng, bỏ lại những vết chân ấy. Anh cứ nhìn các bụi cây. Ở một chỗ trũng có những thân người nổi lên dưới lớp cành cây che đầy vôi vàng. Anh thận trọng kéo mấy cành khô : dưới hồ có hai thằng mặt úp sấp. Vaxkóp ngồi xổm xuống xem xét kỹ lưỡng, thằng nằm trên ở gáy có một lỗ bầm đen, hầu như không có máu, món tóc cắt ngắn ở gáy nó quần tít lại vì lửa cháy.

- Chúng bắn nó - chuẩn úy xác định - Bắn vào gáy. Thằng này bị thương, chúng giết luôn. Đó là một quy luật...

Vaxkóp nhổ nước bọt. Anh nhổ vào hai xác chết dù anh biết đó là tội lỗi lớn nhất. Tuy nhiên anh không cảm thấy gì khác ngoài sự khinh bỉ. Đối với anh chúng đã nằm ngoài quy luật, nằm ngoài định nghĩa con người.

Con người chỉ có một điều khác loài vật ở chỗ biết mình là người. Không biết điều đó thì nó chỉ là con thú. Dù có hai chân hai tay nó vẫn là thú. Một con thú độc hại nhất. Và lúc đó không gì liên quan đến nó cả : không có tính người, không có lòng thương, không có hối hận. Loại đó cần phải đánh. Đánh cho nó phải chui vào hang ổ của nó. Đến đó rồi vẫn phải đánh cho nó nhớ rằng nó đã từng là người, cho nó hiểu được điều đó.

Từ buổi trưa, nghĩa là mấy giờ trước đây, anh thấy mình giận dữ cuồng nộ. Thật giống như một sự khao khát đòi đổi máu lấy máu. Bây giờ cảm giác ấy đã lùi xa, đã lắng xuống, đã dịu lại và thậm chí đã... chín nẫu. Nó biến thành thù hận, một thứ thù hận lạnh lùng, tính toán. Thứ thù hận không còn giận dữ nữa.

- Đó là một quy luật phải không?... Đừng bỏ qua

Rồi anh bình tĩnh trừ đi hai tên : còn lại mười hai. Vừa tròn một tá.

Anh trở lại chỗ Chetvêrtak. Anh bắt gặp mắt cô và anh thấy mình như đánh rơi cái gì : đôi mắt sợ hãi. Cô sợ hãi đến run rẩy, sợ hãi ra mặt. Cô ấy đừng sợ hãi suốt đời là tốt rồi. Nghĩ thế chuẩn úy trong chớp mắt tập trung toàn bộ khí thế của mình mỉm cười với cô như với một người bạn chí thiết rồi nháy mắt :

- Galia, chúng ta đã trừ được hai thằng! Hai thằng – nghĩa là còn lại một tá. Như thế chúng ta khỏi sợ, đồng chí chiến sĩ ạ. Tính mà xem, đó là bao nhiêu!...

Cô không trả lời anh, thậm chí còn không mỉm cười nữa. Cô nhìn anh đôi mắt như lồi ra. Nếu là một người đàn ông thì trường hợp đó phải trị tội : phải chửi cho một trận hoặc bộp tai mấy cái. Điều đó Vaxkốp qua kinh nghiệm bản thân đã biết rõ. Nhưng đây lại là con gái, anh không biết xử sự thế nào cả. Anh không có kinh nghiệm đó, mà điều lệnh cũng không chỉ dẫn.

- Cô đã đọc Paven Coocsaghin chưa?

Chetvêrtak nhìn anh như nhìn một kẻ điên rồ, nhưng cô cũng gật đầu một cái làm anh phấn chấn hẳn lên.

- Nghĩa là cô đọc rồi chứ gì. Còn tôi thì tôi lại được trông thấy anh ta như là tôi nhìn trông thấy cô bây giờ đây này. Hồi ấy người ta chở chúng tôi, xuất sắc về chiến đấu, và về chính trị, về Mátxcova. Ở đó chúng tôi được viếng lăng Lênin, được thăm các cung điện, bảo tàng và chúng tôi được làm quen với anh ta. Anh ấy dù là người cấp trên, vẫn rất giản dị. Anh ấy nhiệt tâm lắm. Anh ấy mời chúng tôi ngồi, pha trà, rồi hỏi thăm tình hình công tác...

- Anh nói dối như thế để làm gì, để làm gì mới được chứ? – Galia khẽ nói – Coocsaghin bị liệt cơ mà. Và chẳng đấy cũng không hoàn toàn là Coocsaghin, mà là Ôxtorôpxki. Hơn nữa, ông ấy cũng chẳng nhìn thấy gì, chẳng cử động được. Hồi ấy cả trường chúng em viết thư cho ông ấy mà.

- Thế, chả hoá ra có một ông Coocsaghin khác à?

Vaxkốp thấy ngượng, thậm chí đỏ mặt, lại thêm một con muỗi đến đốt. Thật là khó chịu, nhất là muỗi chập choạng tối.

- Có thể tôi làm. Tôi cũng không biết. Nhưng người ta cứ bảo...

Một cành cây trước mặt gãy rắc. Rõ ràng là có một bàn chân nặng nề, bước lên. Điều ấy làm anh thấy vui. Từ thuở lọt lòng anh chưa bao giờ tự nhiên ba hoa khoác loác, chưa bao giờ xấu hổ trước mặt cấp dưới và bao giờ cũng sẵn sàng ục nhau với hàng chục người chứ không chịu để một cô bé xỉ mũi chưa sạch xúc phạm.

- Vào bụi đi!...- anh nói - Ngồi im!...

Anh kịp đẩy cô vào bụi, sửa lại cành lá, rồi mình cũng kịp lẩn vào sau mô đá bên cạnh. Anh nhìn ra : lại hai thằng đi, nhưng lần này chúng đi thận trọng như đi trên cát bỏng, tay lăm lăm súng máy. Chuẩn úy vừa thấy ngạc nhiên một điều là vì sao chúng cứ đi hai đứa như thế, thì bỗng thấy phía sau chúng ở mé bên trái các khóm cây xao động, và anh hiểu ngay rằng đi hai bên là bọn yểm hộ, rằng bọn Đức rất

lo sợ bất ngờ đụng đầu với ta và lo lắng vì bọn thám sát mất tích.

Nhưng anh nhìn thấy chúng, mà chúng không nhìn thấy anh, vì thế anh vẫn giữ được con át chủ bài. Đó lại là con chủ bài độc nhất, nên anh có thể quật được chúng đau nhất. Có điều là ở đây, quyết không thể vội vàng được. Anh nấu sát toàn thân vài lớp rêu ướt, muối đốt trên vàng trán đảm đĩa mồ hôi anh cũng không dám đuổi. Cho chúng nó đi, cho chúng nó chia lưng ra, cho chúng nó lộ hướng tìm tòi, bây giờ anh sẽ chơi lại, bài anh sẽ có nước, anh sẽ dùng chủ bài của mình.

Trong lúc nguy hiểm con người ta hoặc không còn nghĩ ngợi được gì, hoặc lập tức năng nổ bằng hai. Một người tính xem tiếp tục xử lý thế nào, một người lo việc trước mắt, quan sát mọi việc, nhận xét mọi điều. Quả vậy, vừa lo nước đi chủ bài, Vaxkóp vẫn không một giây rời mắt khỏi bọn biệt kích và không hề quên Chetvêrtak. Cô đã trốn rất kỹ lưỡng, chắc chắn, bọn Đức lại đi ở mé ngoài nên không có gì nguy hiểm cả. Bọn Đức dường như muốn bám nhỏ mảnh đất này ra, anh và Chetvêrtak đều lọt thỏm vào giữa những mảnh băm, dù mỗi người ở một mảnh khác nhau. Như thế nghĩa là anh phải ngồi yên nín thở, phải nấu mình trong rêu xanh và lá biếc rồi mới hành động được. Rồi sau mới phối hợp đồng bộ, phân bổ mục tiêu và những cây súng của mình cùng cây tiểu liên của địch.

Nhìn chung bọn Đức vẫn lò dò theo đường cũ, sớm muộn cũng sẽ đến chỗ Ôxianina và Epghênina. Tất nhiên điều đó làm chuẩn úy lo ngại, nhưng có thể nói là không đáng lo lắm : hai cô này đã dày dạn, đã biết tính toán và có thể tự biết nên ngồi im hay nên lánh chỗ. Hơn nữa nước cờ kia anh đang dự định thi thố vào giây phút khi bọn Đức lọt vào giữa hai làn đạn lửa.

Bọn biệt kích vẫn đi thẳng, bỏ qua cái khóm cây có Chetvêrtak khoảng hai mươi thước về phía bên trái. Bọn đi dò hai bên không bị lộ nhưng Vaxkóp cũng biết chúng đi qua chỗ nào. Có lẽ không tên nào có thể tấn công anh được, nhưng chuẩn úy vẫn thận trọng mở chốt an toàn.

Bọn Đức vẫn lặng lẽ đi, lưng cúi xuống, súng giương phía trước. Được bọn đi tuần hai bên che sườn, chúng hầu như không nhìn bốn bên nữa, cứ cắm cúi nhìn thẳng lo từng giây gặp hoả lực ta. Chỉ mấy bước nữa thôi, chúng sẽ rơi vào tuyến định hướng giữa anh và Chetvêrtak và từ giây phút đó chúng sẽ phơi lưng ra cho con mắt thiện xạ của anh.

Bụi cây rẽ ra kèm theo tiếng sột soạt, Chetvêrtak đột ngột hiện ra. Cô cong lưng xuống, hai tay xếp sau gáy và chạy vụt qua khoảng trống cắt ngang bọn biệt kích, không thấy gì và không biết gì nữa.

- A- a- a- a!...

Khẩu súng nổ mấy tiếng gọn. Cách mười thước nó quất vào cái lưng mảnh mai, căng thẳng đang chạy. Chetvêrtak ngã sấp mặt xuống đất, vì sợ không kịp kéo tay khỏi gáy. Tiếng kêu cuối cùng của cô biến thành tiếng ằng ặc nơi cổ họng, mà chân cô vẫn như chạy, vẫn quăng đập, hai mũi giày của Xônia vẫn sục sục vào lớp rêu đá.

Khu rừng lặng đi như chết, nó lặng đi một giây và đôi chân Chetvêrtak giật giật chậm chậm như trong giấc mơ. Vaxkóp nằm im sau mô đá không kịp hiểu vì sao kế hoạch đổ vỡ như thế, vì sao anh đang có chủ bài trong tay mà bỗng dưng chỉ còn con nhép con. Không biết anh nằm như thế bao lâu, anh cũng không biết nên hành động thế nào, thì đằng sau lưng anh đã thấy tiếng cây gãy và tiếng chân chạy. Anh đoán rằng thằng đi dò bên phải chạy lại đây.

Không còn thì giờ suy nghĩ. Vaxkóp quyết định ngay điều chủ yếu : phải đánh lạc hướng quân địch, phải kéo chúng theo anh, nhử cho chúng ra khỏi chỗ những chiến sĩ cuối cùng của anh. Nghĩ thế anh không nấp nữa, anh đứng bật dậy nhả đạn vào tiếng bước chân trong bụi cây, sau đó cúi gập người xuống chạy khỏi phía mỏm núi Xiniukhina về mạn rừng cây.

Anh không biết có bắn trúng đứa nào không, không cần. Bây giờ phải lao qua bọn Đức, phải giữ trọn thân mình cho đến rừng cây và phải bảo vệ được mấy cô gái. Thế nào anh cũng phải bảo vệ được những người cuối cùng ấy với lương tâm của một người chỉ huy. Số người hy sinh thế là nhiều rồi. Đủ quá rồi. Đủ cho đến lúc chết.

Chương 18

Lâu lắm chuẩn ụy không lúc nào chạy như chiều nay, anh luồn qua các bụi cây, lách qua các mô đá, hết ngã xuống lại đứng dậy, lại chạy, lại ngã, cố vượt xa tiếng đạn chiu chiu trong các vòm lá trên đầu. Gặp những bóng người thoáng qua anh lại xía một băng ngắn và reo ầm lên. Anh đập cây, giậm chân, gào đến khản cổ, bởi vì anh không có quyền đi xa quá, anh phải như bọn Đức theo mình, phải thu hút chúng, phải chơi với lửa.

Anh khá yên tâm một điều : bọn Đức không vây được anh. Chúng không biết địa hình, mà quân số cũng còn ít, và cái chính là chúng còn nhớ kỹ trận độ súng bất ngờ, trận tao ngộ chiến vừa qua mà chúng phải cầm cổ chạy, mắt cài sau gáy. Chính vì thế anh mới dễ dàng chạy thoát, mới cố tình chọc tức được chúng, làm cho chúng phải đuổi, làm cho chúng quên hết mọi điều và không thể hiểu được rằng nếu xét cho tinh vi thì anh chỉ có một mình. Một mình và thôi.

Bây giờ sương mù lại xuống cứu anh : mùa xuân này sương mù dày đặc. Hể mặt trời xuống khỏi chân trời là thung lũng như có khói bếp, sương mù đọng thành lớp, bám vào các bụi cây và trong cái bầu sữa đặc ấy thì không phải một người, mà cả một sư đoàn cũng nấu kín được. Bất kỳ lúc nào Vaxkóp cũng có thể lẫn được vào đám mây ấy và lúc đó thì đồ ai tìm được anh. Nhưng điều tai hại, là đám sương ấy kéo về phía hồ, mà ngược lại, anh lại muốn dụ tụi giặc về phía rừng ấy, vì thế anh chỉ lẫn vào đám sương mù lúc không thể đứng được. Sau đó anh lại chui ra : xin chào các « ông bạn » Đức, tôi vẫn còn sống đấy nhé...

Nói chung là anh gặp may. Thường trong những cuộc bắn nhau nhỏ có một người thì sẽ bị bầm nát như cái rổ rách, nhưng đàng này vận rủi đã qua. Anh chơi trốn tìm với cái chết thế là đủ quá rồi, nhưng không phải mình anh chạy được đến rừng : cả lũ đó chạy theo anh, khẩu súng của anh nẩy lên lần cuối cùng rồi câm bặt. Đạn hết, không còn gì để nạp nữa, và thế là nó làm cả đôi tay chuẩn ụy đau lắm. Anh giấu nó vào một đồng cành khô rồi lặng lẽ rút êm tay không.

Sương mù ở đây không có mà đạn cứ găm vào thân cây thun thút, các mảnh vỏ bắn tung toé. Bây giờ anh đã xa hãn quân địch, đã có thời gian để nghĩ đến mình, nhưng bọn Đức vẫn còn hãn học, chúng vẫn khép cái vòng vây bán nguyệt và vẫn liên tục rượt đuổi, rõ ràng là chúng hy vọng đẩy anh đến sát đầm lầy và bắt sống. Bây giờ tình thế của chúng thật thuận lợi, chuẩn ụy mà ở địa vị chỉ huy chúng thì anh cũng không tiếc ném ra hàng vốc huân chương cho quân lính để chúng tóm « cái lưỡi » này.

Anh vừa nghĩ thế, vừa thấy vui vì hình như chúng không còn nhằm bắn anh nữa, thì ngay lập tức tay anh bị đạn. Anh bị vào phần mềm, phía dưới khuỷu tay và Vaxkóp trong lúc vội vàng chưa hiểu, lại tưởng rằng một cành cây va phải, nhưng bàn tay anh đã thấy có cái gì nóng nóng chảy xuống. Nó chảy không nhiều nhưng đặc quánh. Đúng là bị đạn rồi. Vaxkóp thấy người rét run lên : bị thương thì không đánh nhau được lâu. Lúc này cần phải quan sát, băng bó vết thương chứ không thể chọc chũm vòng vây, cũng không thể trốn thoát quân địch. Chỉ còn một cách là chạy ra đầm lầy và thế là anh vấp chân lên cỏ mà chạy.

Anh dốc sức mà chạy. Khi anh chạy đến chỗ cây thông làm mốc thì tim anh đã nện thành thịch. Anh cầm một cây gậy và thấy còn lại sáu chiếc, anh cũng không có thì giờ suy nghĩ nữa. Lá cây đang lạo xạo dưới chân bọn Đức, anh đã thấy tiếng chúng í ới và thấy đạn bay vèo vèo.

Anh đã làm thế nào vượt được đầm lầy ra đến gò nổi - chuyện ấy anh hoàn toàn không nhớ gì nữa. Anh chỉ định thần ngồi lại khi đến gốc cây thông con. Anh định thần lại vì rét, anh rét run lên, răng đánh cầm cập. Cánh tay nhức nhối. Có lẽ còn vì nó bị ướt nước nữa...

Anh đã nằm đấy bao lâu. Vaxkóp cũng không nhớ. Chắc bọn Đức đã rút. Gàn sáng, sương mù dày đặc hơn, đọng sát mặt đất như thấm nước vào tận xương tủy. Tuy nhiên vết thương không chảy máu

nữa, nhưng tay anh dính bùn đến bắp vai, kín cả vết thương mà chuẩn úy không buồn gột đi, may trong túi vẫn còn cuộn băng, anh lấy ra băng rồi đi quan sát.

Phía chân trời sau rừng đã ửng hồng, bầu trời trên đầm lầy ép sương mù xuống sát đất và tươi hẳn lên. Nhưng ở đây, trong cái lòng núi này vẫn tràn ngập sương mù đục như sữa. Vaxkóp rung mình vì lạnh, buồn rầu nhớ đến cái bi đông vô giá của mình. Bây giờ chỉ còn cách giải quyết là phải nhảy và anh bắt đầu nhảy cho đến khi toát mồ hôi ra mới thôi. Lúc này sương mù cũng đã thưa, có thể quan sát được.

Anh ngó nghiêng mãi mà không thấy có gì nguy hiểm vì quân Đức cả. Tất nhiên, bọn Đức có thể ẩn nấp đâu đây, chờ anh quay lại, nhưng khả năng này hầu như rất ít. Theo chúng hiểu thì đầm lầy không vượt qua được, nghĩa là đối với chúng chuẩn úy Vaxkóp đã chết đuối rồi.

Nhưng nhìn về phía quân ta, phía con đường đưa về khu trạm, nơi có Maria Nikiphôrôpna thì anh không nhìn chút nào. Phía ấy hoàn toàn không có nguy hiểm, ngược lại, đó là nơi cuộc sống an toàn, đầy đủ : nửa ca rượu, món trứng rán mỡ muối và chị chủ nhà ây yếm. Có lẽ anh không phải nhìn về cái hướng ấy, có thể khước từ những cám dỗ nơi đó, nhưng không hiểu vì sao viện binh mãi giờ này không thấy đến, vì thế anh lại phải nhìn về.

Đằng ấy có cái gì đen đen. Một cái gì đen đen mà chuẩn úy không phân biệt được. Trong giây lát anh muốn đến tận nơi chỗ vết đen ấy xem sao, nhưng anh còn đang thờ hồn hèn vì nhảy nên quyết định ngồi nghỉ một lát. Anh nghỉ xong thì trời cũng khá sáng, và anh hiểu ra cái gì đen đen trong đầm lầy kia. Anh hiểu ra và chợt nhớ lại rằng ở gốc cây thông lúc nãy còn sáu cây gậy do chính tay anh chặt. Sáu cây, nghĩa là chiến sĩ Brichkina đã xuống cái hồ khôn nạn kia không có gậy chống....

Cô chỉ còn để lại một chiếc váy lính, ngoài ra không còn gì, kể cả niềm hy vọng có viện binh đến cứu...

Vaxkóp bỗng nhớ đến cái buổi sáng lúc anh đếm đầu bọn biệt kích từ rừng chui ra. Anh nhớ đến tiếng Xônia Guôcvích thì thầm bên vai trái anh, đến đôi mắt Lida Brichkina mở to, đến Galia Chetvêrtak đi hài vò cây. Anh nhớ hết và bỗng nói to một mình :

- Thế là Brichkina không về đến nơi...

Tiếng nói khàn khàn lạnh run của anh chìm dần trong đầm nước, rồi mọi vật lại im lìm trở lại. Thậm chí những con muỗi đậu vào thịt anh cũng không phát ra tiếng động và chuẩn úy quyết định lội xuống. Anh đến bờ, chống gậy lên, bụng nghĩ đến Epghênina Kômenkôva và Rita Ôxianina, hy vọng rằng họ vẫn còn sống. Anh còn nghĩ một điều là vũ khí của anh chỉ còn vẹn vẹn một khẩu súng lục bên sườn.

Giá bọn biệt kích để lại một thang ở đây thì Vaxkóp cũng đành nằm gí xuống bùn hôi cho đến khi mục xương. Cách hai bước là chúng có thể tóm được cổ anh vì anh đang lội bùn lên bờ, không có chỗ nào để ngã và để nấu mình nữa. Nhưng bọn Đức không cài người lại và anh dễ dàng đến chỗ ngồi nước quen thuộc để rửa ráy chút ít và uống no bụng. Sau đó anh tìm một tờ giấy trong túi, kiểm rêu khô vắn một điều thuốc, bật lửa và châm hút. Bây giờ mới ngồi nghỉ được. Thì ra ngày hôm qua anh đã thua trận hoàn toàn, dù rằng anh đã tiêu diệt được hai mươi lăm phần trăm quân địch. Anh thua vì không tìm được chân quân Đức, rằng anh đã mất một nửa quân số, đã mất toàn bộ vũ khí và chỉ còn một cây súng ngắn. Dù anh có giấu quanh, có biện minh thế nào đi nữa thì sự tình vẫn rất tồi tệ. Điều tệ hại nhất là anh không biết đi lòng bọn biệt kích theo hướng nào bây giờ. Vaxkóp cảm thấy cay đắng. Phần vì đói, phần vì khói thuốc khét lẹt, phần vì cô đơn mà những tính toán rồi rầm như tổ ong bầu. Đúng là ong bầu. Chúng chỉ có đốt mà không cho mật gì cả...

Tất nhiên là phải quay về chỗ các bạn. Anh chỉ còn hai cô gái, nhưng may là hai cô khôn ngoan nhất. Ba người họp lại cũng là một lực lượng, chỉ có điều là họ chẳng còn vũ khí gì mà chiến đấu cả. Nhưng thế nghĩa là với tư cách chỉ huy anh phải lo hai câu trả lời : làm gì đây và chiến đấu bằng gì đây. Muốn thế chỉ có một việc : đầu tiên phải xác định tình hình, phải tìm được quân Đức và kiếm được vũ khí.

Ngày hôm qua bọn Đức chạy rầm rầm như ở sân nhà nên để lại khá nhiều dấu vết. Vaxkóp lần theo vết chân như trên bản đồ, phân biệt từng bước và tiếp tục tính toán. Theo cách tính của anh, số quân Đức đuổi theo không quá mười tên hoặc giả có thằng nào ở lại coi đồ, hoặc giả anh đã khử được một vài tên cũng nên. Nhưng dù sao cũng phải tính là chúng có một tá vì hôm qua có lúc nào mà ngắm bắn đâu.

Lần theo vết chân đến chỗ rừng thưa, nơi nhìn thông thoáng ra hồ Vôpi, ra mỏm núi Xiniukhina và những bụi thông chạy dài bên phải. Đến đây Vaxkóp dừng lại một lát quan sát nhưng chẳng thấy ai cả, ta cũng không mà địch cũng không. Trước mặt anh chỉ là bốn bề yên tĩnh, thanh thản, kho báu của bình minh, và nơi đây trong cái kho báu ấy có ẩn náu những tay súng Đức và hai cô gái Nga với hai khẩu súng đang ôm nhau lo lắng.

Dù anh có mong muốn đi tìm hai cô trong các khe đá đến đâu đi nữa thì chuẩn úy cũng không dám ra khỏi rừng cây. Anh không được quyền liều mạng, hoàn toàn không, vì dù cay đắng tuyệt vọng đến đâu thì ngay trong suy nghĩ anh cũng không bao giờ coi mình là người chiến bại và cuộc chiến đấu đến đây vẫn chưa có thể là kết thúc được. Ngắm nhìn mãi khoảng không bao la, lạnh lẽ. Vaxkóp lại trở ra chỗ rừng rậm và bắt đầu đi vòng dài núi đến bờ hồ Lêgôn.

Cách tính của anh là một phép trừ đơn giản. Ngày hôm qua bọn Đức đã đuổi anh đến tối mịt. Cho dù đêm có mờ sáng đi nữa thì chúng cũng không thể lao đầu vào những chỗ mờ mịt như thế được. Chúng sẽ phải chờ đến sáng, mà như thế, tiện nhất là vào rừng cạnh hồ Lêgôn để nhờ có chuyện gì thì có đường thoát khỏi đầm lầy. Chính vì thế mà anh cứ đi mãi từ những mô đá quen thuộc vào những nơi mới lạ.

Đến đây anh đi thận trọng, từ gốc cây này sang gốc cây khác, vì vết chân đột nhiên biến mất. Nhưng rừng cây vẫn yên ắng, chỉ có tiếng chim ríu rít, nhờ đó Vaxkóp biết rằng quanh đây chẳng có bóng người.

Anh đi một lúc lâu, có lẽ là vô ích, là anh đã tính sai, đi tìm ở nơi không có, nhưng bây giờ anh không còn phương hướng nữa, ngoài linh cảm của anh, mà linh cảm lại bảo rằng anh đi đúng hướng. Nhưng anh cũng vừa mới nghi ngờ cái linh cảm sẵn mồi ấy của mình, vừa mới thôi, và định tính toán lại từ đầu, thì bỗng nhiên một con thỏ rừng nhảy ra. Nó lao ra bãi cỏ, và không thấy Vaxkóp, nó đứng nhồm hai chân, mắt nhìn đằng sau. Con thỏ này đang sợ, mà là sợ những người mới trông thấy, vì thế nó còn tò mò. Còn chuẩn úy cũng giống hệt con thỏ kia, anh vênh tai theo nhìn theo hướng ấy.

Tuy nhiên, anh có nhìn, có nghe mà không phát hiện thấy gì đặc biệt. Con thỏ đã nhảy vào bụi liễu hoàn diệp và anh đã nhìn đến chảy nước mắt, nhưng anh vẫn đứng trơ trơ, bởi lẽ anh tin con thỏ kia hơn cả tai mình. Và cũng chính vì thế anh nhẹ nhàng như một cái bóng đi theo hướng nhìn của con thỏ.

Đầu tiên anh không thấy gì cả, sau thấy có gì thấp thoáng qua bụi cây. Một cái gì rất lạ, nhiều chỗ rêu mốc. Vaxkóp nín thở bước lên lấy tay gạt bụi cây thì đụng phải một bức tường cũ kỹ rêu mốc của một ngôi nhà lún sâu xuống đất.

« Nhà tu kín Lêgôn » - chuẩn úy chột hiểu.

Anh lần vào góc nhà, thấy một miệng giếng gỗ mục nát, con đường đầy cỏ dại và cánh cửa vào treo nghiêng trên một bản lề. Anh rút súng ngắn, tai lắng nghe tiếng động rồi lần vào cửa, nhìn khuôn cửa, nhìn cái then gỗ, nhìn lớp cỏ gãy rạp, nhìn vết chân chưa khô trên bậc tam cấp và anh hiểu rằng cái cửa này mới bị phá chưa đầy một giờ.

Phải làm gì, anh tự hỏi. Không phải vì ham hiểu biết mà bọn Đức phá cửa vào nhà tu kín, đây phải là một việc cần thiết. Nghĩa là chúng đi tìm nơi trú ẩn. Có thể có thằng bị thương, có thể chúng giấu những vật cần thiết. Chuẩn úy không thể giải thích việc đó theo cách khác, vì thế anh lại quay ra lần vào bụi, hết sức chú ý xem không để lại dấu chân gì. Anh bò đến chỗ rừng rậm thì đứng sững lại.

Muối vừa bu đến anh thì có tiếng chim ác là kêu lãnh lút ở đâu đó. Rồi có tiếng một cành cây gãy

rắc, và từ trong rừng đi về hướng nhà tu kín Lêgôn đủ mười hai thằng xếp hàng một. Mười một thằng vác nặng (chuẩn ụy cho là thuốc nổ), còn thằng thứ mười hai thì chống gậy lặc lè đi. Chúng đến đó đặt đồ xuống, thằng bị thương ngồi phệt ngay xuống bậc gạch. Một thằng bắt đầu lôi thuốc nổ vào nhà, những thằng khác hút thuốc lá, bàn bạc gì với nhau và lần lượt nhìn vào bản đồ.

Bọn muỗi đói làm thịt Vaxkóp, chúng uống no máu mà Vaxkóp sợ không dám chớp mắt. Anh ngồi rất gần chúng, súng siết chặt trong tay, anh nghe rõ chúng nói từng lời mà không hiểu gì. Tổng cộng anh chỉ biết có tám câu trong sổ tay hội thoại, mà lại phải đọc theo lối kéo dài của người Nga kia. Nhưng anh cũng không cần phải đoán nữa : thằng trưởng nhóm đứng giữa chia bản đồ cho những thằng khác chụm đầu xem rồi khoát tay một cái, thế là cả mười thằng xách súng chạy vào rừng. Trong lúc đó thằng kéo bao lúc nãy xóc nách thằng bị thương đứng lên và kéo vào nhà.

Cuối cùng Vaxkóp được thở mấy hơi khoan khoái và xử tội đàn muỗi. Bây giờ mọi việc đã rõ và thời gian là yếu tố quyết định công việc : bọn Đức đi về phía mỏm núi Xiniukhina không phải là để đi hái hoa hái nấm. Chúng không muốn phải đi vòng qua hồ Lêgôn, mà cố gắng tìm đường tắt vượt qua. Bây giờ chúng đi không mang theo hành lý tức là chúng mới đi tìm cửa mở

Tất nhiên, bây giờ đuổi vượt chúng chẳng có nghĩa gì. Anh phải đi tìm hai cô và bắt đầu lại từ đầu. Một việc nữa khiến anh lo là vũ khí. Không có vũ khí thì đừng nghĩ gì đến việc ngáng chân chúng cả.

Trong nhà này có hai khẩu súng tiểu liên, ngay sau cánh cửa xiêu vẹo kia thôi. Hai khẩu súng nguyên vẹn, cả một kho tàng. Nhưng làm sao lấy được kho ấy thì Vaxkóp chưa biết. Liều mạng sau một đêm mất ngủ với cánh tay trúng đạn thì anh không tính đến. Vì thế anh xác định chiều gió rồi chờ cho thằng Đức trong nhà bò ra.

Quả nhiên là được. Thằng biệt kích bị muỗi đốt sưng mặt bò ra tìm lấy cái chết : có lẽ chúng khát nước. Nó đi thận trọng, súng xách trong tay và hai cái bi đồng cạnh sườn. Nó ngấm mãi, nghe mãi, rồi rời khỏi bức tường, đi men về phía giếng nước. Vaxkóp thận trọng nâng súng và chậm rãi bóp cò. Một tiếng nổ, tên Đức đổ vật về trước. Muốn chắc chắn chuẩn ụy bởi thêm phát nữa. Anh vừa định nhảy ra bỗng thoáng thấy một màu thép xám ánh lên trong khe cửa vỡ liền đứng khựng lại. Thằng thứ hai là cái thằng bị thương làm nhiệm vụ yểm trợ cho bạn đã nhìn thấy hết, và nếu anh chạy ra giếng tất sẽ ăn đạn.

Vaxkóp thấy lạnh xương sống. Cái thằng què kia thế nào cũng nổ một băng đạn. Nó chỉ cần bắn chỉ thiên thôi, một tràng báo động âm ỉ là đủ. Trong giây lát cả bọn sẽ chạy lung sục và sự nghiệp của chuẩn ụy sẽ hết. Lần này thì đừng hòng chạy thoát.

Nhưng chỉ lạ là thằng Đức này không bắn. Nó chờ đợi gì đó, nó thận trọng quay súng và không bóp cò. Nó đã nhìn thấy bạn nó gục đầu xuống thành giếng, chân còn giầy đành dạch mà không kêu cứu. Nó chờ đợi... Nhưng chờ cái gì...

Bỗng nhiên Vaxkóp hiểu ra. Anh hiểu hết : nó lo giữ mạng nó, cái mạng phát xít của nó. Nó thì nhỏ toẹt vào cái thằng hấp hối kia, vào mệnh lệnh, vào những thằng đang đi ra phía hồ, bây giờ nó chỉ nghĩ một điều là đừng làm anh chú ý đến nó. Cái đối phương vô ảnh vô hình này khiến nó kinh sợ và nó chỉ cầu nguyện một điều là được nằm im sau bức tường gỗ dày cộp.

Phải, anh hùng khi gì cái thằng Đức lúc cái chết đã nhìn vào mắt nó. Hoàn toàn chẳng có gì là anh hùng cả. Nghĩ như thế chuẩn ụy thở dài nhẹ nhõm.

Vaxkóp nhét súng vào bao rồi thận trọng bò ngược lại. Anh nhanh chóng đi vòng quanh nhà tu rồi từ hướng khác ra giếng nước. Như anh dự tính, thằng bị thương không thèm nhìn đến thằng chết, chuẩn ụy nhẹ nhàng bò đến gần nó tước súng, tước túi đạn rồi lại luồn nhanh vào rừng.

Bây giờ mọi việc phụ thuộc vào tốc độ của anh vì quãng đường anh định đi là quãng đường vòng. Việc cân liều mạng thì anh đã liều rồi và đã vượt qua. Anh lao vào quãng rừng thông nối với mỏm núi rồi đứng lại nghĩ.

Đây là chỗ tiểu đội anh đã ép bụng xuống đất bò qua. Nếu không chạy về hướng đông thì mấy cô gái

chắc còn ẩn náu đâu đây. Mặc dù anh đã ra lệnh cho họ nếu nguy hiểm thì rút chạy, nhưng giờ đây Vaxkóp vẫn không tin rằng họ tuân thủ từng câu từng chữ của anh. Anh không tin, mà cũng không muốn tin như vậy. Nghỉ xong, anh bắt đầu nghe ngóng, không thấy bọn Đức đâu cả, anh bèn thận trọng tiến về mỏm núi Xiniukhina bằng con đường mà hôm trước anh cùng Ôxianina đi qua. Lúc đó mọi người còn sống trừ Lida Brichkina...

Dù sao thì hai cô cũng đã tránh được địch, dù tránh không xa lắm. Họ đã sang được bên sông, nơi sáng qua đã bày trò đóng kịch lừa bọn Đức. Vaxkóp không nghĩ đến điều đó, anh không thấy họ trong các khe đá, cũng không thấy ở các vị trí cũ, anh liền bước ra bờ sông, không phải để tìm họ mà chỉ là bối rối. Bỗng nhiên anh nhớ ra rằng anh chỉ có một mình hoàn toàn cô độc với cánh tay đau, nỗi buồn ấy đột nhiên xâm nhập lấy anh, khiến đầu óc anh rối loạn đến nỗi ra đến chỗ hôm qua lúc nào không hay. Đến lúc anh quỳ xuống uống nước thì có tiếng thì thầm :

- Phêđốt Epgraphôvich...

Liền sau đó có tiếng gọi to :

- Phêđốt Epgraphôvich!... Đồng chí chuẩn úy!...

Anh ngừng đầu lên thấy họ chạy qua sông. Đúng là chạy qua nước, váy không vén lên nữa. Anh lao ra chỗ họ, giữa lòng nước họ ôm nhau. Cả hai cô đánh đu trên người anh, hôn lấy hôn để vào khuôn mặt râu ria, bần thiêu và hôi hám...

- Sao thế này, các cô làm gì thế này !

Nói thế nhưng chính anh suýt nữa thì cũng chảy nước mắt. Đã ứa ra ở chân mi, rõ ràng anh cũng có yếu đuối. Anh ôm vai hai cô và cả ba người cùng sang bên kia sông. Kômenkôva háo hức áp sát người vào anh, đưa tay xoa đôi má râu ria của anh.

- Ôi, những cô gái yêu quý của tôi! Từ hôm qua tới nay các cô có ăn được chút nào, ngủ chút nào không?

- Đồng chí chuẩn úy ạ, chúng em không ai buồn ăn buồn ngủ cả...

- Bây giờ tôi có còn là chuẩn úy của các cô nữa đâu. Tôi chỉ như anh ruột các cô mà thôi. Cứ gọi tôi là Phêđốt, hoặc như mẹ tôi gọi là Phêđĩa cũng được...

Trong bụi cây của họ vẫn đủ cả ba lô, túi xách và súng ống. Vaxkóp lập tức lấy ba lô của mình giở ra, Epghênina hỏi :

- Thế Galia Chetvêrtak?

Cô hỏi khẽ và nghi ngại nhưng cả hai đều hiểu. Chỉ cần giải thích thêm thôi. Chuẩn úy không đáp. Anh lặng lẽ mở túi, lấy chiếc bánh mì khô cứng, mỡ muối và chiếc bi đông. Anh rót rượu ra ba cốc, chia bánh mì và mỡ muối. Anh đưa cho hai cô và nâng cốc.

- Các bạn chúng ta đã hy sinh anh dũng. Galia Chetvêrtak hy sinh trong lúc bắn nhau, còn Lida Brichkina bị sụt đầm lầy. Kể cả Xônia Guôcvích thì chúng ta mất đi ba người. Thế đấy, nhưng ngược lại chúng ta đã vây được quân địch giữa hai hồ nước một ngày một đêm. Đúng là một ngày một đêm! ...Bây giờ chúng ta lại phải cầm cự một ngày đêm nữa. Nhưng chúng ta sẽ không có viện binh nữa, mà quân Đức sắp tiến tới đây. Vì thế chúng ta hãy tưởng niệm ba người chị em hy sinh để rồi bước vào một trận chiến đấu mới, mà hẳn đây là trận cuối cùng...

Có những nỗi khổ đau lớn lao như con gấu xù lông. Nó ập đến, cầu xé, day dứt khiến ta không thiết nhìn cuộc đời nữa. Nhưng khi nó đi qua rồi thì tựa hồ không có gì cả, lại có thể thở được, sống được và hoạt động được. Tựa hồ không có gì xảy ra cả.

Nhưng cũng có những sơ suất, lỗi lầm lặt vặt. Chỉ là một tiểu tiết thôi, nhưng nó gây ra những hậu quả không ai lường được.

Tiểu tiết đó lúc ăn xong Vaxkóp đã phát hiện thấy, khi Vaxkóp người chuẩn bị chiến đấu. Anh đã lục tung khắp ba lô mình, ba lần lục túi từng người mà vẫn không thấy. Mất thật!

Kíp nổ của quả lựu đạn thứ hai và đạn súng lục là những tiểu tiết. Nhưng quả lựu đạn không kíp nổ thì chỉ là cục sắt. Một cục sắt câm như hòn cuội.

- Chúng ta không còn cao xạ nữa rồi, các cô ạ.

Anh mỉm cười nói cho khỏi mất tinh thần. Còn hai cô chỉ biết cười hờn hờ.

- Không sao, anh Phêđốt, chúng ta sẽ đẩy lùi chúng.

Kômenkôva nói, đến chỗ tên anh, cô suýt lú lười. Tất nhiên là chưa quen. Gọi tên cấp trên nó cứ khó thế nào ấy.

Còn vũ khí là ba khẩu súng trường, hai khẩu tiểu liên và một khẩu súng lục. Chọi nhau với mười thằng thì như thế cũng chẳng thấm tháp gì, nhưng phải tin rằng rừng cây cứu ta, cả rừng cây, cả sông nước.

- Rita, cô cầm lấy cái băng đạn này cho súng tiểu liên. Nhưng chúng ở xa thì đừng bắn. Chúng ở bên kia sông thì dùng súng trường, giữ tiểu liên lại. Bao giờ chúng lên nhiều, tiểu liên rất lợi hại đấy. Cô hiểu rõ chưa?

- Em hiểu, anh Phêđốt...

Cô cũng ngắc ngứ. Vaxkốp mỉm cười :

- Có lẽ các cô cứ gọi là Phêđia dễ hơn. Tên của tôi khó gọi, nhưng nó thế...

Dù sao một ngày đêm ấy cũng không phải là vô ích đối với bọn Đức. Chúng đã thận trọng đến gấp ba lần, vì thế chúng tiến lên rất chậm, xét nét từng mô đá một. Chỗ nào có thể được chúng đều sục hết, vì thế mãi đến lúc mặt trời lên cao chúng mới ra đến bờ sông. Mọi việc lại lặp lại hệt như trước, chỉ khác là lần này rừng cây trước mặt chúng không đầy ắp giọng con gái nữa, mà lặng thinh đầy bí ẩn đe dọa. Bọn biệt kích cảm thấy mối đe dọa đó, chúng tàn nhẫn một lúc lâu không xuống nước, mà chỉ loang quanh ở các bụi cây bên kia.

Vaxkốp để hai cô lại chỗ rãnh sâu, tự mình chọn chỗ đứng cho các cô và hướng dẫn các điểm mốc. Còn anh, anh chọn các mũi đá, nơi ngày hôm qua Epghênina Kômenkôva đã ngăn bước quân thù. Nơi đây hai bờ sông gần như khép lại với nhau, rừng cây bò sát xuống nước và để ngăn cản địch tiến công thì không có chỗ nào tốt hơn được. Chính nơi đây bọn Đức thường hay để lộ đội hình nhằm khiêu khích, đôi phương thần kinh không vững sẽ nổ súng trước. Nhưng không có ai thần kinh không vững bởi vì Vaxkốp đã hết sức nghiêm khắc ra lệnh cho các chiến sĩ chỉ được bắn khi quân địch đã lội xuống nước. Còn trước đó thì đáng thờ hai lần, chỉ được thờ một, phải làm sao để chim chóc vẫn véo von như thường lệ.

Mọi vũ khí đều ở trong tay, mọi thứ đã chuẩn bị kỹ, đạn đã lên nòng, chốt an toàn đã mở để chim ác là khỏi dứt tiếng sớm. Còn chuẩn úy thì hầu như rất yên tâm quan sát bờ bên, chỉ có cái tay đáng nguyên rủa là tấy đau như một cái răng buốt vậy.

Còn bờ bên kia thì ngược lại : các loài chim đã thôi hót, chỉ có ác là là kêu giật giọng. Mọi chuyện đó bây giờ Vaxkốp đều để ý, đều đánh giá và dự kiến chộp lấy cái thời cơ bọn phát xít nản chí không muốn chơi cái trò theo dõi này nữa.

Chương 19

Nhưng phát súng đầu tiên lại không phải do anh bắn, và dù rằng anh vẫn chờ đợi, nhưng anh vẫn cứ giật mình. Đó là tiếng súng ở phía trái, cuối dòng nước, và sau đó là nhiều tiếng súng nữa. Vaxkóp nhìn lại : ở chỗ nước sâu một tên Đức đang lội lồm cồm trở lại về phía đồng bọn, xung quanh nó đạn réo xối xả mà chưa trúng. Thăng Đức bây giờ chạy bằng cả hai chân hai tay, kéo lê chân trên bãi đá lạo xạo.

Thì ra chúng xả súng bảo vệ thăng bị thương. Chuẩn uỷ đã định đứng dậy, lao về phía hai cô, nhưng lập tức kìm lại. Thật đúng lúc : bờ bên kia bốn thằng chui trong bụi ra chạy ủa xuống nước. Chúng tính rằng nhờ hoả lực yểm trợ chúng có thể băng qua sông mà lẩn vào rừng. Bây giờ súng trường không dùng được vì không có thời gian lên đạn. Vaxkóp liền vớ lấy tiểu liên. Anh vừa mới bóp cò súng thì từ bờ bên kia hai tia lửa loé sáng vãi đạn thành hình quạt trên đầu anh.

Vaxkóp chỉ biết một điều : trận này không thể lùi được. Không thể nhường cho chúng một tấc đất bờ sông này được. Dù kinh khủng và tuyệt vọng thế nào đi nữa cũng phải giữ lấy. Phải giữ được vị trí này, nếu không chúng sẽ nghiền nát bọn anh, và thế là hết. Anh có cảm giác rằng sau lưng anh là toàn nước Nga, và chính anh, Phêđốt Epgraphovich Vaxkóp, giờ đây là đứa con cuối cùng và là người bảo vệ đất mẹ. Trên thế giới này không còn ai nữa : chỉ có anh, kẻ thù và nước Nga mà thôi.

Anh lắng nghe về phía hai cô : tiếng súng trường của hai cô có nổ hay không. Nổ là hai cô còn sống, là đang giữ trận địa, đang giữ nước Nga vậy!...

Cho đến khi đằng ấy có tiếng lựu đạn nổ anh vẫn không sợ. Anh có cảm giác rằng sắp đến lúc xả hơi vì bọn Đức không thể kéo dài cuộc chiến đấu với một đối phương mà chúng không rõ lực lượng. Chúng còn phải quan sát, phải nhận định hoàn cảnh rồi mới tiếp chiến. Nhóm bốn thằng vừa mới xông về phía anh lập tức rút lui. Chúng rút rất gọn đến nỗi anh không kịp biết có thằng nào ăn đạn hay không. Chúng trốn vào bụi, chỉ bắn ra chút ít để dọa nạt rồi lại nằm im trong đó, chỉ còn một vài sợi khói lan trên mặt nước.

Thế là tranh thủ được ít phút. Tất nhiên hôm nay anh không còn tính từng phút nữa vì anh biết không có tiếp viện ở đâu cả, nhưng dù sao anh cũng đã quạt được một đòn, đã cho chúng biết sức mạnh, và lần sau chúng không dễ gì mò xuống sông nữa. Chắc chúng còn muốn tìm một khe hở nào đây : có thể là một lối sang phía đầu nguồn, bởi vì phía dưới khúc sâu toàn là đá hộc dốc đứng đổ xuống lòng nước. Như thế nghĩa là bây giờ phải chạy ngang bên phải, còn chỗ này thì để lại một cô nào đó để phòng bất trắc...

Anh chưa kịp nghĩ đến cách bố trí thì nghe có tiếng chân đằng sau. Nhìn lại Epghênina Kômenkôva đã lách bụi chạy thẳng đến.

- Cúi xuống!...

- Nhanh lên!...Rita!...

Rita Ôxianina bị làm sao. Vaxkóp không cần hỏi, anh nhìn mắt cũng biết. Anh sách súng chạy đến trước cả Kômenkôva. Ôxianina cong người ngồi dưới gốc thông tựa lưng vào cây. Cô cố nở một nụ cười trên đôi môi nhợt nhạt, thỉnh thoảng lại liếm môi. Hai tay cô ôm bụng, máu chảy đầy trên hai tay.

- Đạn à? – Vaxkóp chỉ hỏi có thế.

- Lựu đạn.

Anh đặt Rita nằm ngửa, cầm lấy tay cô, nhưng cô không muốn nắm tay anh, sợ đau. Anh khẽ buông ra và hiểu rằng thế là hết... Thậm chí muốn nhìn vết thương cũng khó vì nó bết bết những máu, những mảnh áo và mảnh thắt lưng.

- Đưa vải đây! – anh kêu - Quần áo đâu!

Hai bàn tay Epghênina run rẩy xé gói đồ của mình rồi đưa ra một cái gì mỏng mỏng, trơn trơn...

- Lựa không dùng được! Đưa vải đây!..

- Em không có!

- Chà, khi thật!... - anh chạy đến lục ba lô mình, vớt ra tứ tung.

Rita thều thào :

- Bọn Đức... Bọn Đức đâu rồi?

Epghênina nhìn cô một giây, sau đó xách súng chạy thẳng ra bờ sông, không ngoái đầu lại.

Chuẩn úy tìm được một áo sơ mi, một quần đùi, hai cuộn băng rồi quay lại. Rita muốn nói gì đó mà anh không nghe. Anh lấy dao cắt áo, vấy và đồ lót của cô, cái nào cũng đầy máu. Răng anh nghiến lại.

Một mảnh lựu đạn, xuyên chéo mở toang bụng cô. Qua lớp máu đen sẫm trông thấy cả ruột gan cô đang đung dẩy. Anh đặt áo anh ra ngoài rồi băng.

- Không sao đâu, Rita, không sao đâu... Sượt qua thôi. Ruột còn nguyên. Rồi sẽ lành lại...

Một tràng đạn xối ở đầu bờ. Rồi tiếng rào rào khắp nơi, lá rụng đầy, Vaxkóp vẫn mài miết băng, mấy lần vải đều thấm máu ngay.

- Anh ra đi! – Rita nặng nhọc nói – Epghênina ở đằng ấy...

Một chùm đạn nổ giòn bên cạnh. Đạn bay thấp hơn họ, có ngắm nhưng không trúng. Chuẩn úy quay lại rút súng lục bắn luôn hai phát vào một cái bóng thoáng qua : bọn Đức đã sang sông.

Khẩu tiểu liên của Epghênina vẫn nổ đầu đó, vẫn trả đũa đều đặn nhưng tiếng súng cứ xa dần vào rừng. Vaxkóp chợt hiểu rằng Epghênina vừa bắn vừa nhử quân Đức theo mình. Cô dụ chúng, nhưng không xuê : quanh quẩn vẫn còn một thằng biệt kích nên chuẩn úy lại nổ thêm một phát nữa. Anh phải mang Rita Ôxianina đi chỗ khác rồi vì quân Đức bao vây rất gần và giây phút nào cũng có thể là giây phút cuối.

Anh bế Rita trên tay. Đôi môi nhợt nhạt cắn chặt của cô mấp máy nói gì anh cũng không nghe. Anh muốn cầm cả khẩu súng trường nhưng không nổi, bèn chạy vào bụi, cánh tay trái đau nhói làm anh mỗi bước đi một thêm kiệt sức.

Dưới gốc thông vẫn còn ngổn ngang đồ đạc, súng ống và quần áo lót của Epghênina mà chuẩn úy vớt ra. Những bộ đồ tươi trẻ, nhẹ nhàng, đom đóm...

Diện quần áo lót vốn là niềm đam mê của Epghênina. Cô có thể dễ dàng khước từ rất nhiều thứ vì tính cô thường vui vẻ, tươi cười, nhưng những bộ quần áo mẹ cô tặng trước chiến tranh thì đi đâu cô cũng nhét vào đáy ba lô. Vì chuyện đó cô thường bị cảnh cáo, bị phạt, và nhiều thứ rầy rà khác nữa.

Cô có một áo lót đặc biệt – trông thấy đã đủ mê hồn. Đến bố Epghênina cũng phải bật lên :

- Epghênina, mày quá lắm đây. Sửa soạn đi đâu thế?

- Con đi dạ hội! - Epghênina tự hào đáp, dù cô biết rằng ông hiểu hoàn toàn khác.

Hai bố con rất tâm đắc với nhau.

- Con có đi săn lợn rừng với bố không?

- Tôi không cho đi đâu! - mẹ cô sợ quá – ông điên à ? Con gái mà cho đi săn.

- Cho nó quen đi! – ông cười – Con gái sĩ quan Hồng quân không được sợ một cái gì cả.

Và Epghênina không sợ gì thật. Cô biết cưỡi ngựa, bắn súng, biết đi rình lợn rừng, biết phóng mô tô của bố trong thành phố quân sự. Đi dạ hội cô còn biết nhảy các điệu Di gan, biết hát cho đàn ghi ta đệm và đã từng quyến rũ mấy chàng trung úy gọn gàng. Cô quyến rũ chả khó mấy nỗi, để chơi thôi, chứ có yêu gì đâu.

- Epghênina, con làm u mê cái anh trung úy Xécgâytrúc mất rồi. Hôm nay anh ấy báo cáo : « Thừa tướng quân Epghê... »

- Bố nói dối con đấy chứ!..

Đó là những hạnh phúc và vui tươi nhất, nhưng mẹ cô lúc nào cũng rầu rĩ và thở dài sườn sượt : con

gái lớn rồi, ngày xưa đã là tiểu thư, thế mà cứ nhớ những... Không thể hiểu được : nào bắn súng, đua ngựa, phóng mô tô, nào nhảy nhót suốt đêm, nào trung úy tặng bó hoa to lắm, nào dạ khúc dưới sông, nào thư từ thi phú.

- Epghênina, đừng có thế con ạ. Con có biết người ta đồn gì về con không?

- Cứ cho người ta đồn, mẹ ạ!

- Người ta bảo đã mấy lần gặp con với đại tá Luđin. Mà anh ta có vợ con rồi. Làm thế sao được?...

- Con cần gì cái anh Luđin ấy làm gì!...- Epghênina nhún vai bỏ đi...

Luđin quả là người đẹp trai, bí ẩn và anh hùng : trận đánh ở Khankin Gôn anh được huân chương Cờ đỏ, trận Phần Lan anh được huân chương Sao vàng Anh hùng Liên Xô. Mẹ cô cảm thấy rằng cô lảng tránh câu chuyện đó không phải đơn giản thế thôi. Bà cảm thấy sợ hãi..

Anh Luđin ấy đưa Epghênina về nhà khi cô chỉ còn một thân một mình vượt qua chiến tuyến, lúc cả nhà cô đã hy sinh. Anh trông nom cô, bảo vệ cô, an ủi cô không có nghĩa là để lợi dụng trong lúc cô côi cút mà chèo kéo cô. Lúc bấy giờ cô cần một nơi nương tựa, cô cần được sống, được khóc, được thở than, được triu mến và được thấy mình trong cái thế giới chiến tranh tàn khốc này. Mọi điều đều đã xảy ra như thế giới chiến tranh tàn khốc này. Mọi điều đều đã xảy ra như ý cô muốn và Epghênina đã không thoả chí. Nói chung xưa nay cô chẳng bao giờ ngã lòng. Cô luôn luôn vẫn tự tin vào mình và bây giờ khi dẫn bọn Đức ra xa chỗ Rita Ôxianina, không giây phút nào cô nghi ngờ rằng mọi việc rồi sẽ tốt đẹp.

Cho đến khi viên đạn đầu tiên găm vào sườn cô, cô cũng chỉ ngạc nhiên mà thôi. Thật là ngớ ngẩn, thật là phi lý và sai lầm khi phải chết giữa tuổi mười chín...

Bọn Đức bắn cô cũng là hú hoạ, từ sau một vòm lá, vì thế cô có thể nấp lại, chờ đợi và có thể bỏ đi chỗ khác. Nhưng còn đạn, cô vẫn còn bắn. Cô nằm xuống bắn chứ không định chạy, bởi vì cô mất máu tức là mất sức. Bọn Đức bắn thẳng vào cô, rồi sau đó chúng phải ngắm nhìn hồi lâu khuôn mặt kiêu hãnh tuyệt đẹp sau phút đã chết của cô...

Rita Ôxianina biết rằng vết đạn của cô là vết tử thương, nhưng còn lâu và đau lắm cô mới chết được. Bây giờ hầu như cô không thấy đau nữa, chỉ thấy nóng rát trong bụng và thấy khát nước. Nhưng cô không được uống, cô chỉ lấy một mảnh vải nhúng vào một kẽ nước rồi đắp lên môi.

Vaxkóp giấu cô vào một bụi cây vân sam, lấy cành cây phủ kín rồi bỏ đi. Lúc đó vẫn còn bắn nhau. Bỗng nhiên tiếng súng im bặt và Rita bật khóc. Cô khóc không có tiếng nấc, không có tiếng thở dài, chỉ có nước mắt tuôn trên gò má. Cô hiểu rằng Epghênina không còn nữa...

Sau đó nước mắt khô đi. Nước mắt phải rút lui trước một cái gì to lớn đứng sừng sững trước mắt cô mà cô phải sắp xếp, phải chuẩn bị. Một cái vực thẳm màu đen lạnh lẽo mở ra ngay dưới chân cô, cô đứng cảm, nghiêm trang nhìn xuống.

Cô không tiếc mình, không tiếc cuộc đời và tuổi thanh xuân của mình bởi vì lúc nào cô cũng nghĩ đến một cái quan trọng gấp nhiều lần so với bản thân cô. Con trai cô sẽ là đứa mồ côi, nó sẽ hoàn toàn đơn độc trên tay bà già ốm yếu và bây giờ Rita phán đoán, không biết nó sẽ sống thế nào qua cuộc chiến và cuộc đời mai sau của nó ra sao.

Một lát sau Vaxkóp trở về, anh vứt cái cành xuống lặng lẽ ngồi cạnh, ôm lấy cánh tay bị thương của anh và khẽ lắc lắc.

- Epghênina hi sinh rồi à?

Anh gạt đầu rồi nói :

- Đồ đạc của chúng ta bị mất. Hoặc chúng mang đi, hoặc chúng giấu đâu đây.

- Epghênina chết... ngay lập tức chứ?

- Ngay lập tức – anh nói, nhưng cô cảm thấy rằng anh nói dối – Chúng đi rồi. Đúng là chúng đi lấy thuốc nổ... - Anh bắt gặp đôi mắt mờ đục nhưng thông hiểu của cô, liền kêu lên : - Chúng không thắng

được ta đâu, cô hiểu chưa? Tôi còn sống, chúng còn phải quật đổ tôi đã!...

Anh im lặng, nghiền răng, rùng mình một cái cho đỡ đau tay

- Tay anh đau à?

- Tôi đau ở đây – Anh chỉ tay vào ngực – Tôi nhức nhối ở đây lắm. Rita ạ, nhức nhối lắm!...Tôi đã làm hại năm cô, mà để được gì? Được mười thằng Đức?

- Bây giờ chiến tranh thì dễ hiểu. Nhưng sau này hoà bình rồi thì sao? Người ta sẽ hiểu vì sao các bạn phải chết? Vì sao tôi không cho bọn Đức đi qua, vì sao lại quyết định như thế? Tôi sẽ trả lời thế nào nếu có người hỏi : làm sao đàn ông không giữ được các bà mẹ chúng tôi khỏi những hòn đạn. Làm sao ông đẩy họ vào cánh tay của tử thần, mà ông lại được yên lành? Thế ông có giữ được con đường Kiróp và kênh Bạch Hải – Bantích không? Ở đó cũng có quân bảo vệ đông gấp bao nhiêu lần năm cô gái với ông chuẩn uý mang súng lục kia chứ!

- Không cần – cô khẽ nói - Tổ quốc bắt đầu không phải từ chỗ kênh đào. Hoàn toàn không phải từ đó. Chúng ta bảo vệ Tổ quốc. Đầu tiên là bảo vệ Tổ quốc rồi sau mới là kênh đào.

- Đúng...- Vaxkóp nặng nề thở dài rồi im – Cô nằm đây, tôi ngó quanh xem sao, nhớ chúng đến thì khôn – Anh lấy súng, không hiểu vì sao lại thận trọng lấy tay áo lau sạch – Cô cầm đi. Hình như còn hai viên đạn. Nhưng dù sao cô có nó vẫn yên tâm hơn.

- Này anh! – Rita nhìn đi đâu lướt qua mặt anh, như nhìn lên bầu trời lỗ chỗ bóng cây – Anh cũng biết là lúc ở chỗ tránh em đã chạm trán với quân Đức phải không? Lúc đó em hay về chỗ bà mẹ. Em có một thằng con lên ba ở đó. Tên nó là Anbert. Mẹ em ốm yếu lắm, chẳng sống được bao lâu nữa đâu, còn bố em thì đã mất tăm từ lâu rồi.

- Đừng lo, Rita, tôi hiểu cả rồi.

- Cảm ơn anh – Đôi môi hết máu của cô mỉm cười – Anh thực hiện cho em một yêu cầu cuối cùng được không?

- Không đâu - anh đáp.

- Một yêu cầu nhỏ thôi, dù sao em cũng sắp chết rồi. Em còn đau khổ nhiều.

- Tôi đi quan sát rồi quay lại ngay. Đêm nay chúng ta sẽ về đến chỗ quân mình.

- Anh hôn em đi – cô bỗng nói.

Anh vụng về cúi xuống, rút rè đặt môi lên trán cô.

- Râu anh đâm đau... - cô nhắm mắt lại, thều thào – Anh đắp lá lên mình em rồi đi đi.

Nước mắt từ từ chảy xuống hai má hóp vào màu tro của cô. Vaxkóp nhẹ nhàng đứng lên, lấy cành lá phủ lên Rita rồi bước nhanh về phía bờ sông đi tìm quân Đức.

Trong túi anh còn quả lựu đạn vô dụng nặng nề rung lắc, vũ khí duy nhất của anh...

Chỉ một lát sau anh cảm thấy ngay rằng có tiếng súng nổ nhỏ chìm trong đồng cành lá. Anh đứng sững lại lắng nghe khu rừng tịch mịch, sau đó, còn bán tính bán nghi anh quay lại chạy về phía cây vên sam lúc nãy.

Rita bắn vào thái dương mình, hầu như cô không còn một hạt máu nào chảy ra nữa. Chỉ thấy những hạt nhỏ xanh xám đông đặc quanh lỗ đạn thủng và không hiểu sao Vaxkóp nhìn mãi những hạt nhỏ ấy. Rồi sau anh bế Rita sang một bên, bắt đầu đào hố ngay ở chỗ cô vừa mới nằm.

Đất ở đây mềm và xốp. Anh lấy gậy chọc rồi lấy tay bới đất và lấy dao cắt hết rễ cây. Anh đã đào nhanh mà lúc lấp còn nhanh hơn, không nghỉ phút nào, rồi anh đến chỗ Epghênina. Tay anh đau không chịu được nữa, đau đến khôn khổ, như có hàng trăm sợi dây rút buộc trong đó, vì thế anh chôn Epghênina không được kỹ lắm. Điều đó làm anh day dứt và anh thăm thì trên đôi môi khô héo :

- Epghênina, tha lỗi cho tôi nhé...

Lảo đảo và vấp ngã liên tục anh lê bước qua được chòm núi Xiniukhina về phía quân Đức. Tay anh nắm đến tê cứng khẩu súng lục có viên đạn cuối cùng và bây giờ anh chỉ muốn gặp bọn Đức sớm hơn

để có thể quật đổ thêm một thằng nữa, vì sức anh đã kiệt rồi, kiệt lắm rồi. Anh chỉ còn thấy đau, đau toàn thân mà thôi...

Hoàng hôn buông xuống mờ mờ trên mặt đá còn hơi âm ẩm. Sương mù đã dày đặc các thung lũng, gió đã lặng và từng đàn muỗi lại bu lấy anh. Trong ánh hời quanh đèn đực ấy anh vẫn thấy những cô gái của mình, cả năm cô, và anh luôn mồm lẩm nhẩm rồi lại lắc đầu đau đớn. Bọn Đức vẫn không thấy đâu cả. Chúng không hiện ra, cũng không nổ súng, dù anh đã bước đi thành thịch và công khai để tìm kiếm cuộc chạm trán này. Đã đến lúc phải kết thúc cuộc chiến, phải đánh dấu chấm hết, nhưng cái chấm hết ấy vẫn còn nằm trong nòng súng xám xanh của anh.

Bây giờ anh không có mục đích mà chỉ có lòng mong ước. Anh không đi vòng vèo, không tìm vết chân, mà đi thẳng như máy. Còn bọn Đức thì vẫn chẳng thấy đâu cả...

Anh đã đi qua dãy cây thông và bây giờ đi trong rừng, mỗi phút một gần nhà tu kín Lêgôn, nơi sáng nay anh kiếm được một khẩu súng. Anh không nghĩ đến đây làm gì, nhưng linh tính sẵn mỗi chính xác của anh cứ dẫn anh theo con đường đó và anh cứ phục tùng linh tính ấy. Linh tính cứ dẫn anh đi, nhưng đột nhiên anh chậm bước, lắng tai nghe rồi lùi vào bụi.

Cách anh một trăm bước là bìa rừng với cái thành giếng mục nát và cái nhà gỗ thụt sâu dưới đất. Anh đi một trăm thước ấy không một tiếng động và nhẹ như chim. Anh biết có quân địch trong đó, anh biết chính xác tuy không giải thích được, cũng như con chó sói biết con thỏ nhảy từ đâu ra vậy.

Đến bìa rừng anh đứng im trong bụi thật lâu không động đậy, mắt đảo quanh thành giếng, nơi không còn tên Đức bị chết nữa, anh nhìn cái nhà tu xiêu vẹo, nhìn những bụi cây tối đen xung quanh. Không có gì đặc biệt và đáng chú ý, nhưng chuẩn uý vẫn khiến trì chờ đợi. Đến khi thấy một cái bóng mờ ở góc nhà thấp thoáng anh không thấy ngạc nhiên chút nào. Anh đã biết rằng chỗ đó phải có một thằng gác.

Anh đi rất chậm, chậm vô cùng tận để đến gần nó. Anh đưa chân lên, chậm như trong cơn mơ, sẽ sàng đặt chân xuống đất, rồi không phải là đôi chân mà là chuyển động trọng lượng bằng một hạt nước để không một cành cây nào rung động. Bằng cái điệu kỳ lạ ấy anh vượt qua được bãi đất trống đến đằng sau tên lính đứng ngay như tượng. Lại còn chậm chạp hơn, uyển chuyển hơn, anh tiến đến sát cái lưng to bè đen thẫm kia. Không phải là đi mà là bơi.

Đang bước anh bỗng dừng lại. Anh nín thở hồi lâu chờ cho tim mình bớt đập. Từ nãy anh đã nhét súng vào bao, rút dao ra cầm tay phải và bây giờ anh đã ngửi thấy mùi hăng hắc của một cơ thể lạ, anh chậm chạp, từng mi li mét một, vung dao lên, chuẩn bị cho một cú giáng duy nhất quyết định.

Anh lại còn phải lấy sức nữa. Sức anh ít lắm, mà tay trái lại hoàn toàn bất lực. Anh dồn hết sức vào nhát dao, đúng là dồn đến toàn lực. Tên Đức hầu như không kêu lên được, nó chỉ thở hắt ra một tiếng kỳ lạ, nặng nề rồi khụy đầu gối xuống. Chuẩn uý đập cái cửa nghiêng vẹo, nhảy vù vào giữa nhà :

- Giờ tay lên!...

Nhưng chúng còn ngủ. Chúng ngủ say sưa trước đoạn đường cuối cùng ra đến đường sắt. Chỉ có một thằng không ngủ, nó lao ra góc nhà lấy súng, nhưng Vaxkóp đã thấy nó nhảy và găm ngay vào người nó một viên đạn. Tiếng nổ đập vào cái trần thấp, thằng Đức văng vào tường, còn chuẩn uý thì tự nhiên quên hết tiếng Đức đành chỉ biết kêu lên khàn khàn :

- Nằm yên!...Nằm yên!...Nằm yên!...

Rồi anh văng tục ra chữ. Anh văng những lời xấu xa nhất mà anh không biết.

...Không, chúng sợ không phải tiếng quát của anh mà là quả lựu đạn chuẩn uý vung lên. Chúng không thể nghĩ được, không thể tưởng tượng được rằng anh đi từng ấy cây số mà chỉ có một mình đơn độc. Cái khái niệm ấy không thể lọt vào được những bộ óc phát xít của chúng, và vì thế mà chúng nằm hết cả xuống, úp mặt xuống đúng theo lệnh anh. Cả bốn thằng nằm im, cái thằng thứ năm vừa nhảy lúc nãy đã lên chầu Trời rồi.

Rồi chúng phải dùng thắt lưng trói nhau lại, chúng trói rất cẩn thận, đến thẳng cuối cùng thì Vaxkốp tự tay trói. Trói xong anh bật khóc. Nước mắt anh tuôn xối trên gò má bần thủ, xồm xoàm, anh thấy người lạnh run lên rồi anh cười qua nước mắt, nói lớn :

- Thế nào, chúng mày thắng, hả?...Năm cô gái, chỉ có năm cô gái và chỉ thế thôi!... Còn chúng mày không qua nổi đâu, không thoát đặng nào được. Chúng mày, sẽ chết ở đây, sẽ chết hết!...Tự tay tao sẽ giết từng đứa một, ngay cả cấp trên có tha thì tha, và có kết tội tao thế nào cũng được!...

Cánh tay anh lại buốt nhói khiến toàn thân anh như có lửa đốt, trí óc quay cuồng. Anh sợ nhất là mình sẽ ngất đi mất, vì thế anh phải gắng tỉnh táo, lấy hết sức ra mà tỉnh táo...

Đoạn đường cuối cùng đó thì anh không bao giờ có thể nhớ ra được. Những cái lưng Đức đung dẩy trước mặt, tròn trĩnh bên này bên kia. Ấy là vì anh đã hoa mắt lên như người say rượu. Anh không nhìn thấy gì nữa ngoài bốn cái lưng kia, và anh chỉ nghĩ được một điều : phải bắn ngay trước khi ngất xỉu. Trí óc anh chỉ còn gắn với thân anh bằng một sợi tơ nhện cuối cùng. Toàn thân anh nhức nhối khiến anh gào lên. Vừa kêu vừa khóc. Chắc là anh đã kiệt sức hoàn toàn.

Nhưng anh chỉ cho phép trí óc anh tạm thời xa anh khi có tiếng gọi đáp lại anh vang xa lên và khi anh hiểu rằng quân ta đã đến. Quân Nga đã đến...

Phản kết

« ...Bạn thân mến!

Ở đó bạn phải tất bật với công việc, còn chúng tôi lại ung dung đi câu cá ở một nơi thanh bình không vẩn một hạt bụi. Thực ra, tụi muỗi chết tiệt cũng có đốt, nhưng cuộc sống vẫn một màu tiên cảnh! Bạn hãy xin nghỉ phép và về đây với chúng tôi. Ở đây hoàn toàn không một bóng xe qua, một người đi lại. Mỗi tuần một lần chỉ có một chiếc xuồng máy chở bánh mì đến thôi, vì thế tha hồ mà rong chơi chả phải bận bịu gì đến quần áo. Phục vụ cho khách du ngoạn thì ở đây có hai hồ nước và một con sông đầy cá. Lại còn nắm mới nhiều nữa chứ!...

À, hôm nay có một chiếc xuồng máy chở đến một ông già vạm vỡ tóc bạc cụt tay và một đại úy bộ đội tên lửa. Người ta gọi đại úy là Anbert còn ông già thì đại úy gọi bằng bố. Họ đến tìm cái gì ở đây thì tôi cũng chẳng để tâm đến...

...Ngày hôm qua tôi không viết hết : sáng nay mới viết nốt. Thì ra ở đây trước kia cũng có chiến đấu...Chiến đấu khi tôi với anh còn chưa ra đời.

Anbert và người cha chở đến một tấm bia đá cẩm thạch. Chúng tôi tìm thấy một nấm mộ trong rừng bên kia sông. Bố ông đại úy nhận ra nhờ những dấu hiệu riêng. Tôi muốn giúp họ mang tấm bia vào tận nơi nhưng lại không dám.

Bình minh nơi đây thật là yên tĩnh, mãi hôm nay tôi mới nhìn ngắm kỹ càng ».

Hết

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách :

Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>